



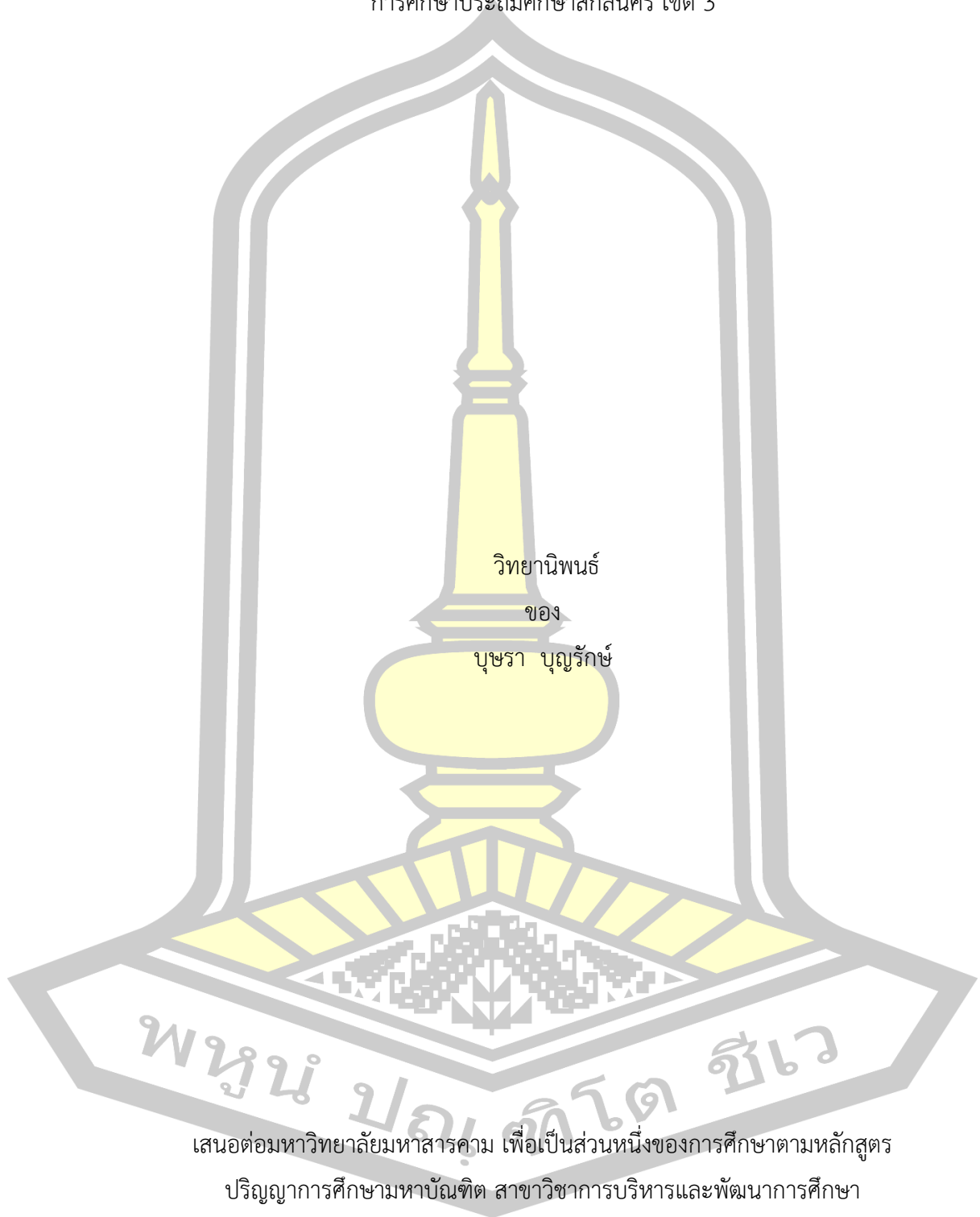
การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

วิทยานิพนธ์  
ของ  
บุษรา บุญรักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา  
พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

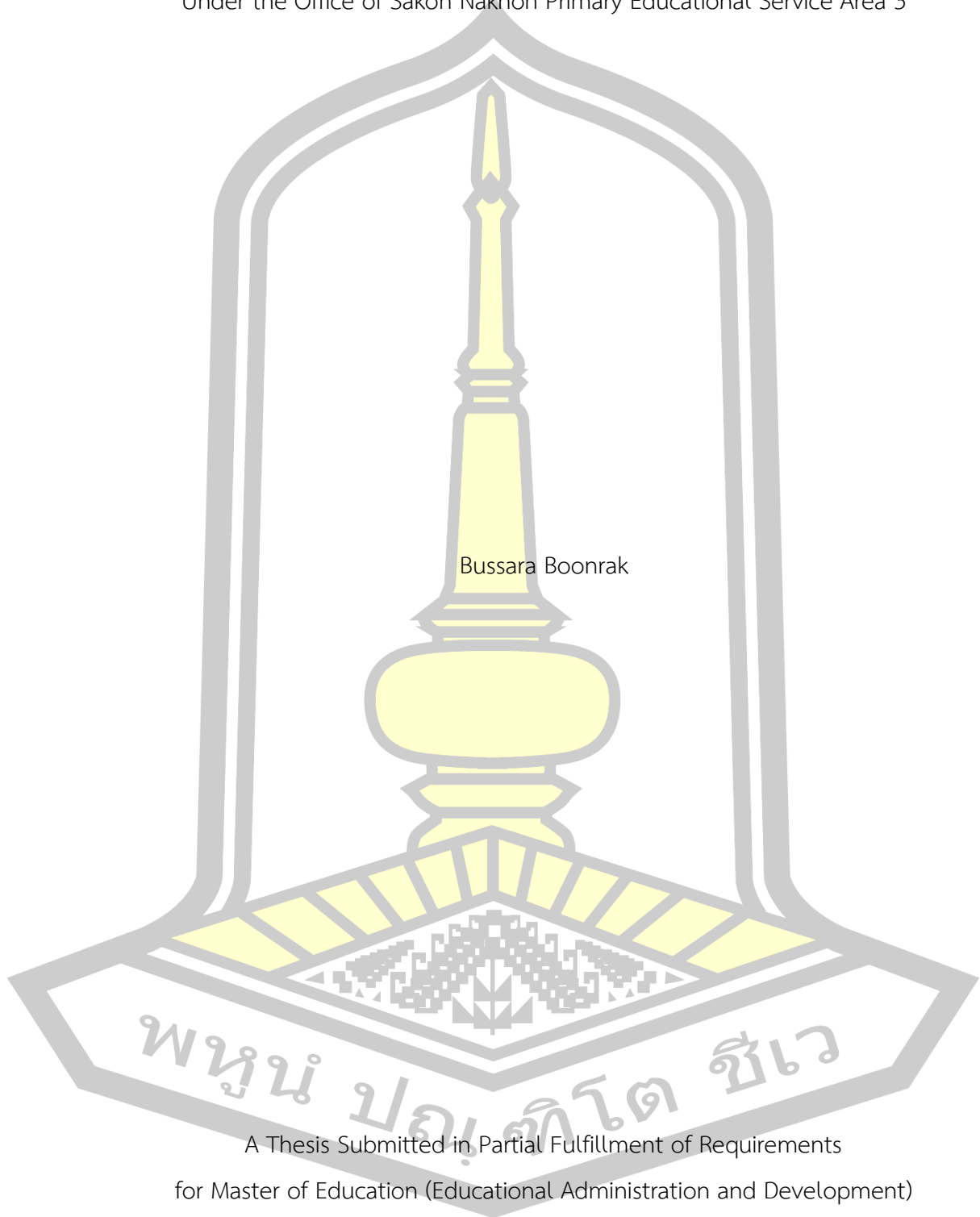


เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Developing the Student Council's Activities Administration Guidelines for Schools  
Under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3



Bussara Boonrak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements  
for Master of Education (Educational Administration and Development)

May 2021

Copyright of Maharakham University



คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวบุษรา บุญรักษ์  
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา  
การบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ )

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. มานิตย์ อาชานอก )

.....กรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ )

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ไพศาล วรรค้ำ )

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทาลัย  
มหาสารคาม

.....  
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ )

.....  
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล )

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

<b>ชื่อเรื่อง</b>	การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3		
<b>ผู้วิจัย</b>	บุษรา บุญรักษ์		
<b>อาจารย์ที่ปรึกษา</b>	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มานิตย์ อาชานอก		
<b>ปริญญา</b>	การศึกษามหาบัณฑิต	<b>สาขาวิชา</b>	การบริหารและพัฒนการศึกษา
<b>มหาวิทยาลัย</b>	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	<b>ปีที่พิมพ์</b>	2564

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และ 2) พัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 182 โรงเรียน จำนวนรวม 364 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 95 โรงเรียน จำนวนรวม 190 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน (ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.312-0.748 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.870) และสภาพที่พึงประสงค์ (ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.368-0.797 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.827) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า มีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สามารถ

เรียงลำดับ ความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้ 1) กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ 2) กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม 3) กิจกรรมการสร้างเครือข่าย 4) กิจกรรมเสนอแนะ และ 5) กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ

2. แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน 39 แนวทาง คือ 1) กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ 6 แนวทาง 2) กิจกรรมการสร้างเครือข่าย 5 แนวทาง 3) กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม 11 แนวทาง 4) กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ 9 แนวทาง และ 5) กิจกรรมเสนอแนะ 8 แนวทาง โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน, แนวทางการบริหาร



<b>TITLE</b>	Developing the Student Council's Activities Administration Guidelines for Schools Under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3		
<b>AUTHOR</b>	Bussara Boonrak		
<b>ADVISORS</b>	Assistant Professor Manit Asanok , Ph.D.		
<b>DEGREE</b>	Master of Education	<b>MAJOR</b>	Educational Administration and Development
<b>UNIVERSITY</b>	Maharakham University	<b>YEAR</b>	2021

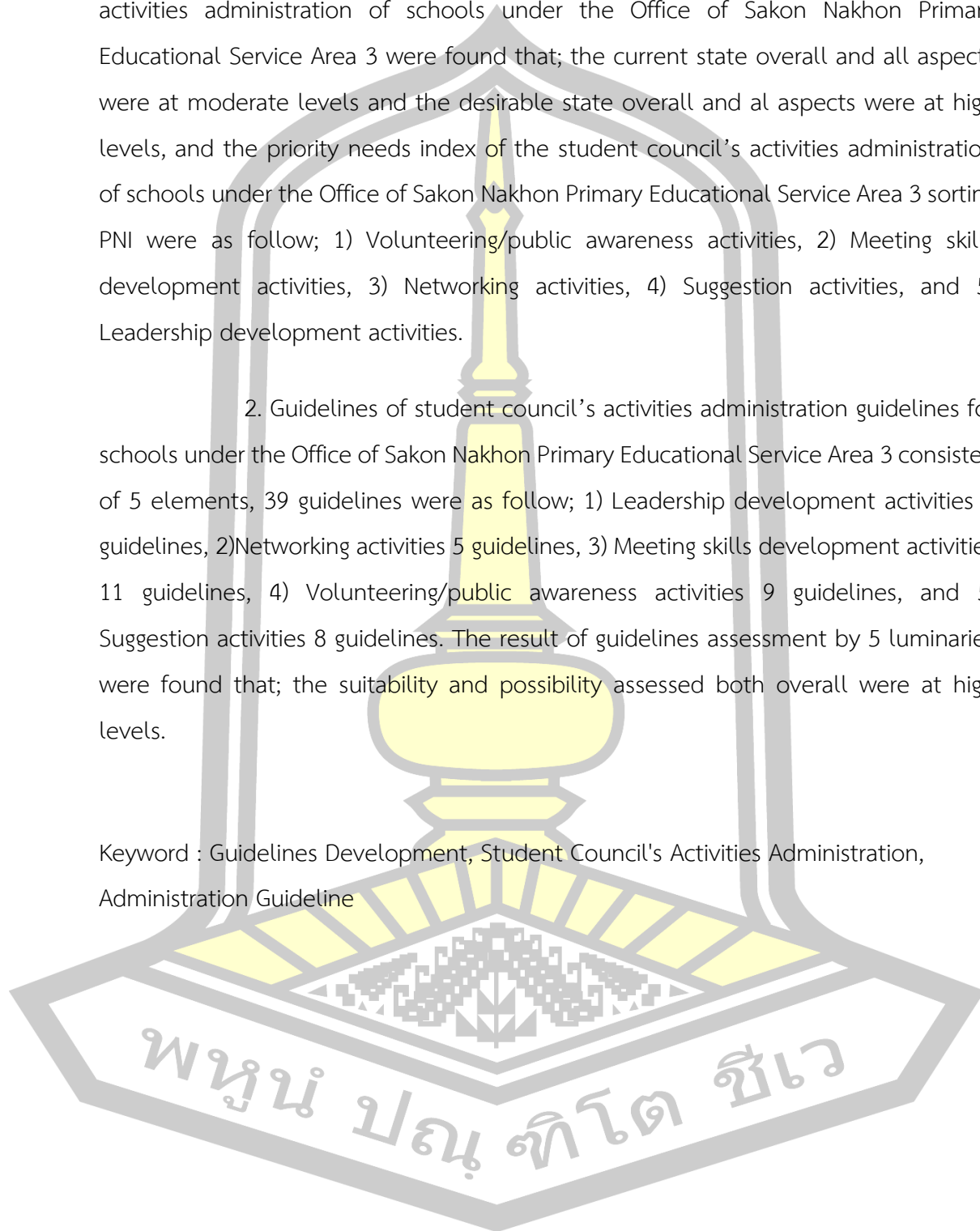
#### ABSTRACT

The purposes of this research article were to 1) study the current state, the desirable state, and priority needs index of the student council's activities administration of schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3, and 2) Develop the student council's activities administration for schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3. This research sample group consisted of administrators and the teachers responsible for the student council's activities in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 in the academic year 2020 from 95 schools 190 persons. Set the sample size according to the table of Krejcie and Morgan and used stratified random sampling method to selected samples. The research instruments were a current state questionnaire (the power of discrimination during 0.312-0.748 and the reliability 0.870), and a desirable state questionnaire (the power of discrimination during 0.368-0.797 and the reliability 0.827), semi-structured interview form, and the guideline suitability and possibility assessment form. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation and priority needs index. Research result was found that;

1. The current state and the desirable state of the student council's activities administration of schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 were found that; the current state overall and all aspects were at moderate levels and the desirable state overall and all aspects were at high levels, and the priority needs index of the student council's activities administration of schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 sorting PNI were as follow; 1) Volunteering/public awareness activities, 2) Meeting skills development activities, 3) Networking activities, 4) Suggestion activities, and 5) Leadership development activities.

2. Guidelines of student council's activities administration guidelines for schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 consisted of 5 elements, 39 guidelines were as follow; 1) Leadership development activities 6 guidelines, 2) Networking activities 5 guidelines, 3) Meeting skills development activities 11 guidelines, 4) Volunteering/public awareness activities 9 guidelines, and 5) Suggestion activities 8 guidelines. The result of guidelines assessment by 5 luminaries were found that; the suitability and possibility assessed both overall were at high levels.

Keyword : Guidelines Development, Student Council's Activities Administration, Administration Guideline





## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์ อาษานอก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัตตานนท์ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินทร นามวรรณ กรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ กรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ดูแลและให้คำปรึกษาในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา และคณาจารย์ ทุก ๆ ท่าน ที่ได้อบรม ให้ความรู้และชี้แนะแนวทาง แก่ผู้วิจัย ให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาตั้งแต่แรกเข้าศึกษา จนบัดนี้

ขอขอบพระคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประเมินแนวทาง และคณะผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และคณะผู้บริหารและครูโรงเรียนต้นแบบ ที่ให้ความรู้และข้อคิดที่ดี เพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนาแนวทางสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ กำลังใจที่ดีจากครอบครัว ที่คอยให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวก และส่งเสริมผู้วิจัยเสมอ ในทุก ๆ ด้าน จนประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการทำงานและการดำเนินชีวิต เพื่อประโยชน์ของตนเองและประเทศชาติสืบต่อไป

บุษรา บุญรักษ์

พหุบัณฑิต โสโธ ชีเว

## สารบัญ

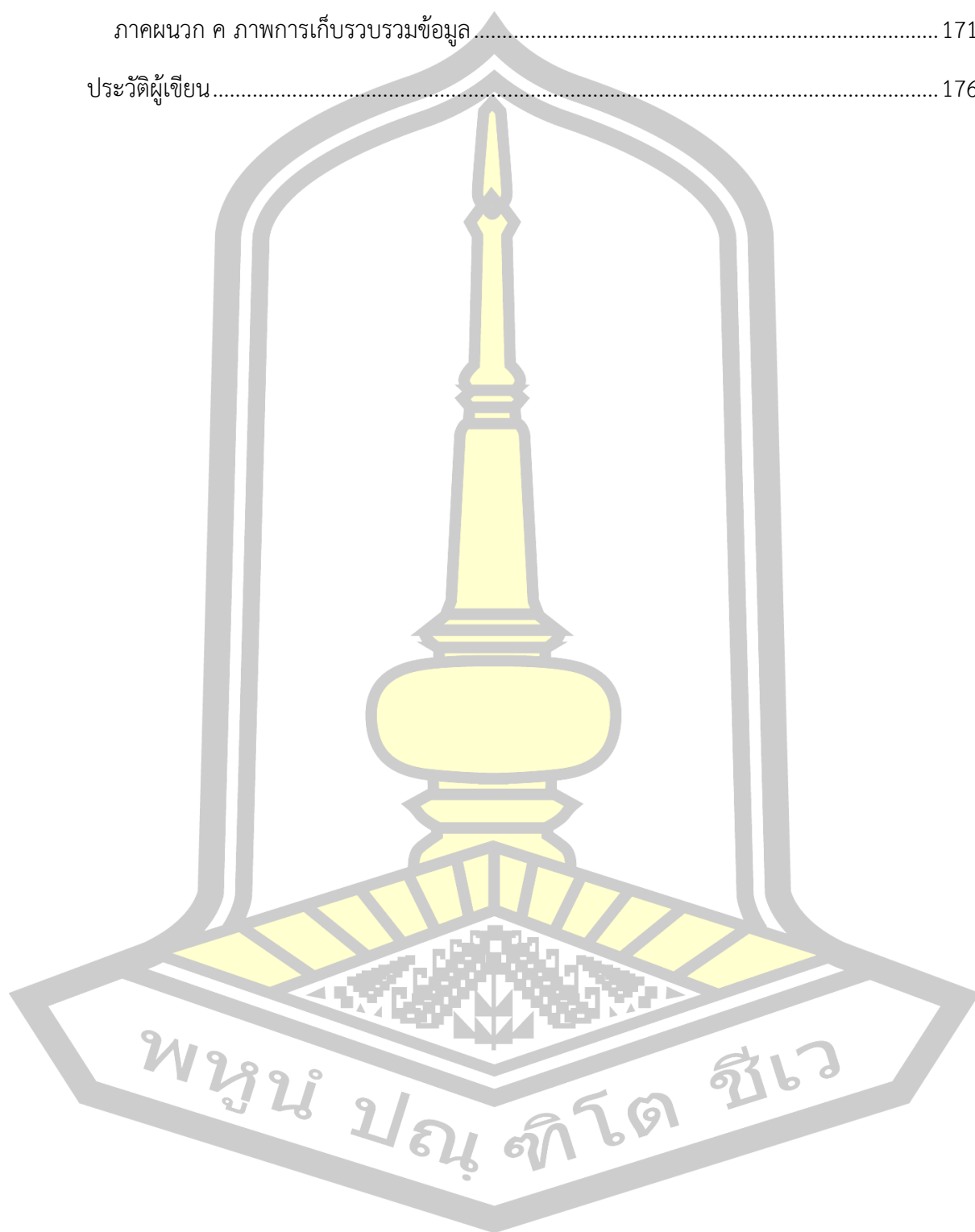
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารการศึกษา.....	10
การจัดกิจกรรมสถานักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.....	18
แนวทางและการพัฒนาแนวทาง.....	37
วงจรคุณภาพ Deming (PDCA).....	40
การประเมินความต้องการจำเป็น.....	46
การสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	48

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	54
1. งานวิจัยในประเทศ .....	54
2. งานวิจัยต่างประเทศ .....	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย .....	63
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหาร กิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 .....	65
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 .....	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	76
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหาร กิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 .....	76
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 .....	89
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	135
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	135
สรุปผล .....	135
อภิปรายผล.....	137
ข้อเสนอแนะ.....	141
1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ .....	141
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป .....	141
บรรณานุกรม.....	142
ภาคผนวก.....	149
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	150

ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ..... 165

ภาคผนวก ค ภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 171

ประวัติผู้เขียน..... 176



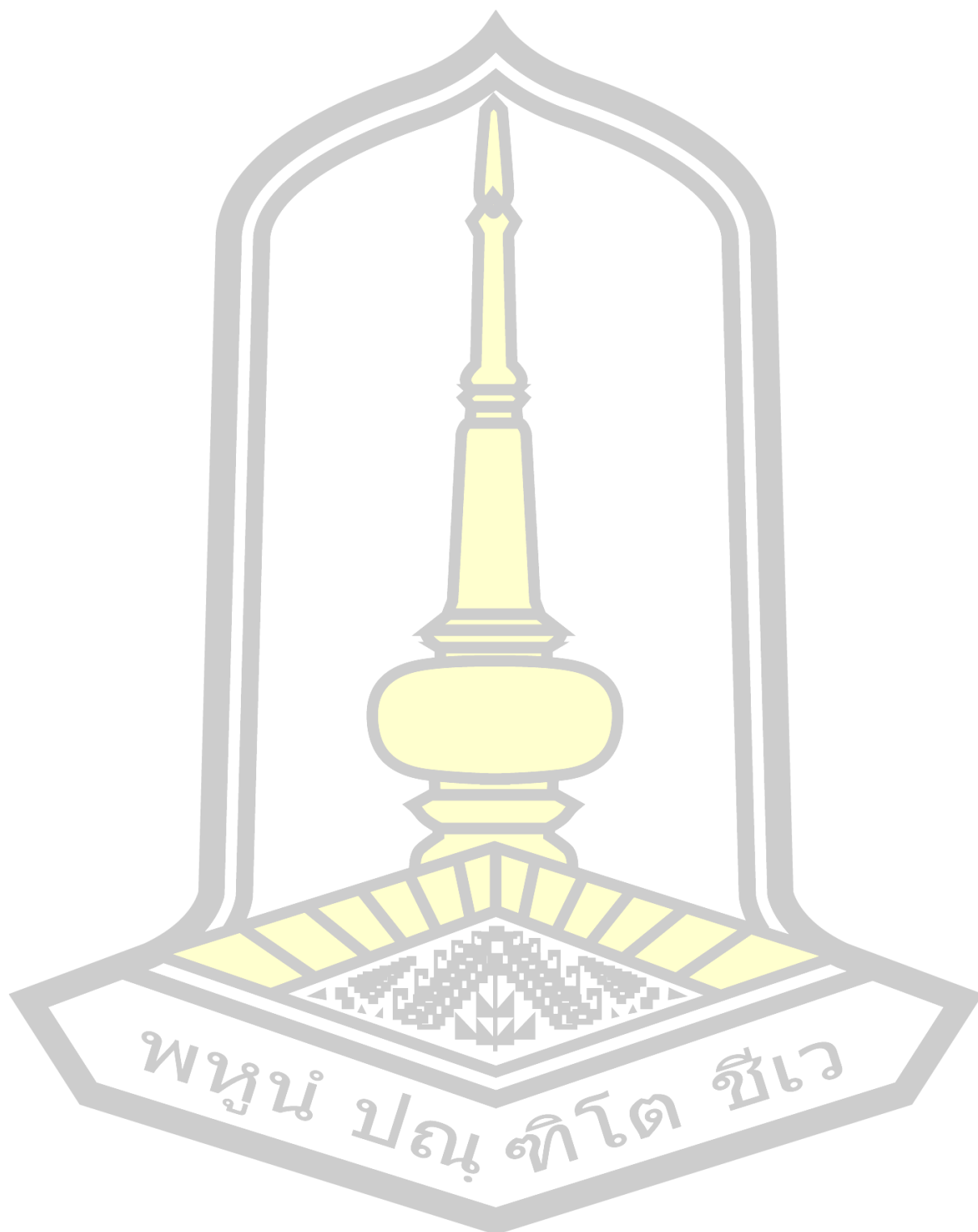
## สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นจำแนกตามขนาดโรงเรียน .....	65
ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม .....	76
ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน .....	77
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ.....	78
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย ...	80
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการ ประชุม .....	82
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/ สำนักสาธารณะ .....	84
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ .....	87
ตาราง 9 สังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ.....	97
ตาราง 10 สังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย .....	99

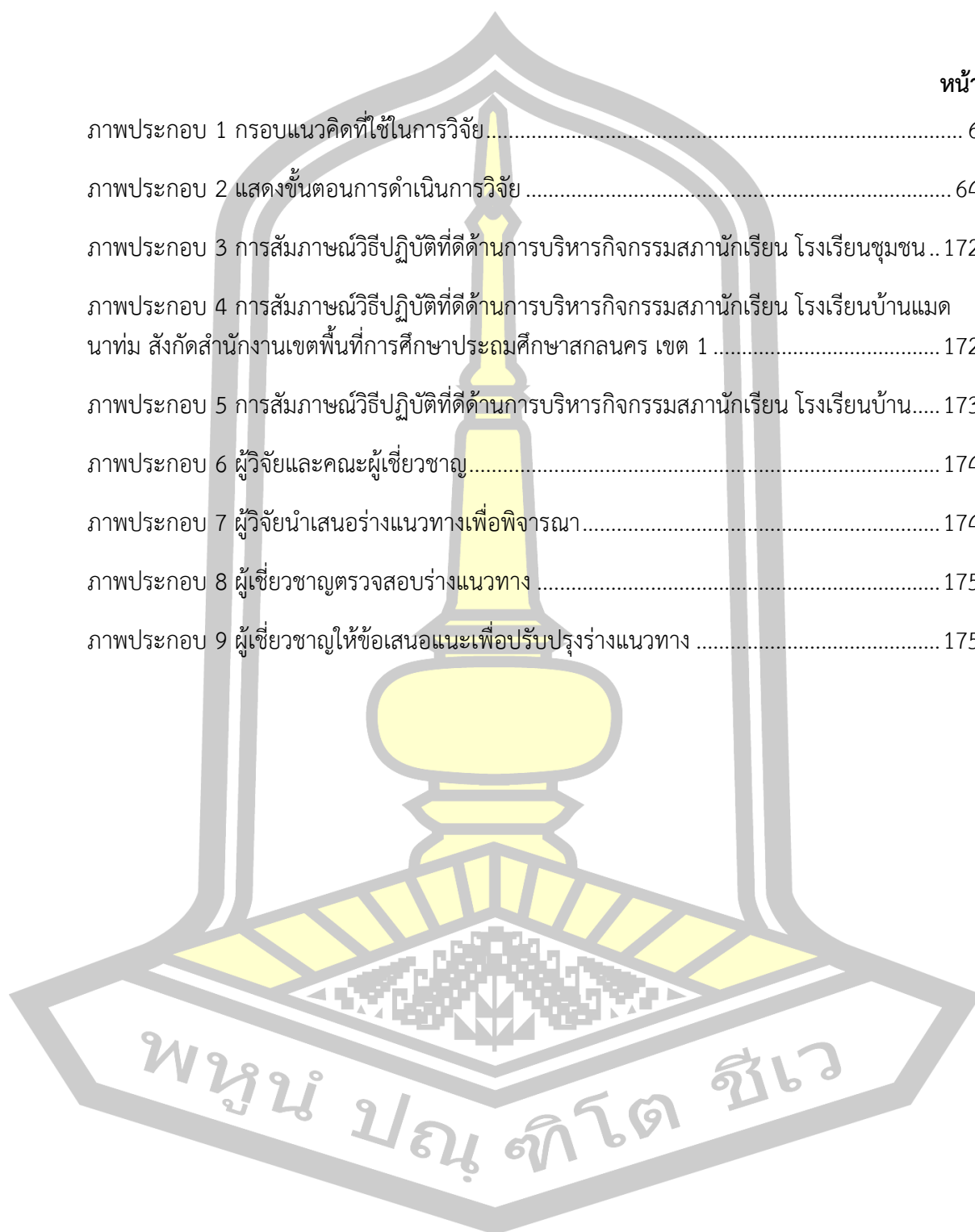
ตาราง 11	สังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม.....	100
ตาราง 12	สังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ	102
ตาราง 13	สังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ .....	103
ตาราง 14	ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของ ร่าง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน .....	109
ตาราง 15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน.....	123
ตาราง 16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ.....	124
ตาราง 17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย .....	126
ตาราง 18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม.....	128
ตาราง 19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ .....	131
ตาราง 20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ .....	133
ตาราง 21	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน .....	169
ตาราง 22	ค่าอำนาจจำแนก ( $r_{xy}$ ) และค่าความเชื่อมั่น ( $\infty$ ) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน.....	169

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนก ( $r_{xy}$ ) และค่าความเชื่อมั่น ( $\infty$ ) ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ 170



## สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย .....	64
ภาพประกอบ 3 การสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนชุมชน ..	172
ภาพประกอบ 4 การสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนบ้านแมด นาทม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 .....	172
ภาพประกอบ 5 การสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนบ้าน.....	173
ภาพประกอบ 6 ผู้วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญ.....	174
ภาพประกอบ 7 ผู้วิจัยนำเสนอร่างแนวทางเพื่อพิจารณา.....	174
ภาพประกอบ 8 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบร่างแนวทาง .....	175
ภาพประกอบ 9 ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงร่างแนวทาง .....	175





# บทที่ 1

## บทนำ

### ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 - 2564 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี 2580 ที่เป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปี รวมทั้งได้บูรณาการนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัยให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นต่อความต้องการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในฐานะภาคีที่มีพลังในกระบวนการพัฒนาชุมชนและสังคม ทิศทางของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 - 2564 จึงเน้นให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพ ใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 รวมทั้งมีความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ที่สามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม และมีส่วนร่วมในฐานะภาคีที่มีพลังในกระบวนการพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของเด็กและเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2561)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญต่อผู้เรียนซึ่งถือเป็นทรัพยากรบุคคลและพลังสำคัญของชาติในการสืบทอดความเป็นชาติ ศาสนา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม การพัฒนาทรัพยากรบุคคลจึงเป็นภารกิจที่สำคัญที่จะต้องมีกลไกเข้ามาร่วมในการขับเคลื่อนหลายส่วน โดยเป้าหมายนอกจากการพัฒนาความรู้ และทักษะของผู้เรียนแล้ว การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ก็เป็นโจทย์สำคัญอย่างหนึ่งที่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องให้ความสำคัญและบริหารจัดการให้สัมฤทธิ์ผล สถานศึกษาต้องสรรหา และจัดให้มีกลไกในการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

การดำเนินงานสถานักเรียนเปรียบเสมือนเวทีสำหรับฝึกให้นักเรียนเป็นนักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง คือ รู้จักการเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และช่วยเหลือ

แบ่งเบาภาระของครูได้เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นกิจกรรม ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจ วิธี ประชาธิปไตย มุ่งเน้นให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและส่งเสริม ความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรปัจจุบันที่มุ่งเน้นความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงต้องขับเคลื่อน กิจกรรมสถานักเรียน สู่สถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม คุณภาพของผู้เรียนถือเป็นหัวใจของการพัฒนา การศึกษาที่เน้นการสร้างคนให้มีความสามารถ มีคุณธรรม มีความสุข เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานกิจกรรมสภานักเรียน เพื่อส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้นักเรียนได้รับบทบาทหน้าที่พลเมืองและวิถี ประชาธิปไตย จึงได้กำหนดมาตรการและแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมสภานักเรียนไว้ ดังนี้ มาตรการที่ 1 ให้สถานศึกษาดำเนินงานส่งเสริมกิจกรรมสภานักเรียน เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มาตรการที่ 2 ให้สถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนสถานักเรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มาตรการที่ 3 ให้ สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนสถานักเรียนสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน องค์กร ด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย มาตรการที่ 4 ให้สถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานสภานักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางการดำเนินงานตามมาตรการ คือ ให้สถานศึกษาดำเนินการ จัดตั้งสภานักเรียนในสถานศึกษา 1 สภา สถานศึกษาจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับ/ธรรมนูญ ว่าด้วยสภานักเรียน และคู่มือแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสภานักเรียนของสถานศึกษา สถานศึกษาต้อง บูรณาการกิจกรรมสภานักเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน และการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับสถานักเรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมสภานักเรียน ตามวิถีประชาธิปไตย หลักธรรมาภิบาล ให้สอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและความเป็นพลโลก และสถานศึกษาพิจารณา รับนักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมด้านสภานักเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์ เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น ตามสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

การจัดกิจกรรมสภานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสกลนคร เขต 3 มีการดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทุกโรงเรียนในสังกัด มีการจัดตั้งสภานักเรียนในสถานศึกษา 1 สภาเป็นประจำทุกปีการศึกษา ทุกโรงเรียนมีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับ/ธรรมนูญ ว่าด้วยสภานักเรียน และคู่มือแนวทางการ ดำเนินงานกิจกรรมสภานักเรียน มีการบูรณาการกิจกรรมสภานักเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการ เรียนรู้มีการส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการดำเนินงานร่วมกับสถานักเรียนอย่างเป็นระบบอย่าง มีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมและ สนับสนุนกิจกรรมสภานักเรียนตามวิถีประชาธิปไตย หลักธรรมาภิบาล ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ การ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม นำเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและความเป็นพลโลก และ สถานศึกษาพิจารณารับนักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมด้านสภานักเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์ เข้าศึกษา ต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น ตามสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม แต่จากการดำเนินงานสภานักเรียนของ

โรงเรียนในสังกัดยังมีปัญหาในด้านการจัดบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ที่ขาดความชัดเจนและเป็นเอกภาพ ทุกโรงเรียนในสังกัดมีการจัดกิจกรรมแบบต่างคนต่างจัด ไม่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ไม่มีการกำหนดวิธีการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนขาดการให้ความสำคัญด้านคุณภาพของการจัดกิจกรรมสถานักเรียน และที่ผ่านมายังจัดกิจกรรมได้ไม่บรรลุตามเป้าหมายเท่าที่ควร นักเรียนส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่คณะกรรมการสถานักเรียนมีส่วนร่วมหรือมีโอกาสแสดงบทบาททางประชาธิปไตยร่วมกับคณะกรรมการสถานักเรียนน้อย คณะกรรมการสถานักเรียนยังขาดภาวะความเป็นผู้นำ และขาดความเข้าใจบทบาทของคณะกรรมการสถานักเรียน ไม่มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ จึงทำให้การทำงานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เท่าที่ควร ตลอดจนครูบางส่วน ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานสถานักเรียน ทำให้ไม่เข้าใจรูปแบบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างเหมาะสม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2561)

จากสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ต่อไป

### คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับใด
2. การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ควรเป็นอย่างไร

### ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

### ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2. ได้แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3. ได้ข้อเสนอแนะในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

### ขอบเขตของการวิจัย

#### 1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยภายใต้ขอบเขตกิจกรรมสถานักเรียนของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้กำหนดแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ
- 1.2 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย
- 1.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม
- 1.4 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ
- 1.5 กิจกรรมเสนอแนะ

#### 2. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามระยะการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 182 โรงเรียน จำนวนรวม 364 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 95 โรงเรียน จำนวนรวม 190 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน จากโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 โรง ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนต้นแบบ จำนวนรวม 6 คน

ตอนที่ 2 ตรวจสอบและยืนยันแนวทาง โดยการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

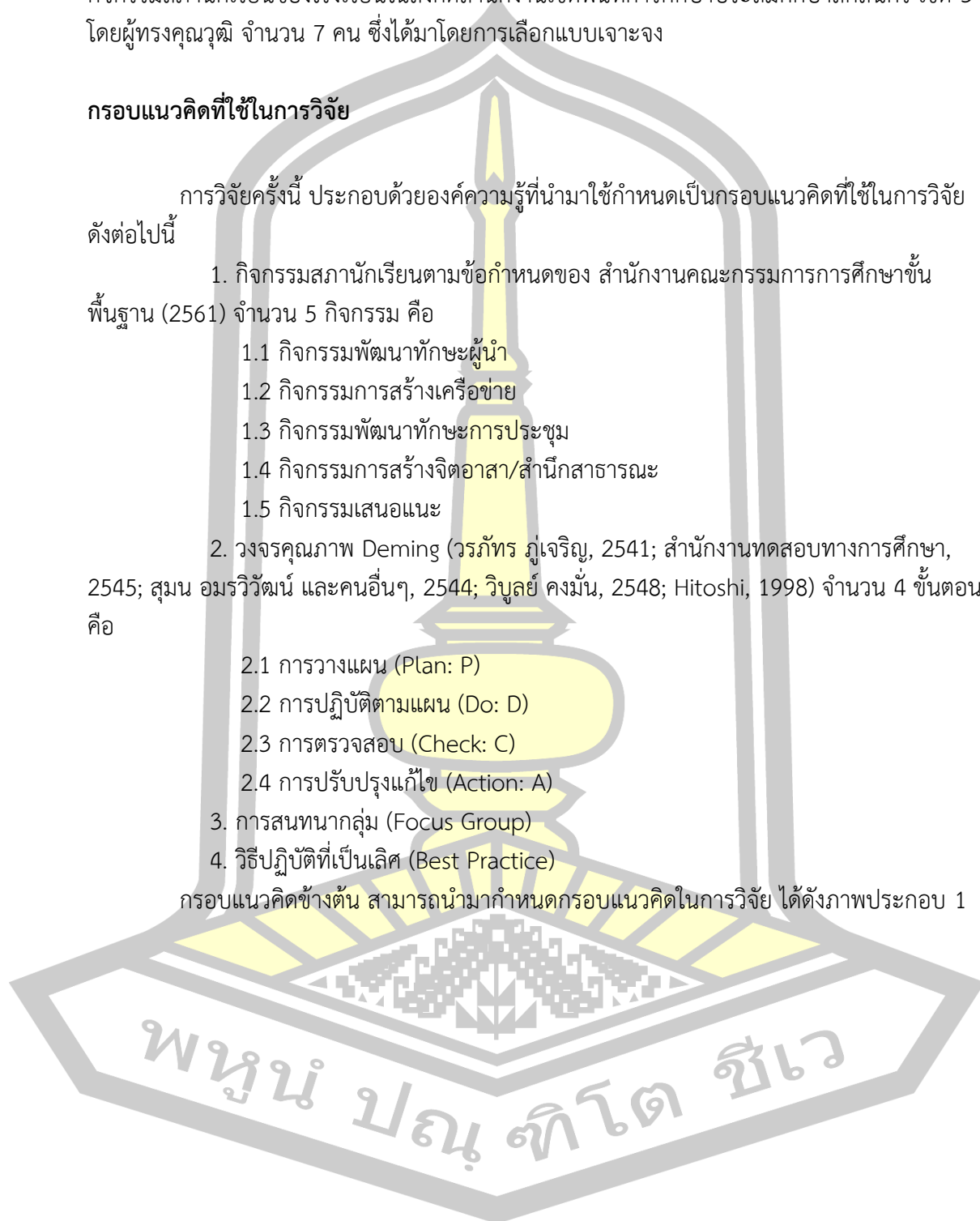
ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหาร  
กิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3  
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

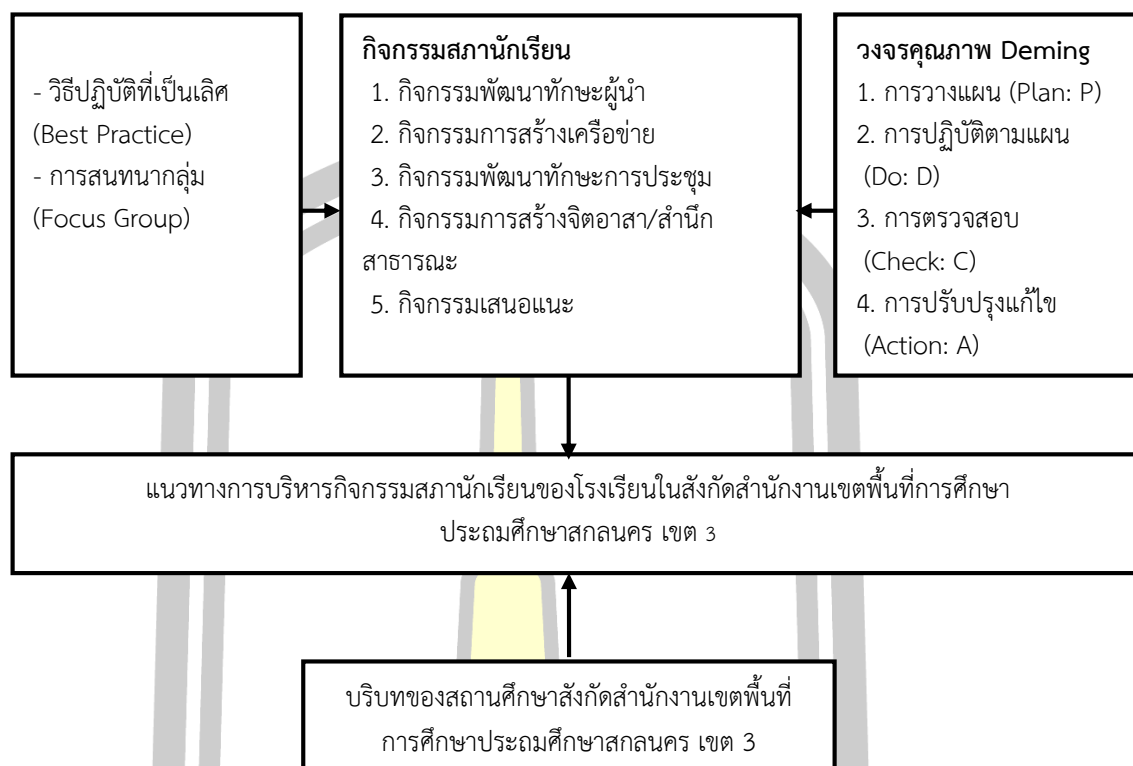
### กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยองค์ความรู้ที่นำมาใช้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย  
ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมสถานักเรียนตามข้อกำหนดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น  
พื้นฐาน (2561) จำนวน 5 กิจกรรม คือ
  - 1.1 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ
  - 1.2 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย
  - 1.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม
  - 1.4 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ
  - 1.5 กิจกรรมเสนอแนะ
2. วงจรคุณภาพ Deming (วรภัทร ภูเจริญ, 2541; สำนักงานทดสอบทางการศึกษา,  
2545; สุมน อมรวิวัฒน์ และคนอื่นๆ, 2544; วิบูลย์ คงมัน, 2548; Hitoshi, 1998) จำนวน 4 ขั้นตอน  
คือ
  - 2.1 การวางแผน (Plan: P)
  - 2.2 การปฏิบัติตามแผน (Do: D)
  - 2.3 การตรวจสอบ (Check: C)
  - 2.4 การปรับปรุงแก้ไข (Action: A)
3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group)
4. วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

กรอบแนวคิดข้างต้น สามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังภาพประกอบ 1





ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

### นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวทาง หมายถึง การปฏิบัติที่สร้างขึ้นหรือกำหนดขึ้น เพื่อเป็นต้นแบบที่ควรทำตามของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยในการวิจัยครั้งนี้ คือ การปฏิบัติที่สร้างหรือกำหนดขึ้น เพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) ความมุ่งหมาย 3) แนวทางหรือวิธีการ 4) กลไกในการบริหารจัดการ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

2. การพัฒนาแนวทาง หมายถึง การดำเนินการสร้างหรือกำหนดวิธีการปฏิบัติ เพื่อเป็นต้นแบบของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างวิธีการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3. กิจกรรมสถานักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การปกครองตนเอง และการปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นระบบ ทำงานเป็นหมู่คณะ เป็นการทำงานเพื่อส่วนรวม ด้วยความเสียสละ และรับผิดชอบ และเพื่อส่งเสริมให้เกิดความชัดเจนในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในโรงเรียน ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

3.1 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสภาวะการณ์เป็นผู้นำและมีทักษะ ความเป็นผู้นำ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรม

ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างสถานักเรียนให้เข้มแข็ง และเป็นการพัฒนาทักษะผู้นำในการดำเนินชีวิตของนักเรียนต่อไป ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัด จำนวน 4 ตัวชี้วัด คือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำและทักษะผู้นำ วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดีได้ บอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดีได้ และสามารถใช้ทักษะผู้นำในการทำกิจกรรมที่กำหนดได้

3.2 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย หมายถึง การขยายตัวขององค์กรเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการประสานร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็นภายในและภายนอกเครือข่าย และมีการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการประสานเครือข่าย เพื่อให้องค์กรได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัด จำนวน 4 ตัวชี้วัด คือ มีการติดต่อประสานงานและการสร้างข้อตกลงเบื้องต้นของเครือข่าย มีการจัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย มอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และมีกระบวนการติดตามประเมินผล และสะท้อนผลสู่การพัฒนา

3.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม หมายถึง กิจกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนหรือผู้เข้าร่วมประชุมมีความเข้าใจตรงกัน ด้านความคิด มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันและรวบรวมความคิดเห็นวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ จากสมาชิกอย่างทั่วถึง สมาชิกหรือผู้ร่วมประชุมต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตน ผู้ที่ทำหน้าที่ประธานต้องมีความสามารถในการใช้เทคนิคการนำและควบคุมการประชุมเพื่อให้ผู้ร่วมประชุมมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการเสนอความคิดที่ทำให้เกิดการยอมรับและเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัด จำนวน 5 ตัวชี้วัด คือ มีการจัดทำระเบียบการประชุมสถานักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ มีการวางแผน จัดทำวาระการประชุม และเตรียมการประชุมสถานักเรียน ดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมืออาชีพ มีการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการประชุม และประเมินผลการประชุมสถานักเรียนเพื่อนำสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

3.4 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ หมายถึง การสร้างจิตสำนึกให้แก่ นักเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เห็นใจ และความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดจำนวน 5 ตัวชี้วัด ดังนี้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะการปฏิบัติ มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ โดยนักเรียนหรือสถานักเรียนมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือ สงเคราะห์ หรือพัฒนาหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ และรายงานผล และมีการสรุป สะท้อนผลการสร้างจิตสาธารณะ เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา

3.5 กิจกรรมเสนอแนะ หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานักเรียน สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างสถานักเรียนและกิจกรรมของสถานศึกษา ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและส่งเสริมให้ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเสนอแนะให้สัมฤทธิ์ผล ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดจำนวน 5 ตัวชี้วัด ดังนี้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักการประชาธิปไตย มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อโรงเรียน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาสหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่นๆ นามของสถานักเรียน มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม และรายงานผล และมีการสรุป สะท้อนผลการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา

4. วงจรคุณภาพ Deming หมายถึง เป็นวงจรของการดำเนินงานที่จัดทำขึ้นเพื่อรักษาประสิทธิภาพ และมาตรฐานของการทำงาน รวมทั้งการทำงานอย่างเป็นระบบอย่างสม่ำเสมอเป็นวงจร ต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดโดยมี 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) การตรวจสอบ (Check: C) และการปรับปรุงแก้ไข (Action: A)

5. สภาพปัจจุบัน หมายถึง การบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แล้วนำมาศึกษาเพื่อสำรวจ ตรวจสอบ หาปัญหาหรือสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง

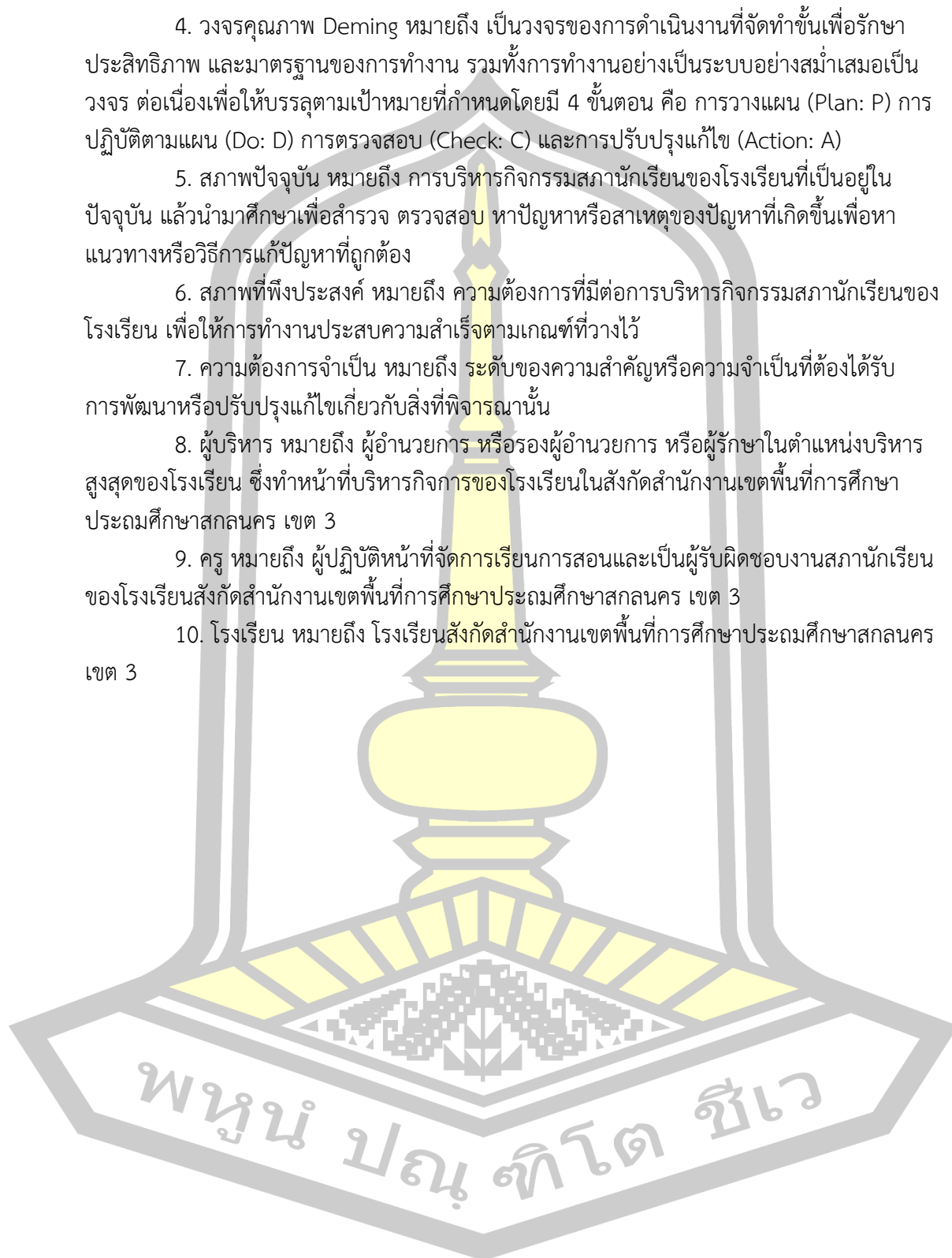
6. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ความต้องการที่มีต่อการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียน เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จตามเกณฑ์ที่วางไว้

7. ความต้องการจำเป็น หมายถึง ระดับของความสำคัญหรือความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับสิ่งที่พิจารณานั้น

8. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาในตำแหน่งบริหารสูงสุดของโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่บริหารกิจการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

9. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนและเป็นผู้รับผิดชอบงานสถานักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

10. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3





## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรม  
สถานักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดย  
กำหนดหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การบริหารการศึกษา
  - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
  - 1.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา
  - 1.3 การบริหารสถานศึกษา
  - 1.4 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา
2. การจัดกิจกรรมสถานักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
  - 2.1 หลักการและแนวคิด
  - 2.2 ความหมายของสถานักเรียนและกิจกรรมสถานักเรียน
  - 2.3 คุณค่าและความสำคัญของสถานักเรียนและกิจกรรมสถานักเรียน
  - 2.4 บทบาทและหน้าที่ของสถานักเรียน
  - 2.5 ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน
    - 2.5.1 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ
    - 2.5.2 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย
    - 2.5.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม
    - 2.5.4 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ
    - 2.5.5 กิจกรรมเสนอแนะ
3. แนวทางและการพัฒนาแนวทาง
  - 3.1 ความหมายของแนวทาง
  - 3.2 ความหมายของการพัฒนาแนวทาง
  - 3.3 ลักษณะของการพัฒนาแนวทางที่ดี
4. วงจรคุณภาพ Deming (PDCA)
5. การประเมินความต้องการจำเป็น
6. การสนทนากลุ่ม (Focus Group)
7. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

## การบริหารการศึกษา

### 1. ความหมายของการบริหารการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไว้หลายประการ ดังนี้

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2542) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ โทวณะบุตร (2542) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมที่ตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การบริหารงานสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลดี และมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

รุ่ง แก้วแดง (2546) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่จะทำให้การดำเนินงานทางการศึกษาและการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษา ไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลและกลุ่มผู้บริหารเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของงานที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบริหารยังถือเป็นศาสตร์ที่มีวิทยาการสามารถเรียนรู้ได้และเป็นทั้งศิลป์ที่มีลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติการประยุกต์ศาสตร์ต่างๆ เพื่อมาใช้ในการบริหาร

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย การดำเนินการดังกล่าวต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารและผู้ร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถที่จะจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยอาศัยหลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

### 2. ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไว้หลายประการ ดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ โทวณะบุตร (2542) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้านนับแต่ บุคลิกภาพ

ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัย ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การบริหารงานของผู้บริหาร จะช่วยให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จ ดังนี้

1. ช่วยให้การบริหารงานสะดวกรวดเร็ว เพราะจะทำให้มองเห็นความสำคัญของงาน ช่วยลดปัญหาความซับซ้อน และสามารถมอบหมายงานได้ถูกต้อง
2. ช่วยให้ผู้บริหารนำเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ทันความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของสังคม
3. ช่วยให้สถานศึกษาได้ขยายงาน มีความเจริญเติบโตและก้าวหน้า มองเห็นปัญหา สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์
4. ช่วยส่งเสริมตัวบุคคลในการทำงาน การจัดหน่วยงานการบริหารงานได้งานที่เหมาะสมกับบุคคลจะได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ
5. ช่วยให้ผู้บริหารได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นให้บุคคลในองค์การทำงานอย่างอิสระและมีความคิดสร้างสรรค์

6. ช่วยให้การจัดหมวดหมู่ของงานเป็นไปด้วยความเหมาะสมและรวดเร็ว
  7. ช่วยให้มีการประเมินผลและติดตามผลการปฏิบัติงาน
- รุ่ง แก้วแดง (2546) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การบริหารการศึกษา ดังนี้
1. ทำให้งานหรือกิจการต่างๆ ดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีระเบียบโดยไม่ก้าวก่ากัน สามารถเรียงลำดับความสำคัญและความรีบด่วนของงานได้
  2. ทำให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่นั้นเกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด
  3. เป็นการกระจายงานให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน การบริหารจัดการจะเป็นเครื่องช่วยให้ผู้บริหารได้กระจายงานความรับผิดชอบให้บุคลากรต่างๆ ตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล
  4. ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีทิศทาง หรือมีเป้าหมายที่ชัดเจน เพราะการบริหารจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ให้แน่ชัด เพื่อเป็นเครื่องกำหนดทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียน

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการมีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

### 3. การบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องในองค์การ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารไม่ดีจะกระทบกระเทือนส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน ผู้บริหารที่ดีจะต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่วางไว้ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาการบริหารการศึกษามีความสำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในด้านของการกำหนดรูปแบบและเทคนิควิธีการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายขององค์กร ซึ่งผู้ที่จะมีบทบาทในการใช้กระบวนการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

สุภักดิ์ ยมพุก (2557) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่างๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาจัดการส่งเสริม ช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำเทคนิควิธีและกระบวนการการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ และคณะ (2545) ได้ให้ความเห็นไว้ในการประชุมสัมมนา เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในประเทศไทยว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องอาศัยองค์การปฏิบัติงานหลัก คือ สถานศึกษา ซึ่งหมายรวมถึง การปฏิบัติงานและภารกิจของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดีและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ปิยะ โภภิสเสน (2560) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา คือ การมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารให้กับ

ผู้รับบริการอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดี คนเก่งและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการจัดการสถานศึกษา โดยผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการ ภายใต้นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ และความเข้าใจงาน เข้าใจบุคคล เพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาให้ดำเนินไปได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าประสงค์

#### 4. ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดกรอบงานบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 เรื่องการปรับโครงสร้างการบริหารงานและการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา กรอบงานบริหารสถานศึกษา ตามภารกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

##### 1. การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 12 งาน คือ

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 1.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ประกอบด้วย 7 งาน คือ

- 2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ
- 2.2 การจัดสรรงบประมาณ
- 2.3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผล

การดำเนินงาน

- 2.4 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 2.5 การบริหารการเงิน

2.6 การบริหารบัญชี

2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. การบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อีสาระภายใต้กฎหมายระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 5 งาน คือ

3.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

3.2 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

3.4 วินัยและการรักษาวินัย

3.5 การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย 19 งาน คือ

4.1 การดำเนินงานธุรการ

4.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป

4.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.10 การรับนักเรียน

4.11 การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

4.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.13 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

4.14 การประชาสัมพันธ์ งานการศึกษา

4.15 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคลชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ

4.17 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.18 งานบริการสาธารณณะ

4.19 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้จัดทำคู่มือบริหารโรงเรียนใน  
โครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล โดยกำหนดขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา  
ดังต่อไปนี้

1. ด้านวิชาการ จำนวน 17 งาน ดังนี้
  - 1.1 พัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร  
ท้องถิ่น
  - 1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ  
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
  - 1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
  - 1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (ต้องได้รับความเห็นชอบจาก  
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
  - 1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
  - 1.6 การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
  - 1.7 การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
  - 1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
  - 1.9 การนิเทศการศึกษา
  - 1.10 การแนะแนว
  - 1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (ต้องได้รับ  
ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
  - 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ
  - 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร  
อื่น
  - 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร  
หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
  - 1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
  - 1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
  - 1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. ด้านงบประมาณ จำนวน 22 งาน ดังนี้
  - 2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการ  
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น  
พื้นฐาน)
  - 2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก  
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ  
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
  - 2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
  - 2.4 การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ (ต้องได้รับความเห็นชอบ

จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

- 2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณ
- 2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- 2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

เห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

- 2.9 การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
- 2.10 การวางแผนพัสดุ
- 2.11 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์

หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณ เพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 2.13 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 2.14 การจัดหาพัสดุ
- 2.15 การควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน (ต้องได้รับความเห็นชอบจาก

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

- 2.17 การเบิกเงินจากคลัง
- 2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการเบิกจ่ายเงิน
- 2.19 การนำเงินส่งคลัง
- 2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 2.22 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

### 3. ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 20 งาน ดังนี้

- 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

- 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการ

ศึกษา

- 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 3.6 การลาของบุคลากรสังกัดสถานศึกษาที่ไม่มีระเบียบกำหนดไว้โดยเฉพาะ
- 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.9 การสั่งพักราชการและการให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 3.10 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์



- 3.12 การออกจากราชการ
- 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.19 การริเริ่ม ส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 22 งาน ดังนี้
- 4.1 การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4.2 การประสานและการพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษา
- 4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 4.5 การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร
- 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4.8 การดำเนินงานธุรการ
- 4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 4.11 การรับนักเรียน (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- 4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
- 4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 4.15 การทัศนศึกษา
- 4.16 งานกิจการนักเรียน
- 4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.18 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

4.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

จากข้อบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา จะมีข้อบ่งชี้และภารกิจการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการร่วมกันตามข้อบ่งชี้และภารกิจงานที่สำคัญทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป โดยแต่ละด้านจะมีภาระงาน แยกย่อยออกไปดังนี้ การบริหารวิชาการ มีภาระงานจำนวน 17 งาน การบริหารงบประมาณ จำนวน 22 งาน การบริหารบุคคลจำนวน 20 งาน และการบริหารงานทั่วไปจำนวน 22 งาน

### การจัดกิจกรรมสถานักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

#### 1. หลักการและแนวคิด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้กล่าวถึงหลักการและแนวคิด การดำเนินกิจกรรมสถานักเรียน ไว้ดังนี้ เด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ ที่มีค่ายิ่ง หากได้รับโอกาสในการพัฒนาความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ ย่อมเป็นกำลังสำคัญในการสืบทอดความเป็นชาติ สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า เทียบเท่านานาชาติอารยประเทศ เด็กและเยาวชนจึงเป็นความหวังในการจรรโลง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่คู่สังคมไทยสืบไป

องค์การสหประชาชาติ ได้มีการลงนามในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ปีพุทธศักราช 2533 เพื่อให้การรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยให้คำมั่นว่าจะให้การปกป้องคุ้มครองเด็กทุกคน ให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ภายใต้การดูแลเลี้ยงดูจากครอบครัว ด้วยความรัก ความอบอุ่น ให้มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีโดยได้ให้การรับรองสิทธิพื้นฐาน ของเด็ก 4 ประการ คือ

1. สิทธิที่จะมีชีวิต (Right to Life)
2. สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง (Right to be Protected)
3. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (Right to be Developed)
4. สิทธิที่จะมีส่วนร่วม (Right to Participated)

อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ยังเป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับแรกที่บัญญัติรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม มีสิทธิ มีช่องทางในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมทุกระดับตั้งแต่การร่วมรับรู้ข้อมูล การร่วมแสดงความคิดเห็น การร่วมตัดสินใจ การร่วมตรวจสอบ โดยผ่านกระบวนการต่างๆ ตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยมีความตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตย การใช้ธรรมาภิบาล ความสมานฉันท์ และความพอเพียงให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนใน

สังคมไทย โดยได้ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลักคุณธรรม นำความรู้ สร้างความตระหนักและความสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงความสมานฉันท์ สันติวิธีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย และมุ่งที่จะพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาภายใต้นโยบายคุณธรรมนำความรู้ การสร้างความตระหนักและความสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างความสมานฉันท์ การใช้สันติวิธี และวิถีชีวิตประชาธิปไตย โดยมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมียุทธศาสตร์การดำเนินงาน ตามกลยุทธ์ที่ 1 เรื่อง เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงความสมานฉันท์สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตยในจุดเน้นด้านการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน และกลยุทธ์ที่ 5 เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และท้องถิ่นในการจัดการศึกษาซึ่งมีจุดเน้นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรนักเรียน ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะสถานศึกษาจึงควรพัฒนานักเรียนให้ได้เรียนรู้ในบทบาทหน้าที่ตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย สามารถพัฒนาตนเอง ได้อย่างเต็มศักยภาพ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาสังคมไทย โดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นกลไกในการสร้างประสิทธิภาพความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นธรรม สันติวิธี ความเป็นผู้มีจิตอาสา และความพอเพียงในสังคมตั้งแต่สังคมระดับโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนตลอดจนถึงสังคมใหญ่ระดับประเทศ

สถานักเรียนที่จัดตั้งขึ้น จะเป็นองค์กรหนึ่งที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีความเป็นผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติสืบไป

## 2. ความหมายของสถานักเรียนและกิจกรรมสถานักเรียน

### ความหมายของสถานักเรียน

กึ่งกาญจน แสนจันแดง (2553) ให้ความหมายของสถานักเรียนไว้ว่า สถานักเรียน หมายถึง กิจกรรมของนักเรียนที่เลือกตั้งขึ้นจากนักเรียนเพื่อทำหน้าที่แทนนักเรียนทั้งหมดในกิจกรรมบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน โดยไม่ขัดกับนโยบายของโรงเรียนและเป็นเวทีสำหรับนักเรียนในการฝึกการดำรงชีวิตตามครรลองของการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อเตรียมพร้อมที่จะออกไปเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติสืบไป

จินตนา โพธิ์คำ (2553) ให้ความหมายของสถานักเรียนไว้ว่า สถานักเรียน คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการ ด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งเสริมเจตคติคุณค่าชีวิต ปลุกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตน ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (2554) ได้ให้ความหมายว่า สถานักเรียน คือ กิจกรรมนอกหลักสูตร ในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีการจัดตั้งสถานักเรียนในแต่ละโรงเรียน จะแยกจากคณะกรรมการนักเรียน โดยการจำลองเสมือนระบบนิติบัญญัติ และ ระบบบริหารของระบอบประชาธิปไตย โดยให้สถานักเรียนเปรียบเสมือน ฝ่ายนิติบัญญัติ และ คณะกรรมการนักเรียนเสมือนเป็นฝ่ายบริหาร ซึ่งในบางโรงเรียนนั้นยังใช้ระบบคณะกรรมการนักเรียนอย่างเดียว และมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ซึ่งสมาชิกประกอบไปด้วย ประธานสภาเด็ก และเยาวชนของทุกจังหวัด รวมทั้งจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามมาตราที่ 32 ใน พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ส่วนในระดับอุดมศึกษานั้น ก็มีการจัดตั้งหน่วยกิจกรรมของนักศึกษา 8 เช่นกัน ซึ่งรับผิดชอบโดยฝ่ายพัฒนาศักยภาพนักศึกษา โดยมีการจัดตั้งสถานักศึกษากับองค์กร นักศึกษา (Student Organization) ซึ่งมีโครงสร้างที่คล้ายคลึงกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ให้ความหมายของสถานักเรียนไว้ว่า สถานักเรียนเป็นองค์กรนักเรียนองค์กรหนึ่ง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาโรงเรียนตามกระบวนการนิติธรรมและเป็นองค์กรที่จะปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ความเป็นประชาธิปไตย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ให้ความหมายของสถานักเรียนไว้ว่า สถานักเรียนเป็นกิจกรรมหนึ่งของนักเรียน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาโรงเรียนตามกระบวนการ นิติธรรม และเป็นกิจกรรมที่จะปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ความเป็นประชาธิปไตย มีจิตวิญญาณในการใช้ธรรมาภิบาล เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ เป็นต้นกล้าประชาธิปไตยที่มั่นคง เข้มแข็งของสังคมไทย

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่างานสถานักเรียน หมายถึง งานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ซึ่งจัดขึ้นนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติและมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา

ความหมายของกิจกรรมสถานักเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 (2560) ได้นำเสนอความหมายของกิจกรรมสถานักเรียนไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมของคณะกรรมการสถานักเรียน ที่จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานักเรียนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เสริมสร้างและปลูกฝังการทำงานเป็นหมู่คณะ และคุณลักษณะการเสียสละเพื่อส่วนรวม อันจะนำมาซึ่งบุคคลที่มีจิตสาธารณะ

สถานักเรียนโรงเรียนจอมทอง (ม.ป.ป.) ได้นำเสนอความหมายของกิจกรรมสถานักเรียนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานที่เป็นระบบและมีรูปแบบเชิงบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมความคิดในระบอบประชาธิปไตย และพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำของนักเรียนเป็นวิธีการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริงซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

สมพิศ โห้งาม (2550) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมสถานักเรียนไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการปกครองตนเองเพื่อพัฒนาวิธีการปกครองแบบประชาธิปไตยและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักเรียนตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสถานักเรียนซึ่งประกอบด้วยนายกสภาหรือประธานสภาและเจ้าหน้าที่อื่นๆเช่นกรรมการเลขานุการ เหนรัญญิก เป็นต้นเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการบริหารองค์การรู้จักทำงานโดยพึ่งเสียงจากสมาชิก

ก่อให้เกิดความสามารถในด้านการเป็นผู้นำดูจากร่วมมือกันทำงานเพื่อไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ เป็นการสร้างพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

สรุปว่า กิจกรรมสถานักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ การปกครองตนเอง และการปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการปฏิบัติ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นระบบ ทำงานเป็นหมู่คณะ เป็นการทำงานเพื่อส่วนรวม ด้วยความ เสียสละ และรับผิดชอบ และเพื่อส่งเสริมให้เกิดความชัดเจนในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ในโรงเรียน

### 3. คุณค่าและความสำคัญของสถานักเรียนและกิจกรรมสถานักเรียน

คุณค่าและความสำคัญของสถานักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญของสถานักเรียน ไว้ว่า

1. เป็นกลไกสำคัญให้นักเรียนเห็นคุณค่าของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย และเพื่อการพัฒนาสังคมในโรงเรียนให้เป็นสังคมประชาธิปไตย
2. เป็นกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
3. เป็นเวทีให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและประสบการณ์ตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย และการใช้หลักธรรมาภิบาล
4. สร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสงบสุข
5. เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการปลูกฝังจิตวิญญาณประชาธิปไตยและการใช้หลักธรรมาภิบาลให้แก่ักเรียน
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
7. ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิ และความคิดเห็นของผู้อื่น
8. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ
9. ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่อตนเองและสังคม
10. ส่งเสริมความสามัคคีและให้เกิดความมีน้ำใจต่อหมู่คณะ
11. ส่งเสริมนักเรียนให้เป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย

ประกอบ สารวรรณ (2548) ได้รวบรวมความคิดเห็นและทัศนคติจากนักวิชาการ นักการศึกษา เกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของสถานักเรียนไว้หลายทัศนะ ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งพอจะสรุปได้ ดังนี้

1. สถานักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย
2. สถานักเรียนช่วยส่งเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณในการตัดสินใจ
3. สถานักเรียนช่วยให้นักเรียนรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและรู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น

ผู้อื่น

4. สถานักเรียนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้บริหารงาน รู้จักวางโครงการและดำเนินงานประสานกับผู้อื่น ได้มีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน มีความสำนึกอยู่เสมอว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโรงเรียน เป็นการปลูกฝังนิสัยและมีทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

5. ช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจบทบาทของตนเองในสังคม เช่น เมื่อเป็นผู้นำก็สามารถนำหมู่คณะไปด้วยดี เมื่อเป็นผู้ตามที่ดีได้เช่นกัน

6. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน

7. ส่งเสริมความสามัคคีของนักเรียน ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

8. เพื่อฝึกนักเรียนให้มีความเข้าใจอย่างแท้จริง เกี่ยวกับประชาธิปไตยทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ

9. เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการฝึกตนเองตามระบอบประชาธิปไตย คือฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การทำงานร่วมกับหมู่คณะ รู้จักวางโครงการ ดำเนินงานและประสานงานกับผู้อื่น รู้จักเคารพกฎหมาย คำสั่ง มีความซื่อสัตย์และมีจริยธรรมและเป็นการ เตรียมตัวให้เป็นพลเมืองดีในอนาคต

10. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองในด้านสังคม อารมณ์และสติปัญญาอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ทัศนคติและความประพฤติของนักเรียนอีกด้วย

จินตนา โพธิ์คำ (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสถานักเรียน วากิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียนมุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบ รูสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการอยู่ร่วมกันตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กล่าวถึงประโยชน์ของสถานักเรียน ไว้ดังนี้

1. เป็นกลไกสำคัญเพื่อการพัฒนาสังคมโรงเรียนให้เป็นสังคมประชาธิปไตย

2. เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำ

3. เป็นเวทีให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและประสบการณ์ตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยและการใช้ธรรมาภิบาล

4. สร้างโอกาสให้นักเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสงบสุข

5. เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการปลูกฝังจิตวิญญาณประชาธิปไตยและการใช้ธรรมาภิบาลให้แก่ักเรียน

สรุปได้ว่าความสำคัญของงานสถานักเรียน คือ งานที่ช่วยพัฒนา เยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้มีวินัยในตนเอง มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นพลเมืองที่ดีของชาติช่วยพัฒนาบุคคลให้มีศักยภาพและใช้ความสามารถของตนในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

### คุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมสถานักเรียน

สมพิศ โห้งาม (2550) ได้นำเสนอความสำคัญของกิจกรรมสถานักเรียนไว้ว่า กิจกรรมสถานักเรียนเป็นการฝึกความรับผิดชอบให้นักเรียนรู้จักการปกครองตนเองในสังคม ประชาธิปไตย เป็นการส่งเสริมนโยบายของโรงเรียนและช่วยกันรักษาระเบียบข้อบังคับโรงเรียน เป็นแหล่งกลางการจัดกิจกรรมของนักเรียนให้นักเรียนรู้จักฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จัก การวางแผนโครงการและการดำเนินงานและประสานงานกับผู้อื่นด้วยดี เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูอาจารย์และนักเรียนส่งเสริมความสามัคคีและทำให้เกิดความมีน้ำใจต่อ หมู่คณะนักเรียนได้ฝึกเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม บางอย่างของโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย นักเรียนรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและรู้จักเคารพความเห็นของผู้อื่น และนักเรียนได้มีความ รับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเองและสังคม

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้นำเสนอความสำคัญของกิจกรรมสภานักเรียนไว้ว่า สภานักเรียนเป็นกิจกรรมสำคัญ ในการพัฒนานักเรียนให้มีภาวะผู้นำที่ใช้กระบวนการ ประชาธิปไตยและนำหลักธรรมาภิบาลมาดำเนินงานโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญของสภานักเรียนคือการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องกระบวนการประชาธิปไตยวิถีประชาธิปไตยการเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาโรงเรียนจึงใช้กระบวนการประชาธิปไตย อันเป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนเป็นกลไกในการดำเนินงานมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ซึมซับ และคุ้นเคยกับความเป็นประชาธิปไตยมีคารวธรรมปัญญาธรรมสามัคคีธรรมในการสร้างความสงบสุข ในสังคมตั้งแต่ระดับครอบครัวโรงเรียนชุมชนไปจนถึงสังคมและประเทศสภานักเรียนจึงเป็นรากฐานที่ มีความสำคัญต่อการ พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เติบโตขึ้นเป็นพลังที่เข้มแข็งในการสร้างสรรค์ความ เป็นประชาธิปไตยในโรงเรียน จึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสภานักเรียนและใช้เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนบูรณาการความรู้ทักษะประสบการณ์ที่ได้ จากการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อหล่อหลอมให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีความองงาม ด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สรุปได้ว่า กิจกรรมสถานักเรียน เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สามารถดำเนินชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย สามารถนำความรู้และ ทักษะวิธีที่ได้รับจากการทำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ในการเป็นผู้นำ ผู้ตาม และสมาชิกที่ดีของสังคม ตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสงบสุข เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการปลูกฝังจิตวิญญาณประชาธิปไตยและการใช้หลักธรรมาภิบาลให้แก่ นักเรียน

#### 4. บทบาทและหน้าที่ของสถานักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของ สภานักเรียนไว้ว่า สภานักเรียนมีบทบาท ดังนี้

1. ดูแลทุกข์สุขของนักเรียนและร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
2. ปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของตนเองและเพื่อนนักเรียน โดยใช้กระบวนการ ประชาธิปไตยและแนวทางสันติวิธี

3. ชักชวนนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
4. สืบสานความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ
5. เป็นผู้นำเพื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคม

หน้าที่ของสถานักเรียน

1. เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อส่วนรวมตามหลักธรรมาภิบาล
2. ประสานกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์และความก้าวหน้า

ที่นักเรียนควรได้รับ

3. รับผิดชอบงานและกิจกรรมต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน
4. ดูแลสอดส่องและจัดการทรัพยากรที่อยู่ในโรงเรียนอย่างคุ้มค่า
5. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์
6. เสนอความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
7. วางแผนดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับครูที่ปรึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของสถานักเรียนไว้ว่าสถานักเรียนมีบทบาท ดังนี้

1. เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อส่วนรวมตามหลักธรรมาภิบาล
2. ปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของตนเองและเพื่อนนักเรียน โดยใช้กระบวนการ

ประชาธิปไตยและแนวทางสันติวิธี

3. ส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและ

ส่วนรวม

4. สืบสานความรู้ ภูมิปัญญา อนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ
5. เป็นผู้นำเพื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคม
6. ประสานและปฏิบัติงานร่วมกับทุกหน่วยงาน องค์กรชุมชนต่างๆ
7. รมรงค์ให้นักเรียนทำความดีเพื่อเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน

นอกจากนี้สถานักเรียนยังมีหน้าที่

1. ดูแลทุกข์ สุข ของนักเรียน และร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
2. ประสานงานกับบุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ เพื่อประโยชน์

และความก้าวหน้าที่นักเรียนควรได้รับ

3. รับผิดชอบงานและกิจกรรมต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน
4. คัดริเริ่มโครงการที่เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริงและส่งผลต่อการพัฒนา

โรงเรียน

5. ดูแลสอดส่อง และบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์

อย่างคุ้มค่า

6. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ และตรงไปตรงมา
7. เสนอความคิดเห็นต่อโรงเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและเพื่อ

พัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆ

8. วางแผนดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับครูที่ปรึกษา



9. ปฏิบัติงานโดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใดของทางราชการ พร้อมทั้งต้องรักษาไว้ซึ่งศีลธรรมวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

สรุปได้ว่า สถานักเรียนมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งเป็นผู้วางแผนดำเนินงานร่วมกับครูที่ปรึกษา คอยสอดส่องดูแลและบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียน เสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร คอยส่งเสริมสนับสนุน งานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของตนเองและเพื่อนนักเรียน

#### 5. ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน มีหลายหน่วยงานได้นำเสนอไว้ดังนี้

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้นำเสนอกิจกรรมสถานักเรียน 7 กิจกรรม

ดังนี้

1. ที่มาของสถานักเรียน
2. โครงสร้างสถานักเรียน
3. รูปแบบการประชุมสถานักเรียน
4. เครือข่ายสถานักเรียนและการมีส่วนร่วม
5. การบูรณาการกิจกรรมสถานักเรียนเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้
6. การเสนอโครงการ
7. การประเมินผลการจัดกิจกรรมสถานักเรียน

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2560) ได้นำเสนอกิจกรรมสถานักเรียน 5 กิจกรรม

ดังนี้

1. การสร้างภาวะผู้นำ
2. การประชุมสถานักเรียน
3. การพัฒนาทีมงาน
4. การสร้างเครือข่ายสถานักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้นำเสนอกิจกรรมสภ

นักเรียน 5 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ
2. กิจกรรมการสร้างเครือข่าย
3. กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม
4. กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ
5. กิจกรรมเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่นำเสนอเกี่ยวกับกิจกรรมการดำเนินงานสถานักเรียน และได้พิจารณาแล้วว่า เอกสารที่มีความชัดเจน เป็นปัจจุบัน และสถานศึกษาได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ คือ คู่มือสถานักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ซึ่งได้กำหนดเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมสถานักเรียนไว้ 5 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ
2. กิจกรรมการสร้างเครือข่าย

3. กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม
4. กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ
5. กิจกรรมเสนอแนะ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมสถานักเรียนแต่ละองค์ประกอบ สามารถนำเสนอผลการศึกษาเอกสารเพื่อกำหนดตัวชี้วัด สำหรับแต่ละองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

#### 1. กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ

##### 1.1 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ

มูลนิธิเพื่อการศึกษาพิเศษในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ม.ป.ป.) ได้นำเสนอเกี่ยวกับความเป็นผู้นำไว้ว่า ความเป็นผู้นำ ก็คือ ความสามารถที่จะพาผู้ติดตามตน ในหนังสือบางเล่มจะนิยามว่าคนเป็นผู้นำ คือ ผู้มีอิทธิพล เราแต่ละคน นั้นต่างมีอิทธิพลต่อผู้อื่น นั่นหมายความว่า เราทุกคนเป็นผู้นำในบางด้านและในด้านอื่นๆ ผู้อื่นก็นำเรา ไม่มีใครอยู่นอกวงของการเป็นผู้นำและผู้ตาม เราค้นพบผู้นำสำคัญของกลุ่มได้ไม่ยาก เพียงสังเกตผู้คนเวลามาชุมนุมกัน ถ้าจะต้องตัดสินใจประเด็น ความคิดเห็นของใครที่ดูมีคุณค่าที่สุด เวลาพูดอธิบายเรื่องใดๆ คนจะจับจ้องมองใครมากที่สุด ใครเป็นผู้นำที่ผู้คนเห็นด้วยอย่างรวดเร็วที่สำคัญที่สุดใครเป็นผู้นำที่คนอื่น ๆ ทำตาม ด้วยคำตอบเหล่านี้จะช่วยให้เราแยกแยะได้ว่า ใครเป็นผู้นำที่แท้จริงในกลุ่มนั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสภาวะการณ์เป็นผู้นำและมีทักษะ ความเป็นผู้นำ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างสถานักเรียนให้เข้มแข็ง เช่น แบ่งกลุ่มให้ผู้เรียน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะผู้นำที่กลุ่มต้องการหรือการเป็นผู้นำที่ดี หรือจัดกลุ่ม Walk Rally เรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ แล้วจึงนำมาสรุปเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริง

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสภาวะการณ์เป็นผู้นำและมีทักษะ ความเป็นผู้นำ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างสถานักเรียนให้เข้มแข็ง และเป็นการพัฒนาทักษะผู้นำในการดำเนินชีวิตของนักเรียนต่อไป

##### 1.2 ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2551) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการเสริมสร้างภาวะผู้นำว่า ควรเริ่มเสียตั้งแต่เยาว์วัยเพราะจะเป็นการมุ่งเน้นให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้สามารถเป็นผู้นำในฐานะนักวางแผน รู้จักการแก้ไขปัญหา เพิ่มพูนทักษะการสื่อสาร และการสร้างความสัมพันธ์ รวมถึงสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการที่จะเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชนมีภาวะผู้นำได้นั้น ควรเริ่มตั้งแต่การสอนให้เด็กมีทัศนคติที่ถูกต้อง ต่อการเป็นผู้นำ เริ่มจากการเป็นผู้นำความคิดในกลุ่มเพื่อน และผู้นำกิจกรรมในสถาบันการศึกษา อันจะพัฒนา กลายเป็นผู้นำครอบครัว ผู้นำองค์กร ผู้นำชุมชน และผู้นำประเทศที่ดีมีคุณภาพได้ในอนาคต

สถาบันวิจัยและพัฒนา (2558) ได้นำเสนอความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำไว้ว่า การพัฒนาทักษะผู้นำทำให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้พื้นฐานลักษณะการเป็นผู้นำที่

ดีเป็นการตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ และเป็นการฝึกการกล้าแสดงออกในสถานที่ต่างๆ ในรูปลักษณะการเป็นผู้นำที่ดี

มูลนิธิเพื่อการศึกษาพิเศษในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ม.ป.ป.) ได้นำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำไว้ว่า ความเป็นจริงที่ว่า “โลกนี้ต้องการผู้นำ” ความเจริญรุ่งเรืองหรือความล้มจม ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม ก็อยู่กับความเป็นผู้นำ ผู้นำเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จในการลงทุนลงแรงทุกอย่าง คือ ความสามารถที่จะนำผู้อื่นได้อย่างสำเร็จ และทักษะการเป็นผู้นำเป็นตัวกำหนดระดับความสำเร็จของทุกคน

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำมีความสำคัญ เนื่องจากทำให้เด็กสามารถเป็นผู้นำในฐานะนักวางแผน รู้จักการแก้ไขปัญหา เพิ่มพูนทักษะการสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์ รวมถึงสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะทักษะการเป็นผู้นำเป็นตัวกำหนดระดับความสำเร็จของทุกคน

### 1.3 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้นำเสนอวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำไว้ว่า การพัฒนาทักษะผู้นำอาจเป็นกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์และสรุปแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานหรือในการทำกิจกรรมต่างๆ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) แบ่งกลุ่ม เลือกประธาน และเลขาของกลุ่ม 2) วิเคราะห์บุคลิกภาพของผู้นำที่ต้องการ 3) สรุปประเด็นที่ได้จากการเรียนรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ นำเสนอหน้าชั้นเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้นำเสนอกิจกรรมพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ ได้แก่ การแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะผู้นำที่กลุ่มต้องการ หรือการเป็นผู้นำที่ดี หรือจัดกลุ่ม Walk Rally เรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ แล้วจึงนำมาสรุปเป็น องค์ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริง

รชตะ มุลเมือง สายันต์ บุญใบ และวรภัฏญาพิไล แกระหัน (2562) ได้นำเสนอ วิธีการพัฒนาทักษะผู้นำในโรงเรียนบ้านช่อมกอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำให้นักเรียนเข้าใจ และการนิเทศภายในเพื่อติดตามผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาทักษะผู้นำ ประกอบด้วย การให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะผู้นำ การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำ และกิจกรรมการฝึกทักษะผู้นำในลักษณะต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้ เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดสำหรับกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ จำนวน 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำและทักษะผู้นำ
2. นักเรียนวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดีได้
3. นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดีได้
4. นักเรียนสามารถใช้ทักษะผู้นำในการทำกิจกรรมที่กำหนดได้

## 2. กิจกรรมการสร้างเครือข่าย

### 2.1 ความหมายของกิจกรรมการสร้างเครือข่าย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้ให้ความหมายของการสร้างเครือข่ายไว้ว่า การสร้างเครือข่าย หมายถึง การขยายตัวขององค์กรในการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ และเป็นการช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่องและยั่งยืน

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้ให้ความหมายของการสร้างเครือข่ายไว้ว่า การสร้างเครือข่าย หมายถึง การขยายตัวขององค์กรในการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ และเป็นการช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้องค์กรได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยทั่วไปเครือข่ายการดำเนินงานมีหลายระดับตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น และระดับองค์กร

สรุปได้ว่า การสร้างเครือข่าย หมายถึง การขยายตัวขององค์กรเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการประสานร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็นภายในและภายนอกเครือข่าย และมีการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการประสานเครือข่าย เพื่อให้องค์กรได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่

### 2.2 ความสำคัญของกิจกรรมการสร้างเครือข่าย

สำนักงานจังหวัดเลย (ม.ป.ป.) ได้นำเสนอความสำคัญของการสร้างเครือข่ายไว้ว่า เครือข่ายเป็นการพัฒนางานหรือการแก้ปัญหาใดๆ ที่ใช้วิธีดำเนินงานในรูปแบบที่สืบทอดกันเป็นวัฒนธรรมภายในกลุ่มคน หน่วยงาน หรือองค์กรเดียวกัน ดำเนินงานภายใต้กรอบความคิดเดิม อาศัยข้อมูลข่าวสารที่ไหลเวียนอยู่ภายใน ใช้ทรัพยากรหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่พอจะหาได้ใกล้มือ หรือถ้าจะออกแบบใหม่ก็ต้องใช้เวลานานมาก จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนางานอย่างยิ่งและไม่อาจแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ การสร้าง “เครือข่าย” สามารถช่วยแก้ปัญหาข้างต้นได้ด้วยการเปิดโอกาสให้บุคคลและองค์กรได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งบทเรียนและประสบการณ์กับบุคคลหรือองค์กรที่อยู่นอกหน่วยงานของตน ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ให้ความร่วมมือและทำงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เสมือนการเปิดประตูสู่โลกภายนอก

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้อธิบายความสำคัญของกิจกรรมการสร้างเครือข่ายไว้ว่า เป็นการช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้องค์กรได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่

สรุปได้ว่า กิจกรรมการสร้างเครือข่าย มีความสำคัญเนื่องจากทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกัน เครือข่ายทำให้เกิดความเข้มแข็ง และเป็นปึกแผ่น ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ และเกิดการพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้เกิดงานและประโยชน์สำหรับเครือข่ายและสมาชิกเครือข่าย

### 2.3 วิธีการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่าย

Cor P.Veer (1994; อ้างถึงใน ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ, 2552) ได้อธิบายถึงวิธีการในการสร้างเครือข่ายว่า เป็นการรวมกันของปัจเจกบุคคลหรือสถาบันโดยมารวมกัน

เป็นกลุ่ม ซึ่งต้องมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน ความร่วมมือกัน ที่จะติดต่อสื่อสารกัน ความเต็มใจที่จะประสานงานกัน มีการยอมรับข้อตกลงที่จะปฏิบัติร่วมกันที่สำคัญต้องให้ความสำคัญกับขั้นตอนของการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมภายในเครือข่าย โดยเขาได้เสนอถึงหลักปฏิบัติในการเสริมสร้างเครือข่าย ดังนี้

1. ระบุกลุ่มหรือบุคคลที่สามารถทำหน้าที่กระตุ้น หรือทำให้เครือข่ายงานดำเนินได้
2. การจัดการเครือข่ายที่ดี ต้องมีศิลปะในการประสานประโยชน์ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกัน
3. ในการพัฒนาการปฏิบัติ และติดตามผลของกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของเครือข่ายจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกเครือข่ายผู้ได้รับประโยชน์

4. จำเป็นต้องมีความสนใจร่วมกัน วัตถุประสงค์และทัศนะร่วมกัน และมีวิธีการทำงานที่จะอำนวยความสะดวกให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้นำเสนอเป้าหมายและวิธีการของการสร้างเครือข่ายไว้ว่า เป็นการประสานความร่วมมือเพื่อการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็น ทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย โรงเรียนสามารถดำเนินการเพื่อให้เกิดผลดังกล่าว ดังนี้

1. กำหนดแผนการดำเนินงานในการสร้างเครือข่าย อย่างชัดเจน
2. จัดกิจกรรมการทำงานระหว่างโรงเรียน / ชุมชน / องค์กรภาครัฐ และเอกชน โดยกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน ที่ชัดเจน เช่น กิจกรรมสถานักเรียนไทยหัวใจ 3D กิจกรรมรณรงค์ และให้ความรู้การเลือกตั้ง กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมศึกษา ดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายสถานักเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตย ระหว่างโรงเรียน / ชุมชน / องค์กรภาครัฐและเอกชน ทั้งบทบาท การเป็นผู้ให้และผู้รับ เช่น การรณรงค์ให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้ง และการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง
4. จัดกิจกรรมที่ประสานความร่วมมือในด้านการสนับสนุน ปัจจัยต่างๆ จากชุมชน / องค์กรภาครัฐและเอกชน เช่น ขอรับการสนับสนุนวิทยากร งบประมาณ จากองค์กรภาครัฐ และเอกชน เป็นต้น
5. จัดกิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรม สถานักเรียนให้ชุมชน / องค์กรภาครัฐและเอกชน ที่เป็นเครือข่าย รับทราบ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน จดหมายข่าว เสียงตามสาย เป็นต้น

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้กำหนดวิธีการสร้างเครือข่ายดังนี้

1. กำหนดแผนการดำเนินงานในการสร้างเครือข่ายอย่างชัดเจน
2. จัดกิจกรรมการทำงานระหว่างโรงเรียน / ชุมชน / องค์กรภาครัฐ และเอกชน โดยกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เช่น กิจกรรมสถานักเรียนไทยหัวใจ 3D

กิจกรรมรณรงค์ และให้ความรู้การเลือกตั้ง กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเครือข่ายสถานักเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

3. จัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยระหว่าง โรงเรียน / ชุมชน / องค์กรภาครัฐและเอกชน ทั้งบทบาทการเป็นผู้ให้และผู้รับ เช่น การรณรงค์ให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้งและการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

4. จัดกิจกรรมที่ประสานความร่วมมือในด้านการสนับสนุนปัจจัยต่างๆ จากชุมชน / องค์กรภาครัฐและเอกชน เช่น ขอรับการสนับสนุนวิทยากร งบประมาณ จากองค์กร ภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

5. จัดกิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมสถานักเรียนให้ ชุมชน / องค์กรภาครัฐและเอกชน ที่เป็นเครือข่ายรับทราบ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของ โรงเรียน จดหมายข่าว เสียงตามสาย เป็นต้น

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้นำเสนอวิธีการสร้างเครือข่าย

ดังนี้

1. หนังสือจากผู้บริหารสถานศึกษา/ครู-อาจารย์/หน่วยงานท้องถิ่น/ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน (ขอความร่วมมือจัดทำโครงการ “ฟื้นฟูสายใยรักเพื่อสร้างโลก”)
2. ระเบียบวาระการประชุม
3. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/ปฏิทิน/ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
4. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
5. การดำเนินงานตามแผนงาน

สรุปได้ว่า วิธีการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย การทำความเข้าใจเบื้องต้น การสร้างข้อตกลงในการทำงาน การวางแผนการปฏิบัติงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามแผน การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่าย

จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมการสร้างเครือข่าย ผู้วิจัย ได้นำสู่การกำหนดตัวชี้วัดของกิจกรรมการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีการติดต่อประสานงานและการสร้างข้อตกลงเบื้องต้นของเครือข่าย
2. มีการจัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย โดยมีการกำหนดกิจกรรม เป้าหมายและระยะเวลาดำเนินงานอย่างชัดเจน
3. มีการมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจนเป็นสายลักษณะอักษร
4. มีกระบวนการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย และสะท้อนผลสู่การพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

### 3. กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม

#### 3.1 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้นำเสนอ ความหมายของกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมไว้ว่า การประชุมเป็นกิจกรรมที่ทำให้บุคลากรใน องค์กรเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ได้รวบรวมความคิดเห็น วิธีการแก้ปัญหาต่างๆ จากสมาชิกอย่างทั่วถึง สมาชิกผู้ร่วมประชุมต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตน ทั้งผู้ทำหน้าที่ประธานต้องสามารถใช้เทคนิคในการ

นำและควบคุมการประชุมเพื่อให้ผู้ร่วมประชุมมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการเสนอความคิดที่ทำให้เกิดการยอมรับและเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

กลุ่มงานบริหารการประชุม (2562) ได้นำเสนอความหมายของกิจกรรมการประชุมไว้ว่า การประชุม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดอย่างเป็นระบบและมีจุดมุ่งหมาย

สรุป กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม หมายถึง กิจกรรมที่ทำให้นักเรียนหรือผู้เข้าร่วมประชุมมีความเข้าใจตรงกัน ด้านความคิด มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันและรวบรวมความคิดเห็น วิธีการแก้ปัญหาต่างๆ จากสมาชิกอย่างทั่วถึง สมาชิกหรือผู้ร่วมประชุมต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตน ผู้ที่ทำหน้าที่ประธานต้องมีความสามารถในการใช้เทคนิคการนำและควบคุมการประชุม เพื่อให้ผู้ร่วมประชุมมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการเสนอความคิดที่ทำให้เกิดการยอมรับและเป็นประโยชน์

### 3.2 ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2553) ได้นำเสนอความสำคัญของการประชุมไว้ว่า การประชุมเป็นงานสำคัญของผู้บริหารทุกระดับ เป็นแหล่งสำคัญที่ผู้บริหารแสดงถึงความสามารถของการเป็นผู้นำในการดูแล กำกับ ควบคุมงานในความรับผิดชอบ งานการประชุมเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การประชุมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของหน่วยงานหรือองค์กรมีหลายรูปแบบ การประชุมแต่ละรูปแบบมีลักษณะเฉพาะและมีประโยชน์เฉพาะงานต่างๆ กัน

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้นำเสนอความสำคัญของการประชุมไว้ว่า การประชุมเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็น เพราะทำให้บุคลากรในองค์กรเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน กิจกรรมการประชุมเป็นการรวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ รวบรวมปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ จากสมาชิกอย่างทั่วถึง

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการดำเนินงานของสถานักเรียน เนื่องจากสถานักเรียน เป็นการดำเนินงานในลักษณะของกลุ่มองค์กร ทำให้จำเป็นต้องใช้วิธีการประชุมเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินงานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมการประชุมสถานักเรียนนั้น มีตั้งแต่เริ่มก่อตั้งคณะกรรมการสถานักเรียน ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง จนสิ้นสุดคณะกรรมการสถานักเรียนแต่ละชุดหมุนเวียนกันไป

### 3.3 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้นำเสนอวิธีการพัฒนาทักษะการประชุม โดยในสถานการณ์จริง อาจจัดกิจกรรมโดยน่านักเรียนไปสังเกตการณ์หรือเข้าร่วมประชุมกับองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด เทศบาล หรือจัดสถานการณ์จำลอง จัดประชุม โดยกำหนดองค์ประกอบการประชุม ดังนี้

1. ประธาน ทำหน้าที่ผู้ดำเนินการประชุมให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น ควบคุมประเด็น รักษาเวลา กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็น ขยายความคิดเห็นให้ที่ประชุมได้รับรู้

2. เลขานุการ บันทึกประเด็นสำคัญในการประชุม อำนวยความสะดวก และประสานงาน

3. องค์กรประชุม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น  
 4. วาระการประชุม เรื่องที่ต้องพิจารณาในการประชุม  
 5. รายงานการประชุม บทสรุปเนื้อหาในการประชุม  
 6. วิธีประชุม ประธานจะเป็นผู้ดำเนินการประชุม ตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้ เรื่องแจ้งให้ทราบ รับรองรายงานประชุมครั้งที่แล้ว เรื่องสืบเนื่อง เรื่องที่พิจารณาและเรื่องอื่นๆ

บันได 20 ขั้น สู่การนำประชุมแบบมีอาชีพ  
 ก่อนเริ่มประชุม

1. วางแผนการประชุมด้วยความรอบคอบ ใคร ทำอะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน ทำไม อย่างไร  
 2. จัดเตรียมวาระการประชุม และส่งให้ผู้เข้าประชุม ล่วงหน้า  
 3. มาถึงห้องประชุมก่อนเวลาจัดเตรียมทุกอย่าง ให้พร้อมก่อนการประชุม 30 นาที

ประชุม 30 นาที

เมื่อเริ่มประชุม  
 4. เริ่มให้ตรงเวลา  
 5. เปิดโอกาสให้ผู้เข้าประชุมแนะนำตัวและบอก สิ่งที่คาดหวังจาก

การประชุม

6. ทบทวนวาระการประชุม  
 7. กำหนดเวลาแต่ละวาระให้ชัดเจน  
 8. ทบทวนสิ่งที่เป็นเรื่องสืบเนื่องจากการประชุม ครั้งที่แล้ว

เกณฑ์

ระหว่างการประชุม  
 9. ตั้งคำถาม  
 10. รับฟังความคิดเห็น  
 11. ทำความเข้าใจประเด็นปัญหาต่างๆ ให้ชัดเจน  
 12. ระดมสมองเพื่อหาทางเลือก  
 13. พิจารณาปัญหา และเลือกวิธีแก้ไข โดยยึดวัตถุประสงค์ เป็น

เกณฑ์

14. ใช้วาระการประชุมควบคุมการดำเนินการประชุม  
 15. สรุปครอบคลุมทุกข้อตกลง  
 16. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเสริมส่งการตัดสินใจ

เกณฑ์

เมื่อเสร็จสิ้นการประชุม  
 17. มอบหมายงานที่ต้องไปปฏิบัติหลังการประชุม โดยระบุ ใคร ทำอะไร กำหนดเสร็จเมื่อไร

เกณฑ์

18. กำหนดวันและสถานที่สำหรับนัดประชุมครั้งต่อไป  
 19. ปิดการประชุมอย่างรวดเร็ว มั่นใจและได้ผลที่สร้างสรรค์  
 หลังการประชุม





20. ติดตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และเริ่มวางแผน การประชุมครั้งต่อไป

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้นำเสนอองค์ประกอบของกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การจัดรูปแบบโต๊ะประชุม
2. รูปแบบและการกำหนดระเบียบวาระการประชุม
3. ขั้นตอนการดำเนินการประชุม
4. การรายงานผลการประชุม
5. แนวทางการประเมินรูปแบบการประชุมสถานักเรียน

สรุปได้ว่า วิธีการจัดกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดโต๊ะประชุม 2) การกำหนดวาระการประชุม 3) การดำเนินการประชุม 4) การรายงานผลการประชุม และ 5) การประเมินรูปแบบการประชุม

จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ผู้วิจัยได้นำสู่การกำหนดตัวชี้วัดของกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีการจัดทำระเบียบการประชุมสถานักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ
2. มีการวางแผน จัดทำวาระการประชุม และเตรียมการประชุมสถานักเรียน
3. มีการดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมีอาชีพ
4. มีการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการประชุม
5. มีการประเมินผลการประชุมสถานักเรียนเพื่อนำสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

นักเรียน

พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

#### 4. กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ

##### 4.1 ความหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (ม.ป.ป.) ได้นำเสนอความหมายของจิตอาสาไว้ว่า จิตอาสา หรือ จิตสาธารณะ (Public Consciousness หรือ Public Mind) หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแล และบำรุงรักษาร่วมกัน

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2561) ได้นำเสนอเกี่ยวกับความหมายของกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ต้องการจะช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน ควรเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ได้เรียนรู้กับมนุษย์ให้มากที่สุด จะทำให้เข้าใจชีวิตได้มากขึ้น เช่น การออกค่ายพัฒนาชุมชนไปช่วยเหลือพัฒนาชุมชน หรือช่วยเหลือคนพิการ ผู้สูงอายุ หรือฝึกวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาสังคมที่ได้จากการชมรายการโทรทัศน์ เช่น รายการวงเวียนชีวิต แล้วนำมาอภิปราย หาข้อสรุป นำไปสู่ประเด็นความสนใจอยากจะทำไปช่วยเหลือ ซึ่งอาจนำไปสู่การจัดทำโครงการจิตอาสา โดยสถานักเรียนต่อไป

สรุป กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่นักเรียนได้มีโอกาสหรือมีส่วนร่วมในการลงแรงช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นการฝึกให้

นักเรียนมีจิตที่ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น นึกถึงส่วนรวมอยู่เสมอ อยากรู้ความสุข ความสำเร็จ และปรารถนาจะเห็นส่วนรวมมีความสุขนักเรียนได้ทำสิ่งดีๆ ด้วยจิตใจที่แน่วแน่มั่นคง และคำนึงว่ากิจกรรมที่ตนทำจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น

#### 4.2 ความสำคัญของจิตสาธารณะ

เรวดี ประเสริฐเจริญสุข และอภิเกียรติ ทัฬหี (2550) ได้กล่าวถึงทัศนคติของ ศ.นพ.ประเวศ วะสี ที่กล่าวในรายงานอาสาสมัคร U-Volunteer คลื่นลูกใหม่หัวใจเพื่อสังคมว่า “คนทุกคนมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดีอยู่ในหัวใจ ถ้าหากรดน้ำพรวนดินให้เหมาะสมก็จะงอกงาม เติบโตต่อไปได้ เป็นพลังแห่งความเมตตากรุณาปราณีที่หล่อหลอมออกมา การเป็นอาสาสมัครเพื่อเพื่อนมนุษย์คือรูปธรรมของความเมตตากรุณา เป็นความเชื่อมต่อความเป็นมนุษย์เข้าด้วยกันและทำให้เกิดสิ่งที่ตั้งงอกขึ้นในสังคม” แต่ความปรารถนาดีของผู้มีจิตอาสาซึ่งปราศจากความเข้าใจชุมชน และการให้ความช่วยเหลือที่ไม่ใส่ใจวิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งการทำงานที่ไม่มีการประสานงานหรือประสาน ความร่วมมือการทำงานของกลุ่มและองค์กรต่างๆในพื้นที่ การทำงานที่ไม่ใส่ใจจะทำงานและส่งเสริมกลไกชุมชนให้เข้มแข็งในการจัดการความช่วยเหลือจะทำให้เกิดปัญหาที่ทุกคนไม่ต้องการขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้นำเสนอคุณค่าและความสำคัญของการมีจิตอาสา สำนักสาธารณะ ดังนี้

1. มีผลต่อความมั่นคงของชาติ
2. เป็นพื้นฐานในการพัฒนาและสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่องค์กร
3. ก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมและความผูกพันในองค์กร
4. มีผลต่อการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา
5. เป็นทุนทางสังคมที่มีความสำคัญของประเทศ

สรุปได้ว่า จิตสาธารณะ มีความสำคัญเพราะเป็นกิจกรรมที่ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ละความเห็นแก่ตัว ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นการสร้างพื้นฐานความเป็นคนดีที่ทำได้เพื่อสังคมต่อไปในอนาคต

#### 4.3 วิธีการจัดกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2561) ได้นำเสนอวิธีการจัดกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะให้นักเรียนเป็นผู้มีจิตอาสา/ สำนักสาธารณะของสถาบันการศึกษา คือ สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนสร้างปัญญาและพิจารณาจากการกระทำสู่การเรียนรู้ การสร้างความคิด จิตสำนึกให้ยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ คือ สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว การสร้างเมตตาธรรม ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมการสร้างกิจกรรมพัฒนาซ้ำๆ บ่อยๆ และต่อเนื่อง การได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย การสร้างความคิดเห็นที่ถูกต้อง การสร้าง ความอดทน อดกลั้น ความรับผิดชอบ การสร้างวินัยในตนเอง และการมีเมตตาธรรม ปัจจัยเอื้อต่อการสร้างผู้เรียนให้มีจิตอาสา/ สำนักสาธารณะ ดังนี้

1. การมีความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่นักเรียน
2. การสร้างความร่วมมือและความใส่ใจของครู
3. การสร้างความสนใจในกิจกรรมนักเรียน

4. การสร้างโอกาสให้แก่นักเรียน

5. การส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้โอกาสทำงานเพื่อ

ส่วนรวมและสังคม

6. การแสวงหาโอกาสจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถาบัน

จิตรา สุขเจริญ (2562) ได้นำเสนอวิธีการจัดกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/

สำนึก 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ปลุกฝังให้ตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ ซึ่งเกิดจากการที่ได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กจากครอบครัวและสถานศึกษาและสร้างจิตสำนึก โดยผ่านกิจกรรมที่ให้การช่วยเหลือและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

2. การเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกายจิตใจ ด้านความรู้และการติดต่อสื่อสาร การที่บุคคลจะเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาหรือการให้บริการในชุมชน ความพร้อมทางด้านร่างกายและทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น การยิ้มแย้ม ทักทาย การทำงานเป็นทีมร่วมกัน เป็นปัจจัยสำคัญ

3. การสร้างความเชื่อมั่นในตน การจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่เกิดจิตสาธารณะของตนเองควรมีกิจกรรมที่เป็นการช่วยเหลือและทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในการทำความดี การช่วยเหลือผู้อื่น โดยเริ่มจากงานเล็กๆ น้อยๆ เช่น การช่วยถือของ การช่วยผู้ปกครองทำกิจกรรมต่างๆ ที่บ้าน เป็นต้น

4. การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ประสพการณ์ต่อการพัฒนาด้านจิตสาธารณะ คือ เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้รับการพัฒนาให้เป็นคนเก่ง คนดีและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

สรุปได้ว่า กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนึกสาธารณะ หมายถึง การสร้างจิตสำนึกให้แก่นักเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เห็นใจ และความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนึกสาธารณะ ผู้วิจัยได้นำสู่การกำหนดตัวชี้วัดจำนวน 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะการปฏิบัติ

2. มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ โดยนักเรียนหรือสภานักเรียนมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือ สงเคราะห์ หรือพัฒนาหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

3. มีการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล

4. มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ และรายงานผล

5. มีการสรุป สะท้อนผลการสร้างจิตสาธารณะ เพื่อนำสู่การปรับปรุง

พัฒนา

5. กิจกรรมเสนอแนะ

5.1 ความหมายของกิจกรรมเสนอแนะ

อัมพร พิณะสา (2555) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้ว่า เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานักเรียน เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินงานโดยทุกฝ่ายเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง โดยฝ่ายบริหารกำหนดบทบาทให้สถานักเรียน ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในกิจกรรมของสถานศึกษาตามครรลองที่ถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้นำเสนอความหมายของกิจกรรมเสนอแนะไว้ว่า หมายถึง การสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานักเรียน เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินงาน โดยทุกฝ่ายเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ฝ่ายบริหารควรสร้างความตระหนัก กำหนดบทบาทให้สถานักเรียนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมของสถานศึกษาตามครรลองที่ถูกต้อง

สรุปได้ว่า กิจกรรมเสนอแนะ หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานักเรียน สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างสถานักเรียนและกิจกรรมของสถานศึกษา ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและส่งเสริมให้ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเสนอแนะให้สัมฤทธิ์ผล

## 5.2 ความสำคัญของกิจกรรมเสนอแนะ

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2558) ได้นำเสนอความสำคัญของกิจกรรมเสนอแนะผ่านกิจกรรมสถานักเรียนไว้ว่า การดำเนินการกิจกรรมสถานักเรียน เป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การสร้างคุณลักษณะของนักเรียนที่สังคมคาดหวัง โดยเฉพาะ วิธีประชาธิปไตย รวมทั้งการใช้หลักธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมและการแก้ปัญหาโดยหลักสันติวิธี

เทวิน ชินบุตร (2561) ได้นำเสนอความสำคัญของกิจกรรมเสนอแนะไว้ว่า การจัดกิจกรรมสถานักเรียน เป็นการฝึกประสบการณ์ด้านประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ดี นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาด้วยกระบวนการประชาธิปไตยให้เป็นวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันและเป็นกลไกการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน นักเรียนสามารถใช้หลักของความเป็นประชาธิปไตยในการสร้างประสิทธิภาพ ความเป็นธรรม ความสงบสุขในสังคม ตั้งแต่ในโรงเรียน ครอบครัว ชุมชนจนถึงระดับประเทศและโลก เป็นรากฐานที่มีความหมาย มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตขึ้นเป็นพลังที่เข้มแข็งในการสร้างสรรค์ความเป็นประชาธิปไตยในระดับโรงเรียน ชุมชน ประเทศและสากล นักเรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมกันจัดตั้งสถานักเรียนในทุกระดับ เพื่อเป็นกระบวนการสร้างคุณลักษณะของนักเรียนที่สังคมคาดหวังโดยเฉพาะด้านความเป็นประชาธิปไตยที่มีจิตวิญญาณแห่งความสมานฉันท์

สรุปได้ว่า กิจกรรมเสนอแนะ มีความสำคัญเนื่องจากการฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้การแสดงออกด้านประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านประชาธิปไตยในโรงเรียน ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิถีประชาธิปไตย และมีส่วนร่วมด้านประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง

## 5.3 วิธีการจัดกิจกรรมเสนอแนะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้นำเสนอวิธีการจัดกิจกรรมเสนอแนะ ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมฝึกทักษะการวิเคราะห์ข่าว เหตุการณ์ โดยเฉพาะสถานการณ์ทางการเมือง และปัญหาสังคม อย่างสม่ำเสมอ

2. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนทำโครงการศึกษาปัญหาและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน เพื่อเรียนรู้ชุมชนและสร้างความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม สร้างสำนึกสาธารณะสำนึกรักบ้านเกิด โดยอาจจัดกิจกรรมให้นักเรียนออกไปสัมผัสกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชุมชน

3. กิจกรรมค่ายอาสาเพื่อร่วมกันช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบภัยพิบัติในโอกาสต่าง ๆ

4. เป็นอาสาสมัครช่วยงานการเลือกตั้งในท้องถิ่น ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง

5. นำสภานักเรียนออกสู่ชุมชน เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติด เอดส์ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวและอื่น ๆ

6. กิจกรรมรวมกลุ่มกับชาวบ้าน ทำโครงการต่างๆ เช่น การออมทรัพย์ การหารายได้ การพัฒนาอาชีพ การจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

7. กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือ/แก้ปัญหาให้กับเพื่อนๆ ในโรงเรียน โดยกำหนดกฎกติกาเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมโรงเรียน

8. กิจกรรมการนำนักเรียนไปศึกษาดูงานเพื่อเรียนรู้ประสบการณ์ตรงจากองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด เทศบาล เพื่อเตรียมคนไปสู่การเมืองท้องถิ่น

9. กิจกรรมสร้างเสริมความเป็นประชาธิปไตย โดยจัดหาหนังสือประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย ประวัติชีวิตบุคคลสำคัญ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เพื่อเป็นการปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตยแก่นักเรียน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสนอแนะในโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำสู่การกำหนดตัวชี้วัดของกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักการประชาธิปไตย
2. มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อโรงเรียน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาส หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่นๆ นามของสภานักเรียน
3. มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล
4. มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม และรายงานผล
5. มีการสรุป สะท้อนผลการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อ

นำสู่การปรับปรุงพัฒนา

**แนวทางและการพัฒนาแนวทาง**

1. ความหมายของแนวทางและการพัฒนาแนวทาง

ราชบัณฑิตสถาน (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนวทาง

เปลื้อง ณ นคร (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่ควรทำ

จึงสรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง วิธีที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่างๆ ที่ผู้เสนอได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติต่อไป

สนธยา พลศรี (2547) ได้ให้ความหมายการพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้า ในลักษณะของแผนและโครงการ แล้วบริหารจัดการให้เป็นไปตามแผนและโครงการจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Directed Change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า (Planned Change)

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการที่ส่งเสริมให้เกิดความรู้ความสามารถ มีทักษะในด้านต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองหรือการกระทำที่ผู้อื่นจัดให้

จากความหมายของการพัฒนาและแนวทาง สามารถสรุปความหมาย แนวทางการพัฒนาได้ว่าหมายถึง กระบวนการสร้างขึ้นเพื่อให้ส่งผลต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานให้มีลักษณะที่มีคุณภาพสูงขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

## 2. ลักษณะที่ดีของแนวทาง

คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง ได้มีนักการศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ (2544) ได้อธิบายไว้ว่า คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง การศึกษาและการจัดทำเอกสารที่ประกอบไปด้วยข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นที่แสดงถึงเหตุผลสนับสนุนความถูกต้อง สมบูรณ์ของโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งโครงการที่ดี โดยโครงการที่ดี ได้แก่ โครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเมื่อปฏิบัติแล้วจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน

สุบิน อ้อสุวรรณ (2544) ได้ให้ความเห็นถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทางหมายถึง ข้อกำหนดหรือสิ่งที่ระบุไว้นั้นสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอวัตต์ได้โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

วรนารี ปทุมมาศ (2546) ได้ให้ความหมายถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทางหมายถึง รายละเอียดของแนวทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้ นั่น สอดคล้องตรงกับความต้องการตามบริบทของโรงเรียนที่นำไปปฏิบัติได้จริง

ศักดิ์ผจญ เริงใจ (2547) ได้ให้ความหมายถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดที่ระบุไว้ในแนวทางนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงภายใต้บริบทของโรงเรียน และชุมชน

ปรีชา กองจินดา (2549) ได้ให้ความหมายถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง สิ่งที่ระบุในแนวทางเป็นไปตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ภายใต้บริบทของโรงเรียน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดของแนวทางที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ภายใต้บริบทของโรงเรียนที่นำไปปฏิบัติได้จริง

### 3. องค์ประกอบแนวทางการพัฒนา

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอองค์ประกอบแนวทางการพัฒนา ดังนี้

Everard (1990) ได้เสนอองค์ประกอบของการพัฒนาแนวทางที่ดีจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. บริบทหรือเงื่อนไข
2. หลักการหรือแนวคิด
3. วัตถุประสงค์
4. กระบวนการดำเนินงาน

สุนันทา เลานันท์ (2540) ได้เสนอองค์ประกอบของการพัฒนาแนวทางโดยเสนอว่าจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ แนวคิด
2. บริบทและเงื่อนไข
3. ยุทธศาสตร์
4. กระบวนการดำเนินงาน
5. ผลที่ได้รับจากการนำแนวทางไปใช้

มารุต พัฒผล (2557) ได้เสนอว่าแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. หลักการของแนวทาง
2. วัตถุประสงค์ของแนวทาง
3. ระบบและกลไกของแนวทาง
4. วิธีดำเนินงานของแนวทาง
5. เงื่อนไขของแนวทาง

จากองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของแนวทางพัฒนาประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบกลไกดำเนินการ 4) วิธีดำเนินการ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

#### 4. การวัดคุณสมบัติของแนวทาง

การวัดคุณสมบัติของแนวทางการปฏิบัติ ได้มีนักศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

ไพไลออต บุศราคำ (2548) ได้สรุปว่าความตรงตามเนื้อหาของแนวทาง หมายถึงค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยหาดัชนีความสอดคล้องเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหาและหลักวิชาการ ความเหมาะสมของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์ โดยแปลค่าที่เหมาะสมของรายการในแบบสอบถามโดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ความเป็นไปได้ของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์ โดยแปลค่าที่เป็นไปได้ของรายการในแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้ค่าที่ ในการทดสอบความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรศักดิ์ ศิริ (2548) ได้สรุปไว้ว่า ความตรงตามเนื้อหาของแนวทางหมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ ความเหมาะสมของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์โดยแปลค่าที่เหมาะสมของรายการในแบบสอบถามโดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความเป็นไปได้ของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์ โดยแปลค่าที่เป็นไปได้ของรายการในแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ค่าที่ในการทดสอบความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรีชา กองจินดา (2549) ได้อธิบายไว้ว่า ความตรงตามเนื้อหาของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องความเหมาะสมของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์โดยแปลค่าที่เหมาะสมของรายการในแบบสอบถามโดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความเป็นไปได้ของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์ โดยแปลค่าที่เป็นไปได้ของรายการในแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ค่าที่ ในการทดสอบความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การวัดคุณสมบัติของแนวทาง คือ การศึกษาแนวทางโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นด้านความถูกต้องตามหลักวิชาการของแนวทาง ซึ่งวัดได้จากค่าความสอดคล้อง ส่วนด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง วัดได้จากแบบสอบถามชนิดมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ โดยด้านความเหมาะสม ใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านความเป็นไปได้ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้ค่าที่ในการทดสอบความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

### วงจรกิจกรรม Deming (PDCA)

#### 1. ความหมายของวงจรกิจกรรม Deming (PDCA)

วรภัทร ภูเจริญ (2541) ได้ให้ความหมายของวงจรกิจกรรม Deming ไว้ว่า หมายถึง ระบบการบริหารที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) การตรวจสอบหรือประเมินผล (Check: C) การนำผลการประเมินย้อนหลังกลับไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน และ (Action: A) การใช้วงจรกิจกรรมต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจรหมุนเวียน สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2545) ได้ให้ความหมายของวงจรกิจกรรม Deming ไว้ว่า เป็นการดำเนินการโดยใช้วงจรกิจกรรม Deming เริ่มจากกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานของสถานศึกษา แล้ววางแผนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด จากนั้นจึงดำเนินการตามแผน ในขณะที่ดำเนินการก็ทำการตรวจสอบว่าดำเนินการไปแล้วนำไปสู่เป้าหมายหรือไม่เพียงใด แล้วนำผลการตรวจสอบมาใช้แก้ไขปรับปรุงแล้ววางแผนให้การทำงานในขั้นต่อไปดีขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต้องทำให้เป็นวงจรตลอดเวลา

สุนน อมรวิวัฒน์ และคนอื่นๆ (2544) ได้ให้ความหมายของวงจรกิจกรรม Deming ไว้ว่า วงจรซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพที่ต้องการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง



มีระบบและมีการวางแผนพัฒนาต่อไปเรื่อยๆ

วิบูลย์ คงมัน (2548) ได้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพ Deming ไว้ว่า เป็นกระบวนการบริหารหรือการจัดระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามเป้าหมายกำหนด

Hitoshi (1998) ได้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพ Deming ไว้ว่า เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพนั้น มิใช่เพียงแค่การปรับแก้ผลลัพธ์ที่เบี่ยงเบนจากเกณฑ์มาตรฐานให้กลับมาอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการเท่านั้น แต่เพื่อให้เกิดการปรับปรุงด้วยการป้องกันมิให้เกิดของเสีย ซ้ำซ้อน เรื้อรัง พร้อมกับ การยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้นในแต่ละรอบอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และอย่างมีการวางแผน PDCA มิใช่แค่วางแผนที่แบนราบหากแต่เป็นขดลวดสปริงที่ม้วนสูงขึ้นเรื่อยๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความหมายของวงจรคุณภาพ Deming หมายถึง เป็นวงจรของการดำเนินงานที่จัดทำขึ้นเพื่อรักษาประสิทธิภาพ และมาตรฐานของการทำงาน รวมทั้งการทำงานอย่างเป็นระบบอย่างสม่ำเสมอเป็นวงจร ต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดโดยมี 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) การตรวจสอบ (Check: C) และการปรับปรุงแก้ไข (Action: A)

## 2. ความสำคัญของวงจรคุณภาพ Deming (PDCA)

การบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDAC) ตามแนวคิดของ Deming ปัจจุบันจัดเป็นกระบวนการสากลที่ทุกคนทราบกันดีและถือเป็นเครื่องมือการบริหารที่จัดเป็นแกนร่วมของการบริหารที่หลากหลายบนพื้นฐานเดียวกัน นักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพ (PDCA) ไว้ดังนี้

Deming (1995) ได้ให้ความสำคัญของของวงจรคุณภาพ Deming ไว้ดังนี้ การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้นโดยหลักการที่ เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจร Deming ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหาจากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำให้ผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง

Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้วแม้ว่าวงจรคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องแต่สามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนการทำงานหรือจะเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริง จะทำให้ได้ข้อสรุปว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรในการแก้ไขปัญหาให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความสำคัญของของวงจรกิจกรรม Deming ไว้ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
2. โรงเรียนมีทิศทางในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลางที่กำหนด โดยมีระบบบริหารคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐานจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย มีการแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. ชุมชนมีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เขาร่วมจัดการศึกษา และส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา
4. สถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผู้จัดการศึกษามีความมั่นใจและพึงพอใจ ในคุณภาพของผู้จบการศึกษา รับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน

พงษ์กร พูลสมบัติ (2548) ได้ให้ความสำคัญของของวงจรกิจกรรม Deming ไว้ว่า กระบวนการจัดการเป็นสิ่งหนึ่งที่ยากที่สุดสำหรับผู้บริหาร ทั้งนี้ก็เพราะผู้บริหารไม่มุ่งเน้นกระบวนการ ทุกคนมุ่งไปทำงาน กิจกรรม คน โครงสร้าง แต่ไม่มุ่งที่กระบวนการ กระบวนการจัดการที่สถานศึกษา ควรจะนำมาใช้ในการบริหารคุณภาพ คือ การควบคุมคุณภาพโดยใช้วัฏจักรบริหารคุณภาพของ Deming ในกิจกรรมต่างๆ ทุกระดับการบริหารและการปฏิบัติ PDCA ย่อมาจาก Plan – Do – Check – Action แปลว่า วางแผน – ปฏิบัติ – ตรวจสอบ – ปรับปรุง ซึ่งต้องดำเนินการอย่างมีวินัย ให้ครบวงจรหมุนเวียนพัฒนาไปไม่มีหยุด ไม่มีหย่อน

สมาน ศรประสิทธิ์ (2548) ได้ให้ความสำคัญของของวงจรกิจกรรม Deming ไว้ว่า เป็นการทำงานในแบบครบวงจรที่ครอบคลุมตั้งแต่กำหนดการทำงาน และจัดทำเค้าโครงของการทำงาน ควบคุมไปถึงการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือนำเอาแผนที่ได้กำหนดไว้ไปปฏิบัติและ ครอบคลุมถึงการควบคุม กำกับตรวจสอบ และติดตามประเมินผลในที่สุด ช่วยให้การบริหารของ หน่วยงานนั้นมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินงานที่ชัดเจน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความสำคัญของวงจรกิจกรรม Deming มีความสำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่ใช้กำหนดทิศทาง กระบวนการในการจัดการศึกษา สามารถทำได้ หากผู้บริหารนำ PDCA มาใช้จัดนำมาใช้ในการบริหารคุณภาพในสถานศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ก็ย่อมจะทำให้ สถานศึกษานั้นมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพ ได้มาตรฐานตรง ตามเป้าหมายกำหนด

### 3. ขั้นตอนการบริหารงานตามวงจรกิจกรรม Deming (PDCA)

ขั้นตอนการบริหารงานตามวงจรกิจกรรม Deming (PDCA) ประกอบด้วยกระบวนการ ดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน (Plan – P) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do – D) 3) การตรวจสอบ (Check – C) และ 4) การปรับปรุง (ACT – A)

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) การวางแผนงานจะช่วยพัฒนาความคิดต่างๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาโดยละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติ (DO) ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ คือ

#### 1. การวางแผนการกำหนดการ

##### 1.1 การแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการกระทำ

1.2 กำหนดเวลาที่ต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง

1.3 การจัดสรรทรัพยากรต่างๆ

2. การจัดแบบเมทริกซ์ (Matrix Management) การจัดแบบนี้ สามารถช่วยดึงเอาผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงจากแหล่งต่างๆ มาได้และเป็นวิธีช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ

3. การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน

3.1 ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำ

3.2 ให้ผู้ร่วมงานพร้อมในการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสม

3.3 พัฒนาจิตใจให้รักการร่วมมือกัน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check) ทำให้รู้สภาพการของงานที่เป็นอยู่เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผนซึ่งประกอบด้วยกระบวนการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

2. รวบรวมข้อมูล

3. พิจารณากระบวนการทำงานเป็นตอนๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับแต่ละขั้นตอนเปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้

4. การรายงาน จัดแสดงผลการประเมินรวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว โดยรายงานเป็นทางการอย่างสมบูรณ์ และรายงานแบบย่ออย่างไม่เป็นทางการ

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Act) ผลของการตรวจสอบหากพบว่าเกิดความบกพร่องขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติตามแก้ไขปัญหตามลักษณะที่ค้นพบ ดังนี้

1. ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย ต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ

2. ถ้าพบความผิดปกติใดๆ ให้สอบสวนค้นหาสาเหตุแล้วทำการป้องกัน เพื่อ

มิให้ความผิดปกตินั้นเกิดขึ้นซ้ำอีกในการแก้ปัญหาเพื่อให้ผลงานได้มาตรฐานอาจใช้มาตรการดังต่อไปนี้

2.1 การย้ายนโยบาย

2.2 การปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงาน

2.3 การประชุมเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน

สรุป การบริหารงานด้วยวงจร Deming (Deming Cycle) เป็นกระบวนการบริหารคุณภาพที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กรหรือหน่วยงาน และเพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การบริหารงานด้วยกระบวนการวงจร Deming จะต้องประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การวางแผน (Plan - P)

การวางแผน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกสุดของกระบวนการ PDCA เพราะทุกกระบวนการของวงจร Deming เป็นผลที่ต่อเนื่องมาจากแผนทั้งสิ้น ถ้าในขั้นตอนการวางแผนทำได้ไม่ดีย่อมจะส่งผลต่อกระบวนการอื่นๆ ที่ตามมา แต่ในทางกลับกันถ้ามีการวางแผนที่ดีกิจกรรมต่างๆ ก็สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ (สุจริต คุณธนกุลวงศ์, 2543) กล่าว

เกี่ยวกับการวางแผนว่า ในการวางแผนควรกำหนดวิธีการต่างๆ ที่ใช้เพื่อตรวจสอบว่าแผนดังกล่าว มีการวางแผนที่ดีและมีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

#### การปฏิบัติตามแผน (Do – D)

การปฏิบัติตามแผนเป็นขั้นตอนที่มีผลต่อเนื่องมาจากการวางแผน กล่าวคือ ขั้นตอนนี้เป็น การนำแผนมาปฏิบัติจริง เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ได้มีการวางแผนไว้ให้มากที่สุด โดยอยู่ภายใต้กรอบของกิจกรรมของแผนที่ได้เลือกไว้แล้ว ดังที่ (อดิศักดิ์ พงษ์พูลผลศักดิ์, 2534) กล่าวว่า หลังจากได้ดำเนินการวางแผนขั้นต่างๆ แล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้สาเหตุของแต่ละสาเหตุและวิธีการแก้ไขปรับปรุงงานที่เลือกมาปฏิบัติ ซึ่งถ้าถ้าเป็นงานที่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาของสาเหตุด้วย กลุ่มเองก็ลงมือปฏิบัติ หากไปเกี่ยวกับหลายหน่วยงานก็แจ้งให้ผู้บริหารดำเนินการสั่งการให้หน่วยงานนั้น ร่วมมือแก้ไขประสานงานกันไปอย่างมีประสิทธิภาพ

#### การตรวจสอบ (Check – C)

การตรวจสอบนับเป็นขั้นตอนที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติได้รู้ว่า ในการปฏิบัติงานตามแผนสามารถบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงหรือกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา ซึ่งจะเห็นได้จากแนวคิดของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) ได้กล่าวว่า การตรวจสอบประเมินผล เป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง

สุจริต คุณธนกุลวงศ์ (2543) กล่าวว่า เมื่อทำการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผน ควรมีการประเมิน 2 แง่ อย่างเป็นอิสระต่อกัน

1. มีการดำเนินงานตามแผนอย่างถูกต้องหรือไม่
2. เนื้อหาของแผนมีสาระเพียงพอหรือไม่

ถ้าวัตถุประสงค์ของงานไม่บรรลุ แสดงว่า สภาพเงื่อนไขไม่เป็นไปตามข้อ 1 หรือข้อ 2 หรือทั้งสองข้อเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องพิจารณาว่าอยู่ในกรณีใดเพราะการแก้ไขที่ต้องการในแต่ละข้อ จะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

จากแนวคิดทั้งสองแนวคิดจะเห็นได้ว่า หลังการปฏิบัติงานจะต้องมีการประเมินผลเพื่อเป็นการตรวจสอบให้ทราบถึงผลของการปฏิบัติงานนั้นๆ ดังที่ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530) อธิบายไว้ว่า การประเมินผล คือ ขั้นตอนในการติดตามตรวจสอบว่า การตัดสินใจที่ได้กระทำไปนั้นได้ผลตามที่ได้ออกหมายไว้หรือไม่ และการประเมินผลคืองานในขั้นสุดท้าย เป็นการวัดหรือตรวจสอบเพื่อประเมินการดำเนินงานตามที่ได้กำหนดไว้ในแผน สอดคล้องกับ (ภิญโญ สาร, 2526) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบผลงานทุกระยะ จะได้ทราบผลการปฏิบัติงานและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไขและหมายถึงการประเมินขั้นสุดท้ายนำไปเปรียบเทียบผลงานที่ได้กับเป้าหมายที่ตั้งไว้เพื่อวางแผนใหม่ในอนาคต และยังคงคล้องกับแนวคิดของ (ลาภ เพชรเรือง, 2526) ได้อธิบายไว้ดังนี้ การตรวจสอบ หมายถึง การทำกิจกรรม 2 ประการคือ

1. การตรวจสอบ ว่าหลังจากการแก้ปัญหาแล้วสภาพปัญหานั้นลดลงจนถึงเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1.1 ตรวจสอบ หมายถึง หัวหน้าหน่วยหรือหัวหน้าแผนกให้  
คำแนะนำตามสภาพที่ก้าวหน้าไป และให้คำแนะนำวิธีการระหว่างขั้นตอนของการดำเนินงาน

1.2 ตรวจสอบผลงาน หมายถึง การบันทึกผลงานเปรียบเทียบกับ  
แผนที่กำหนดแล้วรายงาน และตรวจสอบดูว่า ทำได้ตามแผนที่กำหนดหรือไม่

1.3 ตรวจสอบระหว่างดำเนินงาน โดยให้ผู้ดำเนินการตรวจสอบ  
การดำเนินการด้วยตัวเอง

1.4 รับรองผลที่ได้ โดยบันทึกผลลัพธ์ที่ได้ลงในรายงานผลลัพธ์ของ  
การดำเนินงานแล้วนำเสนอผล ถ้าได้ผลดีมาก ควรประกาศเกียรติคุณ เพื่อเป็นการเสริมแรง

2. การควบคุม ภายหลังจากตรวจสอบให้ปฏิบัติตามขั้นต้น เพื่อหา  
ข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข แล้วให้ใช้เทคนิคการควบคุม โดยเก็บข้อมูลสภาพก่อนการแก้ปัญหา  
และเก็บข้อมูลสภาพหลังจากดำเนินการแก้ปัญหาแล้วเพื่อวิเคราะห์คุณภาพเชิงเปรียบเทียบว่า บรรลุ  
เป้าหมายเพียงใด เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลนั้น ควรเป็นเครื่องมือประเภทเดียวกันทั้งก่อนและหลังการ  
แก้ปัญหา การตัดสินใจผลการควบคุมการดำเนินงานสำคัญมากถ้าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

2.1 ไม่บรรลุเป้าหมาย ให้นำไปปรับปรุงต่อไป

2.2 บรรลุเป้าหมาย ให้กำหนดมาตรฐานของงาน

การปรับปรุงแก้ไข (ACT – A)

เมื่อผ่านขั้นตอนการประเมินแล้ว สามารถนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูล  
ในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน และนำผลที่ได้ไปตรวจสอบกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในแผนว่า  
เป็นอย่างไร ดังที่ (อดิศักดิ์ พงษ์พนผลศักดิ์, 2534) กล่าวไว้ว่า ขั้นการปรับปรุงแก้ไขในขั้นนี้เป็นผล  
การตรวจสอบว่า ถ้าได้ผลต่ำกว่าเป้าหมายให้รีบแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็น  
มาตรฐานงานในการปฏิบัติ เพื่อเสนอรายงานผลงานให้กลุ่มอื่นได้ทราบต่อไป แต่ (สุจริต คุณธรรกุล  
วงศ์, 2543) กล่าวถึงการปรับปรุงแก้ไขให้คำนึงถึงเนื้อหาของแผนด้วย ไม่ใช่แก้ไขเฉพาะวิธีการ  
ปฏิบัติงานอย่างเดียว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ในการปฏิบัติการแก้ไข มีความจำเป็นจะต้องแยกแยะ  
อย่างชัดเจนในการกำจัดอาการและหาสาเหตุของการวางแผนที่ไม่ดีพอก่อน แล้วจึงทำการปรับปรุง  
คุณภาพของการวางแผนและปรับปรุงเนื้อหาของแผนด้วย

นอกจากนี้ ลาก เพชรเรือง (2526) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การแก้ไขปัญหาและ  
อุปสรรคเป็นกิจกรรมที่ต้องทำในกรณีที่ปรากฏว่าตรวจสอบแล้ว ผลงานไม่บรรลุหรือไม่สอดคล้องกับ  
เป้าหมายก็ให้ปรับปรุงใหม่ วิธีการปรับปรุงใหม่ให้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ปรับปรุงการวางแผนใหม่
2. ลงมือปฏิบัติตามแผนที่ปรับปรุงใหม่
3. ตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติงานใหม่
4. ถ้ายังไม่บรรลุเป้าหมายจะต้องปรับปรุงใหม่ จนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย

จึงกำหนดเป็นมาตรฐาน

## การประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) คือ กระบวนการรวบรวมสารสนเทศ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความสามารถที่คาดหวังและความสามารถที่เกิดขึ้นจริง จากนั้นทำการจัดลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550; Kaufman และ Valentine, 1999; อ้างถึงใน Ferdous และ Razzak, 2012; International Mine Action Standards (IMAS), 2005) คำถามหลักคือ ปัจจุบันเราเป็นอย่างไร สิ่งที่เราต้องการเป็นอย่างไร และเราจะทำให้ถึงสิ่งที่ต้องการอย่างไร (Erdogen, 2010) วัตถุประสงค์หลักของแนวคิดนี้เพื่อทำให้เราทราบว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร เราจะแก้ไขปัญหานั้นอย่างไรและจะเตรียมการวางแผนสำหรับโปรแกรม/โครงการใหม่อย่างไร (IMAS, 2005) ซึ่งมีความแตกต่างจากการประเมินเพราะการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นต้องทำการวิเคราะห์สารสนเทศและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การระบุช่องว่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอย่างนี้ จึงทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีความแตกต่างจากการประเมิน (Hauer และ Quill, 2011) ทั้งนี้การดำเนินงานขั้นแรกที่สำคัญ คือ การวางแผนและการระบุประเด็นต่างๆ (IMAS, 2005) สุวิมล ว่องวาณิช (2550) กล่าวว่ากระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นทั้งหมดที่เกิดขึ้นในองค์กร (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) เป็นการระบุปัญหาที่พบว่าจะประเมินเรื่องใดเพื่อวัตถุประสงค์ใด กลุ่มใดบ้างที่มีความเสี่ยง ปัจจัยช่วยเหลือมีอะไรบ้าง การตอบสนองต่อการช่วยเหลือเป็นอย่างไร แหล่งทรัพยากรและศักยภาพของปัจจัยช่วยเหลือ เช่น ชุมชน รัฐบาล เป็นอย่างไรบ้าง โดยการออกแบบเก็บข้อมูลจะใช้วิธีใด ใช้กลยุทธ์ใดดำเนินการโดยควรมีการสำรวจงบประมาณ เวลา และตรวจสอบหน้าที่ความรับผิดชอบเดิมที่มีอยู่ ทบทวนสารสนเทศที่มีและสร้างคำถามการประเมิน พิจารณาตัวแปรที่อาจมีผลกระทบต่อคำตอบและพิจารณาว่าใครจะเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลได้ดีที่สุด (IMAS, 2005; Hauer และ Quill, 2011) เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นมีหลากหลาย โดยจะใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ ดังนี้

1.1 การประเมินตนเอง การสะท้อนตนเองต่อเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ต้องการ อาจใช้วิธีการออดิโอหรือแฟ้มสะสมผลงาน (Hauer และ Quill, 2011)

1.2 การสัมภาษณ์เหมาะสมกับข้อมูลเชิงลึกแต่ต้องใช้เวลามาก อาจใช้การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าหรือทางโทรศัพท์ (Hauer และ Quill, 2011)

1.3 การสำรวจที่เหมาะสมกับข้อมูลเชิงปริมาณที่ค่อนข้างมาก (Hauer และ Quill, 2011)

1.4 การสนทนากลุ่มเหมาะกับข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้บุคคลผู้ที่มีส่วนร่วม 8-10 คน มาประชุมอภิปรายกัน ประโยชน์ของการสนทนากลุ่มคือ การสร้างความคิดใหม่ (Hauer และ Quill, 2011)

1.5 การให้บุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักในองค์กรอาจใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ (Hauer และ Quill, 2011)

1.6 การระดมสมองในการร่วมระบุปัญหาและแก้ไขปัญหานั้นหากจะประเมินความต้องการจำเป็นของบุคคลอาจใช้เทคนิคการประเมินตนเอง การสะท้อนตนเอง (Hauer และ Quill, 2011)

1.7 การใช้แบบสอบถาม สามารถทำได้ทั้งทางไปรษณีย์และทางโทรศัพท์ ลักษณะของข้อมูลที่ได้เป็นการแสดงตามการรับรู้หรือความรู้สึก (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

1.8 การสังเกต จะมีการใช้น้อยกว่าการสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามเพราะต้องใช้เวลา มีความซับซ้อนในการวิเคราะห์ข้อมูล (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

ทั้งนี้ในบทความของ International Mine Action Standards (IMAS, 2005) กล่าวว่าระยะเวลาในการดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นควรนานเท่าไร คำตอบคือขึ้นกับการเก็บข้อมูลว่าเพียงพอแล้วหรือยัง ซึ่งอาจมีปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้ต้องมีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน โดยปัจจัยภายในประกอบด้วย เวลา แล่งทุน บุคลากร ทักษะของบุคลากร และปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ขนาดของประเทศ ความหลากหลายของพื้นที่ นโยบายภายนอก

2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นนั้น ๆ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) เทคนิคการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ  $PNI_{modified}$  โดยในวงการการศึกษา มีงานวิจัยมากมายที่ใช้เทคนิคนี้มาจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยวิธี  $PNI_{modified}$  เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร  $PNI$  โดยสูตร  $PNI$  เดิม คือ  $(I-D) \times I$  กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงคูณด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง แต่สูตร ( $PNI$ ) แบบปรับปรุง หรือ  $PNI_{modified}$  เป็นสูตรที่ปรับปรุงโดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช เป็นวิธีการหาผลต่างของ  $(I-D)$  แล้วหารด้วยค่า  $D$  เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยช่วงที่ไม่กว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$\text{สูตร } PNI_{modified} = (I-D) / D$$

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไข (Needs Solution) การกำหนดแนวทางแก้ไข เพื่อให้ความต้องการจำเป็นนั้นหมดไป สามารถใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มหรือการระดมสมอง การสัมภาษณ์มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการรวบรวมสารสนเทศ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความสามารถที่คาดหวังและความสามารถที่เกิดขึ้นจริง โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ การระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และการกำหนดแนวทางการแก้ไข

## การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การสนทนากลุ่มเป็นเทคนิคการรวบรวมข้อมูลด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์รวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้น คำตอบที่ได้จากการสนทนากลุ่มจะเป็นคำตอบในเชิงเหตุผล แรงจูงใจ ตลอดจนการตัดสินใจของบุคคลและรวมถึงทัศนคติต่อปรากฏการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เราสนใจศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมสนทนากับผู้วิจัยและระหว่างผู้ร่วมสนทนาด้วยกันเอง ทุกคนมีอิสระในการอภิปรายประเด็นปัญหาได้อย่างเต็มที่ตามที่ตนเองมีประสบการณ์เพื่อถ่ายทอดให้สมาชิกกลุ่มได้รับทราบ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในการรวบรวมข้อมูลวิธีนี้ ผู้วิจัยจะต้องนัดหมายให้สมาชิกรวมกัน ณ ที่ใดที่หนึ่ง สมาชิกที่ร่วมสนทนาจะต้องเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์และเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ผู้วิจัยศึกษาและมีภูมิหลังใกล้เคียงกันมากที่สุด การสนทนากลุ่มจะดำเนินการและควบคุมด้วยบุคคลที่เรียกว่าผู้นำการสนทนา ซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการสนทนากลุ่ม เพราะเป็นผู้ดำเนินการสนทนาให้ดำเนินการไปตามทิศทางของงานวิจัย จะต้องเป็นบุคคลช่างพูดช่างคุย และเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ และต้องเป็นบุคคลที่มีไหวพริบดี สามารถยกประเด็นที่เกิดจากการสนทนากันมาตั้งเป็นคำถาม ชักถามกันต่อไปได้อีก จะทำให้รายละเอียดในทางลึกมากยิ่งขึ้น การสนทนากลุ่มนิยมใช้กันมากในการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยตลาด

1. ความหมายของการจัดสนทนากลุ่ม ได้มีหลายท่านให้ความหมายของการจัดสนทนากลุ่ม ไว้ดังนี้

วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยธิน แสงวงดี (2536) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการสนทนากลุ่ม คือ การรวบรวมข้อมูลจากการนั่งสนทนากับผู้ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มซึ่งผู้ร่วมสนทนากลุ่มนี้ได้มาจากการเลือกสรรตามหลักเกณฑ์ที่นักวิจัยกำหนดไว้ว่า จะเป็นผู้สามารถให้คำตอบตรงประเด็นและสามารถตอบวัตถุประสงค์ที่สนใจศึกษามากที่สุด

วรรณิ วงษ์เอก (2531) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสนทนากลุ่มเป็นการนั่งสนทนากันระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์เป็นกลุ่ม ในระหว่างการสนทนากันของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นมีผู้ดำเนินการสนทนาเป็นผู้คอยจุดประเด็นการสนทนา เพื่อเป็นการชักจูงใจให้บุคคลกลุ่มนี้ได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นในการสนทนาดังกล่าว มีลักษณะเปิดกว้างที่จะให้ผู้เข้าร่วมสนทนาแต่ละคนวิพากษ์วิจารณ์ หรือมีข้อสงสัย ถามผู้ร่วมสนทนาคนอื่นๆ หรือตอบข้อวิพากษ์นั้นๆ ได้รวมทั้งตั้งผู้ดำเนินการสนทนาด้วยการที่ผู้ร่วมสนทนาเหล่านี้มีปฏิริยาโต้ตอบกันในระหว่างการสนทนานั้นจะเป็นสิ่งที่เร้าใจให้เกิดการสนทนาในระดับลึกยิ่งขึ้นในแต่ละประเด็น

อรุณี อ่อนสวัสดิ์ (2551) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group) หมายถึง การร่วมพูดคุยกันอย่างสนิสนมระหว่างผู้นำการสนทนาและผู้ร่วมสนทนา หรือระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้รู้ (Key Informants) การสนทนากลุ่มควรมีสมาชิกในวงสนทนา 7-8 คน เพื่อให้มีการโต้แย้งได้พอเหมาะ ผู้นำการสนทนาต้องกำหนดประเด็นคำถามล่วงหน้า โดยมีคำถามหลักหรือคำถามประเด็นหลักของการศึกษา การเตรียมประเด็นคำถาม คำถามทุกข้อต้องประกอบด้วยตัวแปร นำตัวแปรมาสร้างคำถามที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน คำถามแต่ละข้อต้องตั้งสมมุติฐานย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้คำตอบในเชิงเหตุผล



รัตน์ะ บัวสนธ์ (2551) ให้ความหมายว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group) หมายถึง การให้บุคคลกลุ่มหนึ่งที่นักวิจัยคัดเลือกมา สนทนาได้ตอบ แสดงความรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกันในประเด็นต่างๆที่นักวิจัยกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การสนทนากลุ่มจัดเป็นการรวบรวมข้อมูล ที่เป็นการผสมเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสัมภาษณ์รายบุคคล (Individual Interview) กล่าวคือ นักวิจัยสามารถที่จะทำการสังเกตพฤติกรรมอากัปกริยาของบุคคลในกลุ่มสนทนาได้ และในขณะเดียวกันนักวิจัยก็อาจจะทำการซักถามบุคคลใดบุคคลหนึ่งในประเด็นใดๆ ที่สงสัยก็ได้

สารานุกรมเสรี (2563) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสอบถามบุคคลในกลุ่มเพื่อให้ได้มาถึงความคิดเห็น ความเชื่อ หรือทัศนคติ ต่อสินค้า บริการ หรือแนวคิด โดยคำถามจะถูกถามในรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์แบบต่างๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสพูดคุยและแสดงความเห็นได้อย่างอิสระระหว่างผู้ร่วมวิจัยหรือผู้เข้าร่วมด้วยกันเอง โดยในขณะเดียวกันผู้ทำวิจัยทำการจดบันทึกการสนทนาที่เกิดขึ้นการสนทนากลุ่มจำเป็นต้องคัดเลือกกลุ่มอย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับความต้องการ

สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่ม คือการสัมภาษณ์อีกรูปแบบหนึ่งที่ต้องรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่กำหนดขึ้นมา โดยมีผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มเป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลร่วมพูดคุยแสดงความคิดเห็นในลักษณะที่เปิดกว้างและเป็นอิสระ เนื้อหาสาระจากการสนทนากลุ่มจะมีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์ และอยู่ในเทปบันทึกเสียง เพื่อนำไปวิเคราะห์หาข้อสรุปของหัวข้อวิจัยนั้นๆ

## 2. ความสำคัญของการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่มมีความสำคัญ ดังนี้

2.1 เทคนิคการสนทนากลุ่มจะช่วยประหยัดเวลามากกว่าการสัมภาษณ์รายบุคคล กลุ่มมีโอกาสได้พูดคุยสนทนาซักถาม ถกประเด็นต่างๆ ได้ชัดเจน ได้เรียนรู้แง่มุมของคนภายในกลุ่มด้วยกันเกิดภาวะความรู้สึกร่วมรับรู้ ประเด็นต่างๆ ซึ่งสภาพการณ์นี้จะไม่เกิดในการสัมภาษณ์รายบุคคลและการสนทนากลุ่มในสนามก็สามารถพูดคุยจัดทำได้ง่ายๆ อย่างไรก็ตาม หัวข้อที่จะใช้ในการสนทนากลุ่มควรจะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มหรือสาธารณะชน มิใช่เรื่องส่วนบุคคลหรือเรื่องอาจก่อความรู้สึกอับอายซึ่งคนในกลุ่มจะพูดจาได้ ไม่ต้องหวาดระแวงและระวังความรู้สึกของคนในกลุ่ม

2.2 คุณภาพข้อมูลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของกลุ่มว่ามีความเป็นกันเองอยากพูดจាកัน อยากร่วมแสดงความคิดเห็นและไม่มีผู้ใดผูกขาดการพูด หรือมีท่าทางใช้อำนาจเหนือความคิดผู้ใด ฯลฯ และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้นำสนทนาว่าจะสามารถในการจัดการกลุ่มให้เกิดการพูดคุยดำเนินไปอย่างราบรื่นสนุกสนานทุกคนกระตือรือร้น เวลาผ่านไปอย่างไม่เบื่อหน่าย รวมทั้งได้เนื้อหาข้อมูลครบถ้วนตามหัวข้อที่ต้องการ

2.3 มีความคล่องตัวในการแสดงความคิดเห็นโต้ตอบกันอย่างต่อเนื่องในบางครั้งมีแนวความคิดใหม่ๆ เกิดขึ้นในกลุ่มเป็นการสร้างโอกาสในการพัฒนาแนวความคิดใหม่ๆ ที่มีศักยภาพ

2.4 การมีผู้นิยมการใช้การสนทนากลุ่มกันอย่างแพร่หลายนั้น เป็นเพราะเชื่อกันว่า เสียค่าใช้จ่ายน้อย นอกจากนี้ยังมีความรวดเร็วในการรายงานผล ทั้งนี้ถ้าหากผู้วิจัยไม่ต้องการบันทึกที่ ถอดออกมาจากเทปก็จะทราบผลอย่างคร่าวๆ ของการวิจัยนั้นๆ ภายในเวลาเพียง 2-3 วันเท่านั้น

สรุปได้ว่า เทคนิคการสนทนากลุ่มจะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าการ สัมภาษณ์รายบุคคล คุณภาพข้อมูลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของกลุ่มว่ามีความเป็นกันเองมากน้อย เพียงใด หากมีการแสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องจะเป็นการสร้างโอกาสในการพัฒนาแนวความคิด ใหม่ๆที่มีศักยภาพ

### 3. องค์ประกอบในการสนทนากลุ่ม

ในการดำเนินการสนทนากลุ่ม มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

#### 1. บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1.1 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ผู้ดำเนินการสนทนาจะต้องเป็นผู้ที่พูด และฟังภาษาท้องถิ่นได้ เป็นผู้มีบุคลิกดี สุภาพ อ่อนน้อม และมีมนุษยสัมพันธ์ดี ผู้ดำเนินการสนทนา จะต้องเป็นผู้รู้ความต้องการและวัตถุประสงค์ของการศึกษาชุมชนในแต่ละครั้งเป็นอย่างดี

1.2 ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note – Taker) ผู้จดบันทึกการสนทนาจะต้องรู้วิธี ว่า ทำอย่างไรจึงจะจดบันทึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจะต้องจดบันทึกบรรยากาศที่เกิดขึ้นใน ระหว่างการสนทนาด้วย

1.3 ผู้ช่วย (Assistant) ผู้ช่วยจะเป็นผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือทั่วไปในขั้นเตรียมการ การจัดสนทนากลุ่ม เช่น เตรียมสถานที่ จัดสถานที่ บันทึกเสียง เป็นต้น

2. แนวทางในการสนทนากลุ่ม ควรต้องจัดแนวทางในการสนทนากลุ่มและการ จัดลำดับหัวข้อในการสนทนา ในทางปฏิบัติอาจยืดหยุ่นได้จากบรรยากาศในการสนทนาที่เกิดขึ้นซึ่ง ผู้ดำเนินการสนทนา อาจจะได้ประเด็นซึ่งไม่ได้คาดคิดเอาไว้ก่อนจากผู้เข้าร่วมสนทนา ผู้ดำเนินการ สนทนา สามารถซักต่อได้

3. อุปกรณ์สนาม อุปกรณ์สนามที่ควรเตรียม ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงเทปเปล่า แบตเตอรี่แห่ง สมุดบันทึกและดินสอ เป็นต้น

4. แบบฟอร์มสำหรับคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ควรจัดเตรียมแบบฟอร์มสำหรับ คัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มไว้ด้วย

5. ส่งเสริมสร้างบรรยากาศ ควรจัดเตรียมสิ่งของสำหรับส่งเสริมสร้างบรรยากาศ เช่น เครื่องดื่ม ของขบเคี้ยว บุหรี่ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองระหว่างผู้มี ส่วนร่วมในการสนทนาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

6. ของสมนาคุณแก่ผู้เข้าร่วมสนทนา เพื่อเป็นการตอบแทนผู้เข้าร่วมสนทนาแม้จะเป็น สิ่งที่เล็กน้อยแต่ในทางจิตวิทยาแล้วเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการแสดงออกซึ่งความมีน้ำใจของผู้ที่ ทำ การสนทนา

7. สถานที่และระยะเวลา อาจจะเป็นบ้าน ศาลาวัด ไตรรมไม้ ที่มีอากาศถ่ายเท สะดวก ห่างไกลจากความพลุกพล่าน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้มีสมาธิในเรื่องต่างๆ ที่กำลังสนทนา กัน ส่วนระยะเวลาในการสนทนาโดยทั่วไปไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมงต่อ 1 กลุ่ม

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึก และผู้ช่วย แนวทางในการสนทนากลุ่ม ต้องจัดแนวทางในการสนทนากลุ่มและการจัดลำดับหัวข้อในการสนทนา อุปกรณ์สนาม แบบฟอร์มสำหรับคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มส่งเสริมสร้างบรรยากาศ ของสนทนาคุณแก่ผู้เข้าร่วมสนทนา และสถานที่และระยะเวลา

#### 4. ประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม

นักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. ใช้ในการศึกษาความคิดเห็น ทศนคติ ความรู้สึก การรับรู้ ความเชื่อและพฤติกรรม
2. ใช้ในการกำหนดสมมติฐานใหม่ๆ
3. ใช้ในการกำหนดคำถามต่างๆ ที่ใช้ในแบบสอบถาม
4. ใช้ค้นหาคำตอบที่ยังคลุมเครือ หรือยังไม่แน่ชัดของการวิจัยแบบสำรวจเพื่อช่วยให้นักวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. ใช้ในการประเมินผลทางด้านธุรกิจ

สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่ม มีประโยชน์คือ เป็นการศึกษาความคิดเห็น เพื่อค้นหาคำตอบที่ยังคลุมเครือ หรือไม่ชัดเจนของการวิจัย

#### 5. ข้อดีของการจัดสนทนากลุ่ม

1. ผู้เก็บข้อมูล เป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี
2. เป็นการเผชิญหน้ากันในลักษณะกลุ่มมากกว่าการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว
3. ให้มีปฏิริยาโต้ตอบกันได้
4. บรรยากาศของการคุยกันเป็นกลุ่มจะช่วยลดความกลัวที่จะแสดงความคิดเห็นส่วนตัว
5. เป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่เสียค่าใช้จ่ายน้อย ท่าง่าย ประเด็นปัญหาที่Controversial (ขัดแย้งกัน)/Sensitive (ไวต่อความรู้สึก) สามารถใช้ได้ดี ให้ความยืดหยุ่นในการค้นหาประเด็นหรือสืบค้นลึกในข้อมูลบางอย่าง
6. ข้อมูลมีชีวิตชีวา
7. ได้ข้อมูลอย่างรวดเร็ว ประหยัดเวลา
8. มีการตรวจสอบข้อมูลกันเอง (Triangulation)
9. สามารถเห็นปฏิริยา / สัมพันธภาพภายในกลุ่ม
10. ผู้วิจัยมีโอกาสสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิก

สรุปได้ว่าข้อดีของการจัดสนทนากลุ่ม คือ เป็นการนั่งสนทนาระหว่างนักวิจัยกับผู้รู้ผู้ให้ข้อมูลหลายคนที่เป็นกลุ่ม จึงก่อให้เกิดการเสวนากันในเรื่องที่สนใจไม่มีการปิดบัง ได้ข้อมูลละเอียดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา เป็นการสร้างบรรยากาศเสวนาให้เป็นกันเองระหว่างผู้นำการสนทนาของกลุ่มกับสมาชิกกลุ่มสนทนาหลายๆคนพร้อมกัน จึงลดทวนการฉวยโอกาสออกไปทำให้สมาชิกกลุ่มกล้าคุยกล้าแสดงความคิดเห็น คำตอบจากการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นคำตอบเชิงเหตุผลคล้ายๆกับการรวบรวม ข้อมูลแบบคุณภาพ ได้ข้อมูลอย่างรวดเร็ว ประหยัดเวลาและงบประมาณ

#### 6. ข้อจำกัดในการสนทนากลุ่ม

1. ถ้าในการสนทนากลุ่ม มีผู้ร่วมสนทนาเพียงไม่กี่คนที่แสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา จะทำให้ข้อมูล ที่ได้เป็นเพียงความคิดเห็นของคนส่วนน้อยเหล่านั้น ดังนั้นจึงต้องระวังไม่ให้เกิดการผูกขาดการสนทนาขึ้น

2. พฤติกรรมบางอย่างซึ่งเป็นที่ไม่ยอมรับในชุมชนอาจไม่ได้รับการเปิดเผยในกลุ่มสนทนา ในกรณีนี้ใช้การสัมภาษณ์ตัวต่อตัวจะดีกว่า

3. ถ้าผู้ดำเนินในการสนทนาคุมเกมไม่ได้ การสนทนากลุ่มจะไม่ราบรื่น

4. ไม่เหมาะกับประเด็นที่อ่อนไหว เป็นความลับ เป็นส่วนตัว ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม

5. จำกัดเวลา (ครั้งละไม่เกิน 2 ชั่วโมง) และจำนวนประเด็น (ไม่ควรเกิน 5 ประเด็น/10 คำถาม)

สรุปได้ว่า ถ้าในการสนทนากลุ่ม มีผู้ร่วมสนทนาเพียงไม่กี่คนที่แสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ข้อมูล ที่ได้เป็นเพียงความคิดเห็นของคนส่วนน้อยเหล่านั้น ดังนั้นจึงต้องระวังไม่ให้เกิดการผูกขาดการสนทนาขึ้น พฤติกรรมบางอย่างซึ่งเป็นที่ไม่ยอมรับในชุมชนอาจไม่ได้รับการเปิดเผยในกลุ่มสนทนา ในกรณีนี้ใช้การสัมภาษณ์ตัวต่อตัวจะดีกว่าถ้าผู้ดำเนินในการสนทนาคุมเกมไม่ได้ การสนทนากลุ่มจะไม่ราบรื่น

#### บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

##### ประวัติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 182 โรงเรียน ที่ตั้งสำนักงานตั้งอยู่ เลขที่ 530 หมู่ 5 ถนนเคอเจริญ ตำบลวานรนิวาส อำเภอกวนรนิวาส จังหวัดสกลนคร โทรศัพท์ 042-792153 โทรสาร 042-792153

##### วิสัยทัศน์และพันธกิจ

##### วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่มาตรฐานการศึกษาชาติ คุณภาพผู้เรียนอยู่ในอันดับหนึ่ง ในสิบของประเทศ พร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนบนพื้นฐานของความเป็นไทย ภายในปี 2563

##### พันธกิจ

พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่าง มีคุณภาพโดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความสามารถ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาสู่มาตรฐานสากลด้วยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล

##### เป้าหมาย

1. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย และมีคุณภาพ

2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงานและมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษและสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

6. พื้นที่พิเศษ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

7. หน่วยงานทุกระดับพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

#### ยุทธศาสตร์

1. จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
5. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

(www.sakonnakhon3.go.th)

การจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีการดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกโรงเรียนในสังกัด มีการจัดตั้งสถานักเรียนในสถานศึกษา 1 สภาเป็นประจำทุกปีการศึกษา ทุกโรงเรียนมีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับ/ธรรมนูญ ว่าด้วยสถานักเรียน และคู่มือแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน มีการบูรณาการกิจกรรมสถานักเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้มีการส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการดำเนินงานร่วมกับสถานักเรียนอย่างเป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมและ สนับสนุนกิจกรรมสถานักเรียนตามวิถีประชาธิปไตย หลักธรรมาภิบาล ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและความเป็นพลโลก และสถานศึกษาพิจารณารับนักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมด้านสถานักเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์ เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น ตามสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม แต่จากการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดยังมีปัญหาในด้านการจัดบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ที่ขาดความชัดเจนและเป็นเอกภาพ ทุกโรงเรียนในสังกัดมีการจัดกิจกรรมแบบต่างคนต่างจัด ไม่มีความเชื่อมโยงกันระหว่าง

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ไม่มีการกำหนดวิธีการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนขาดการให้ความสำคัญด้านคุณภาพของการจัดกิจกรรมสถานักเรียน และที่ผ่านมายังจัดกิจกรรมได้ไม่บรรลุตามเป้าหมายเท่าที่ควร นักเรียนส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่คณะกรรมการสถานักเรียนมีส่วนร่วมหรือมีโอกาสแสดงบทบาททางประชาธิปไตยร่วมกับคณะกรรมการสถานักเรียนน้อย คณะกรรมการสถานักเรียนยังขาดภาวะความเป็นผู้นำ และขาดความเข้าใจบทบาทของคณะกรรมการสถานักเรียน ไม่มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ จึงทำให้การทำงานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เท่าที่ควร ตลอดจนครูบางส่วน ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานสถานักเรียน ทำให้ไม่เข้าใจรูปแบบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างเหมาะสม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2561)

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### 1. งานวิจัยในประเทศ

สุภารัตน์ พิมพบุตร (2555) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของคณะกรรมการสถานักเรียนโรงเรียนบ้านนาอวนน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยมีความมุ่งหมายการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการเสริมสร้างภาวะผู้นำของคณะกรรมการสถานักเรียน โรงเรียนบ้านนาอวนน้อย 2) หาแนวทางเสริมสร้าง ภาวะผู้นำของคณะกรรมการสถานักเรียน โรงเรียนบ้านนาอวนน้อย 3) ติดตามและประเมินผลการเสริมสร้างภาวะผู้นำของคณะกรรมการสถานักเรียน โรงเรียนบ้านนาอวนน้อย กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้ร่วมวิจัย 5 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 32 คน กลุ่มผู้นิเทศ 11 คน ผู้อำนวยการ 1 คน และคณะกรรมการสถานักเรียน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบประเมินพฤติกรรม แบบบันทึกการประชุม และแบบนิเทศ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) คณะกรรมการสถานักเรียนส่วนมากยังขาดภาวะผู้นำ ในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดการวางแผนในการปฏิบัติงาน ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ไม่เป็นภาวะผู้นำ และผู้ตามที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ขาดการมีส่วนร่วมในการทำงานของคณะกรรมการสถานักเรียน ไม่มีการแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย ขาดความรับผิดชอบ ไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีการประชาสัมพันธ์งานให้สาธารณชนทราบ ขาดการประสานงานกับครูและชุมชน 2) ประธานและคณะกรรมการสถานักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดภาวะผู้นำ ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีการวางแผนการปฏิบัติงาน ไม่มีกระบวนการที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน ไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองว่าจะอยู่ในฐานะของผู้นำหรือผู้ตามที่เหมาะสม ขาดการทำงานเป็นทีมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ นักเรียนอื่นไม่มีส่วนร่วมในการทำงานของคณะกรรมการสถานักเรียนขาดการประสานงานกับครูและชุมชน ไม่แบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย 3) แนวทางเสริมสร้างภาวะผู้นำ คือ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ นิเทศติดตามระหว่างการอบรมและนิเทศแบบให้คำชี้แนะหลังการอบรม

วาสนา บุญขจร (2555) ได้ศึกษาบทบาทของสถานักเรียนกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอเชียงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของสถานักเรียนกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเชียงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 2) เปรียบเทียบบทบาทของสถานักเรียนกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเชียงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยแยกตามตำแหน่งผู้บริหาร ครู สถานักเรียน นักเรียน และเพศ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะบทบาทของสถานักเรียนกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเชียงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ครู สถานักเรียน นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอเชียงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 371 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่า t การทดสอบค่า F ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของสถานักเรียนกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเชียงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ทั้งด้าน การดำเนินงานสถานักเรียน และด้านระเบียบวินัยของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีข้อเสนอแนะบทบาทของสถานักเรียนกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเชียงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า การที่สถานักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนระเบียบวินัยของนักเรียน มีการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน มีกิจกรรมที่หลากหลายมุ่งเน้นการปฏิบัติ ผู้บริหารจึงมีความสำคัญในการสนับสนุน ทั้งงบประมาณ สถานที่การจัดกิจกรรม มีการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานของสถานักเรียนที่ชัดเจน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข อันส่งผลให้การดำเนินงานของสถานักเรียนที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของนักเรียน มีการแก้ปัญหาของนักเรียนทั้งการให้คำปรึกษา การปลูกฝังความสามัคคี การใช้ประชาธิปไตยในโรงเรียน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มารยาทการปฏิบัติตน ความมีวินัย รวมถึงการกำหนดบทลงโทษและแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนตามสาเหตุ ทั้งการแต่งกาย ความประพฤติ ข้อปฏิบัติในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ โดยมีครูคอยให้คำปรึกษา จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับโรงเรียนและส่งผลดีกับนักเรียนอย่างแท้จริง โดยครูกับนักเรียนมีการทำงานร่วมกันการปฏิบัติตนของนักเรียนเป็นไปด้วยความเต็มใจ ไม่ถูกบังคับ ไม่มีความกดดัน การพัฒนาด้านระเบียบวินัยของนักเรียนเป็นไปด้วยดี เพราะสถานักเรียนมาจากตัวแทนของนักเรียนที่เข้ามาช่วยดูแลนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในด้านระเบียบวินัยและด้านการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนและอยู่ในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข

สมพงษ์ แป้นพุดเย็น (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนกลยุทธ์การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ของโรงเรียนวังแขมวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ของโรงเรียนวังแขมวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อพัฒนาแผนกลยุทธ์ การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ของโรงเรียนวังแขมวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร และ 3) เพื่อพัฒนาแผนปฏิบัติการการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ของโรงเรียนวังแขมวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีดังนี้ ผู้ให้ข้อมูล ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน ผู้ให้ข้อมูลในการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการพรรณนาวิเคราะห์ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ของโรงเรียนวังแซมวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร มีการพัฒนาการดำเนินงานที่ครอบคลุมในการจัดกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน คือ การพัฒนาการดำเนินการ พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ บูรณาการความรู้และพฤติกรรมหรือวิถีประชาธิปไตย ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมด้านจิตอาสา และประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ปัญหา การดำเนินงาน คือ คณะกรรมการสถานักเรียนขาดความเป็นผู้นำ คณะครูและบุคลากร ทางการศึกษาและประชาชนในชุมชน ขาดความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานสถานักเรียน และ ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายความร่วมมือประสานงานการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน อย่างเป็นรูปธรรม 2) การพัฒนาแผนกลยุทธ์การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ของโรงเรียนวังแซมวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร 2.1) การพัฒนาแผนกลยุทธ์การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ของโรงเรียน วังแซมวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนกลยุทธ์การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนเชิงกลยุทธ์ และได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “สร้างผู้นำการพัฒนา ส่งเสริมประชาธิปไตย ใส่ใจจิตอาสา โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน” ซึ่งมีเป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนาครอบคลุมการดำเนินงานกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความเป็นประชาธิปไตย ด้านความมีจิตอาสา และด้านการสร้างเครือข่าย 2.2) ผลการประเมินคุณภาพของแผนกลยุทธ์การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนวังแซมวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ของแผนกลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การพัฒนาแผนพัฒนาปฏิบัติการการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ของโรงเรียนวังแซมวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญ ดังนี้ การพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำ การส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การส่งเสริมความมีจิตอาสา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งมีแนวทาง มาตรการ ตัวชี้วัด และโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาครอบคลุมการดำเนินงานกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน

พิมพีใจ การ์ตัน และคณะ (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และระดับชั้น และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ สถานักเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ Scheffe' ผลการวิจัยพบว่า 1) กรรมการสถานักเรียนมี



ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สถานักเรียนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และระดับชั้น ดังนี้ 2.1) กรรมการสถานักเรียนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความสัมพันธ์และการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านความรับผิดชอบต่อให้สถานักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนนั้นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 2.2) กรรมการสถานักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2.3) กรรมการสถานักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 3) ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานักเรียนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านต่างๆ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ควรให้สถานักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การอนุรักษ์สืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่เน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และเปิดโอกาสให้สถานักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารระหว่างครูกับนักเรียน การช่วยทำนุบำรุง ดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน

นิคม เขียวฉ่ำ (2558) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติการสร้างความเข้มแข็งสถานักเรียนโดยยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงพิพัฒนาการนิยมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อสร้างแนวปฏิบัติการสร้างความเข้มแข็งของสถานักเรียนโดยยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงพิพัฒนาการนิยม 2) ศึกษาผลการใช้แนวปฏิบัติและศึกษาความพึงพอใจต่อแนวปฏิบัติ ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้ได้จากโรงเรียนที่สมัครใจ จำนวน 6 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูที่ปรึกษาสถานักเรียน 1 คน ครูประจำกลุ่มสาระวิชา 4-8 คน และสมาชิกสถานักเรียน 8-15 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แนวปฏิบัติ 2) อนุทินของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความ ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวปฏิบัติการสร้างความเข้มแข็งสถานักเรียนโดยยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงพิพัฒนาการนิยม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 12 ขั้นตอน 2) ผลการใช้แนวปฏิบัติ คือ 2.1) สถานักเรียนทั้ง 6 สถานักเรียนสามารถริเริ่มและดำเนินกิจกรรมที่ปรารถนาจะทำได้ 2.2) กิจกรรมที่พึงปรารถนาสามารถเอื้อประโยชน์ให้ชุมชนของนักเรียน ภายใต้ความเป็นผู้นำของสถานักเรียน 2.3) สถานักเรียนเกือบทั้งหมดสามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและสืบภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองได้ 2.4) ทั้ง 6 สถานักเรียนสามารถนำนักเรียนของโรงเรียนเข้าร่วมกับชุมชนอย่างจริงจัง 3) ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาสถานักเรียนทุกคนมีความพึงพอใจอย่างมากกับแนวปฏิบัตินี้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาสถานักเรียนสามารถเห็นอย่างชัดเจนถึงผลประโยชน์และผลเชิงบวกในด้านการจัดการทั้งในและนอกห้องเรียนจากการได้ดำเนินการตามแนวปฏิบัตินี้

ธนะภา สัทพร (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 : กรณีกิจกรรมชุมนุม,

กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี-ยุวกาชาดและกิจกรรมสภาเรียน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 364 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบ การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีทั้งหมด 2 องค์ประกอบ คือ 1) กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา 2) ขอบข่ายงานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี-ยุวกาชาด และกิจกรรมสภานักเรียน 2) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมาก

ขนาธิป สำเร็จ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสภานักเรียนที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานสภานักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 2) นำเสนอแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสภานักเรียนที่มีประสิทธิภาพ 3) ศึกษาความพึงพอใจในการบริหารงานสภานักเรียนของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ประชากรสำหรับตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหาร และครู ของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4 จำนวน 180 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 360 คน ประชากรสำหรับตอบแบบสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่เข้าร่วมการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภูมิภาค จนถึงระดับประเทศ จำนวน 23 โรงเรียน และคณะกรรมการสภานักเรียนระดับประเทศ ปี 2560 จำนวน 21 คน ประชากรสำหรับตอบแบบสำรวจความพึงพอใจ คือ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา สภานักเรียนประธานนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ในการศึกษานี้เก็บข้อมูลจากประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียน) เป็นผู้บริหาร ครูที่ปรึกษากิจกรรมสภานักเรียน จำนวน ประธานสภานักเรียน 180 คน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมประชากรทั้งสิ้น 720 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบสอบถามของแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสภานักเรียนที่มีประสิทธิภาพ 2) แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสภานักเรียนที่มีประสิทธิภาพ 3) แบบสัมภาษณ์ 4) แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสภานักเรียน 5) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ โดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุป ได้ดังนี้ 1) สภาพการบริหารงานสภานักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าดัชนีที่แสดงความต้องการจำเป็นเฉลี่ย 0.30 2) แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสภานักเรียนที่มีประสิทธิภาพเรียงลำดับตาม

ดัชนีความต้องการจำเป็นคือ ด้านบุคลากร รองลงมาคือด้านงบประมาณและการเงิน ด้านวัสดุและอุปกรณ์และด้านการบริหารจัดการ โดยมีแนวการปฏิบัติรวม 60 แนวทาง 3) ผู้ตอบแบบสำรวจมีความพึงพอใจต่อแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก เป็นดังนี้ พอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ รองลงมาคือ กิจกรรมสถานักเรียนทำให้นักเรียนเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ กิจกรรมสถานักเรียนทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมสถานักเรียนจากทุกภาคส่วน

พิเชษฐ์ ใจปวน (2561) ได้ศึกษากลยุทธ์การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียนของโรงเรียนนวิชิรป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินการดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยของโรงเรียนนวิชิรป่าซาง จังหวัดลำพูน 2) ศึกษาการดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยของโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียนที่เป็นเลิศ และ 3) จัดทำกลยุทธ์การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มตัวแทนหัวหน้าห้องเรียนจำนวน 2 คน กลุ่มตัวแทนคณะกรรมการสถานักเรียนจำนวน 5 คน กลุ่มครูฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 6 คน กลุ่มครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมประชาธิปไตย จำนวน 2 คน และกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งหมด 17 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินการดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และแบบวาระการประชุม ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาการดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยของโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียนที่เป็นเลิศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบด้าน งานส่งเสริมประชาธิปไตย จำนวน 4 คน และ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จำนวน 1 คน รวมจำนวนทั้งหมด 5 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบตรวจสอบเอกสารเทียบเคียงสมรรถนะ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ขั้นตอนที่ 3 การร่างและตรวจสอบกลยุทธ์ การดำเนินงานส่งเสริม ประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน ครูฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 6 คน ครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมประชาธิปไตย จำนวน 2 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานักเรียน จำนวน 5 คน และตัวแทนหัวหน้าห้องเรียน จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งหมด 19 คนเครื่องมือที่ใช้คือ แบบวาระการประชุมจัดทำร่างกลยุทธ์การดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า 1) จากการประเมินการดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตย ของโรงเรียนนวิชิรป่าซาง จังหวัดลำพูน ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ซึ่งต้องมีคะแนนมากกว่า 80 คะแนนขึ้นไปจึงจะผ่านการประเมินคัดเลือกเป็น โรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน 2) จากการตรวจสอบเทียบเคียงสมรรถนะ และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียนที่เป็นเลิศ ผลการตรวจสอบเอกสารเทียบเคียงสมรรถนะตามเกณฑ์การประเมินคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ สถานักเรียน 4 องค์ประกอบ 21 ตัวบ่งชี้ โรงเรียนจักรคำคณาทร และโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ปฏิบัติครบทุกองค์ ประกอบ และ ผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ตามประเด็นคำถาม ครอบคลุมกระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA ทุกขั้นตอน 3) จากการร่างและตรวจสอบกลยุทธ์ การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานส่งเสริมสภา

นักเรียนและประชาธิปไตยใน โรงเรียน กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของ สถานักเรียน กับชุมชน องค์การภาครัฐและเอกชน กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียน และประชาธิปไตยในโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มมาตรการ พัฒนาผลงานสถานักเรียนและ ประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เป็นที่ประจักษ์ และผลการตรวจสอบกลยุทธ์ พบว่า ทุกกลยุทธ์ผ่าน ฉันทามติ

คเชนเทพ จันทรวงศ์ (2562) ได้ศึกษาการบริหารงานสถานักเรียน ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการบริหารงานสถานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนงาน/ โครงการ/ รายงานผลการดำเนินงาน กิจกรรมสถานักเรียน และเอกสารประกอบการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน และกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน จำนวน 12 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์ เอกสารแนวทางการบริหารงานสถานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา และแบบวิเคราะห์เอกสารกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานสถานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทั้งหมด 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นตอนที่ 2 การนำแผน สู่การปฏิบัติ (Implementation) และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล (Evaluation) ซึ่งการบริหารงานสถานักเรียนแบ่งกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการยอมรับ (Respect for Individuals) ด้านสามัคคีธรรม (Sharing, Participating, and Co-operating) และด้านปัญญาธรรม (Faith in the Method of Intelligence)

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ พบว่า นักวิจัยใช้วิธีการในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถานักเรียน ได้แก่ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตามระหว่างกรอบและ การนิเทศแบบให้คำชี้แนะหลังการอบรม ในการดำเนินงานสถานักเรียนนั้น ผู้บริหารมีความสำคัญในการสนับสนุน ทั้งงบประมาณ สถานที่การจัดกิจกรรม ควรส่งเสริมให้สถานักเรียนมีการดำเนินงานแบบเครือข่าย โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน และควรมีการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานของสถานักเรียนที่ชัดเจนเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่พบในการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำ การส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การส่งเสริมความมีจิตอาสา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ผลการวิจัยบางส่วนเสนอแนะว่า ควรให้สถานักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การอนุรักษ์สืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่เน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และเปิดโอกาสให้สถานักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารระหว่างครูกับนักเรียน การช่วยทำนุบำรุงดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษานี้ ไปเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

## 2. งานวิจัยต่างประเทศ

Elwood (2013) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการให้คำปรึกษาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา พบว่า นโยบายการปฏิรูปการศึกษามีผลกระทบต่อ

ประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน และมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการประเมินคุณภาพ อีกทั้งไม่ให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของนักเรียน ทั้งเรื่องหลักเกณฑ์ คุณภาพ หรือโครงสร้าง นักเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการปฏิรูปการศึกษา

Nkosi (2013) ศึกษาเรื่อง ความเข้าใจพัฒนาการของสภานักเรียนตามแนวคิดของ Freire พบว่าการคิดวิเคราะห์ที่เกิดในการเรียนรู้ในชั้นเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้และทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ชีวิต และผลการเปลี่ยนแปลงช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนด้วย

Cross, Hulme, and Mckinney (2014) ได้ศึกษาเรื่อง สภานักเรียนในฐานะมีความสำคัญในการพัฒนาและมีส่วนร่วมในความเป็นพลเมืองของนักเรียน พบว่า สภานักเรียนถ้าเป็นกิจกรรมโดดเดี่ยว จะมีผลต่อการมีส่วนร่วม หรือต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมความ เป็นพลเมืองน้อย แต่ถ้าสภานักเรียนได้ร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนจะทำให้ความ เป็นพลเมืองของนักเรียนมากขึ้น

Al-Jammal (2015) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของนักเรียน ทักษะเบื้องต้นและกิจกรรมที่เหมาะสม โดยเน้นถึงความสำคัญของการสอนทักษะความเป็นผู้นำให้กับนักเรียนตั้งแต่อายุยังน้อย ระบุและอธิบายคุณสมบัติและทักษะความเป็นผู้นำขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียน และได้กำหนดกิจกรรมพร้อมให้คำอธิบายสั้นๆ เพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูใหญ่โรงเรียน และครู ศึกษาเกี่ยวกับทักษะหลักสูตรพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำของโรงเรียนรวมถึงกิจกรรมนอกหลักสูตร (ถ้ามี) และทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลให้นักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาหรือได้รับการพัฒนาไม่เต็มตามศักยภาพ ผลการวิจัย พบว่า มีทักษะความเป็นผู้นำ 21 ประการที่ควรสอนให้เด็กตั้งแต่อายุยังน้อย โดยทักษะที่เกิดขึ้นนั้น เป็นผลมาจากการทำงานร่วมกันโดยใช้ทักษะการเป็นผู้นำที่หลากหลายกิจกรรมที่นำเสนอสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำ 9 กิจกรรม ได้แก่ นักตัดน้ำแข็ง, การสร้างทีม, การสื่อสาร, ความสัมพันธ์, การแก้ปัญหา, ความมั่นใจ, ความซื่อสัตย์, จรรยาบรรณในการทำงาน และความถ่อมตัว/ว่านอนสอนง่าย โดยประเด็นสำคัญคือ การเลือกใช้กิจกรรมและกิจกรรมแต่ละอย่างนั้น สามารถพัฒนาทักษะได้หลายอย่างพร้อมกัน

Jared และ Thinguri (2017) ได้ศึกษาประสิทธิผลของผู้นำสภานักเรียนในการจัดการวินัยของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศเคนยา โดยทำการศึกษาบทบาท พฤติกรรม ปัญหา และอุปสรรคที่พบของผู้นำสภานักเรียน และศึกษาความสัมพันธ์ในการจัดการด้านวินัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในประเทศเคนยา โดยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำ 2 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงหน้าที่ และทฤษฎีผู้นำของผู้รับใช้ ผลการวิจัยพบว่า วิธีดำเนินการ คือ การยอมรับบทบาทความเป็นผู้นำของสภานักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นผู้นำ เป็นกลยุทธ์หลักในการเสริมสร้างความสามัคคี ดังนั้น การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับปัญหาที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีในโรงเรียน ข้อเสนอแนะของการวิจัยได้เสนอแนะให้มีการกำหนดนโยบายการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในบทบาทของสภานักเรียนในโรงเรียนมัธยม การฝึกอบรมที่เหมาะสมแก่สภานักเรียน

และนโยบายความปลอดภัยเพื่อปกป้องสถานักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียนในขณะที่พวกเขาปฏิบัติกิจกรรม

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ สรุปได้ว่า นโยบายการปฏิรูปการศึกษามีผลกระทบต่อประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน การคิดวิเคราะห์ที่เกิดจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้และทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ชีวิต และผลการเปลี่ยนแปลงช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน การจัดกิจกรรมสถานักเรียนที่เน้นการมีส่วนร่วมส่งผลให้ความเป็นพลเมืองของนักเรียนมากขึ้นในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำของนักเรียนเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้ทักษะการเป็นผู้นำที่หลากหลายในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันของนักเรียนและในการพัฒนาสถานักเรียน ต้องเริ่มจากการยอมรับบทบาทความเป็นผู้นำของสถานักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นผู้นำ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับปัญหาที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีในโรงเรียน ข้อเสนอแนะของการวิจัยได้เสนอแนะให้มีการกำหนดนโยบายการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในบทบาทของสถานักเรียนในโรงเรียนมัธยม การฝึกอบรมที่เหมาะสมแก่สถานักเรียนและนโยบายความปลอดภัย เพื่อปกป้องสถานักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียนในขณะที่พวกเขาปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งข้อสรุปที่ได้จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศนี้ ผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษานี้ ไปเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป



### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

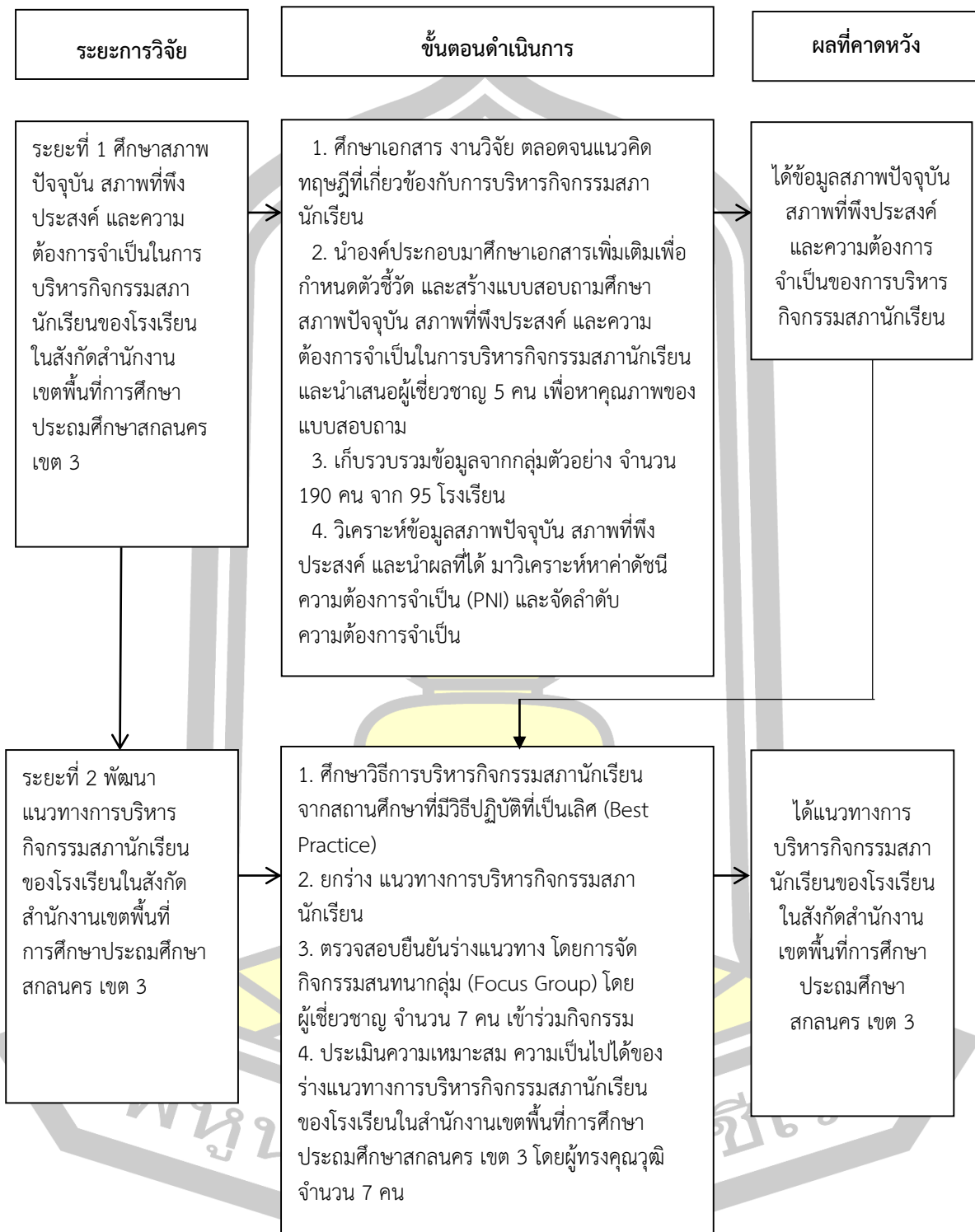
การวิจัยครั้งนี้ แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัย เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

สามารถแสดงระยะของการวิจัย วิธีการดำเนินการและผลที่คาดว่าจะหวังในแต่ละระยะ ดังภาพ การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังต่อไปนี้





ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย



**ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหาร  
กิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร  
เขต 3**

**1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 182 โรงเรียน จำนวนรวม 364 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 95 โรงเรียน จำนวนรวม 190 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางซึ่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	โรงเรียน	คน	โรงเรียน	คน
เล็ก	78	156	40	80
กลาง	102	204	53	106
ใหญ่	1	2	1	2
ใหญ่พิเศษ	1	2	1	2
รวม	182	365	95	190

**1.3 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง มีดังนี้**

1.3.1 จัดทำสลากรายชื่อโรงเรียนทั้งหมด และแบ่งกลุ่มโรงเรียนออกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

1.3.2 จับสลากรายชื่อโรงเรียนแต่ละขนาด ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละขนาดโรงเรียนที่กำหนดไว้ จนครบ 95 โรงเรียน

1.3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่จับสลากได้ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานสถานักเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 190 คน

**2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

2.1 ลักษณะของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียน

ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยสร้างจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหาร กิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน ฉบับละ 23 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการ บริหารกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อนำไปสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.2.2 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมสถานักเรียน

2.2.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไป ตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

2.2.3.1 ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.3.2 ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญด้าน เครื่องมือ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (Wording) และหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence) IOC โดยมีเกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้อง ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับนิยามศัพท์ ให้คะแนน +1

ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นตรงกับนิยามศัพท์ ให้คะแนน 0

ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับนิยามศัพท์ ให้คะแนน -1

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย  
ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและพัฒนาศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา  
ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ และรายละเอียดของคณะ  
ผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

1) เกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

1.1) สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป สาขาวิชาทางการศึกษา  
ได้แก่ การวิจัยและพัฒนา การบริหารการศึกษา หรือการวัดผลการศึกษา  
1.2) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาหรือเกี่ยวข้อง  
กับการบริหารการศึกษา

2) รายละเอียดของคณะผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

2.1) นายวีระศักดิ์ สุวรรณไตร ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สถานที่ทำงาน  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิกการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและพัฒนา  
การศึกษา

2.2) นายโชคชัย สุรารักษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานที่  
ทำงาน โรงเรียนบ้านคำบิตโคกโพธิ์ยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2  
วุฒิกการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม  
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล

2.3) นายไพโรจน์ พลศักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา  
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ่อแก้วดงมะไฟมิตรภาพที่ 81 (พระเทพญาณวิศิษฎ์ “ชัยทวี” อุปถัมภ์) สังกัด  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4) นางสาวสุรัชดา ภูรับพา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา  
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านพุทธรักษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต  
3 วุฒิกการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม  
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.5) นายบรรดา แก้วบัวสา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา  
สถานที่ทำงาน โรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23  
วุฒิกการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร  
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.2.3.3 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือตรวจพิจารณาความ  
สอดคล้องแล้วมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการพิจารณา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้อง  
(IOC) พบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ทุกข้อ จึงคัดเลือกไว้  
และจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการทดลองใช้เครื่องมือต่อไป

2.2.3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร และครู ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จาก 3 โรงเรียน แล้วนำผลไปตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือต่อไป

2.2.3.5 นำผลคะแนนจากการทดลองใช้เครื่องมือ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Power of Discrimination) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับคะแนนรวม พบว่า แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ( $r_{xy}$ ) ตั้งแต่ 0.312 - 0.742 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ( $r_{xy}$ ) ตั้งแต่ 0.368 - 0.797 ซึ่งถือว่าใช้ได้ (ค่าอำนาจจำแนกสูงกว่า 0.20 ทุกข้อ) ผู้วิจัยจึงได้คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช พบว่า แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.870 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.827 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2.2.3.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 นำหนังสือและแบบสอบถามไปยังหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาที่กำหนด เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม การส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษา โดยผู้วิจัยจะนำส่งด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์โดยแนบซองเปล่าซึ่งจำหน่ายซองเพื่อส่งแบบสอบถามกลับคืนมาให้ผู้วิจัย

3.3 การรวบรวมแบบสอบถามผู้วิจัยดำเนินการขอรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเอง และติดตามรวบรวมแบบสอบถามที่นำส่งทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามคืนกลับมา จำนวน 162 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.26

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของแบบสอบถามเชิงปริมาณ

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตาราง

4.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการในการจัดกิจกรรมสภานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าแปลความหมายแล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

4.3.1 ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการในการจัดกิจกรรมสภานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์  
และความต้องการจำเป็นในการบริหาร  
กิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์  
และความต้องการจำเป็นในการบริหาร  
กิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์  
และความต้องการจำเป็นในการบริหาร  
กิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์  
และความต้องการจำเป็นในการบริหาร  
กิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์  
และความต้องการจำเป็นในการบริหาร  
กิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3.2 วิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธีจัดลำดับความสำคัญและหาผลต่าง  
โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI Modified) เพื่อนำมาเรียงลำดับความต้องการ  
จำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

#### 5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

##### 5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

###### 5.1.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

###### 5.1.2 การตรวจสอบอำนาจจำแนก โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ( $r_{xy}$ )

###### 5.1.3 การตรวจสอบความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยการใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$ )

كرونบาช

##### 5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

###### 5.2.1 ความถี่

###### 5.2.2 ร้อยละ

###### 5.2.3 ค่าเฉลี่ย

###### 5.2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 เทคนิควิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified  
Priority Needs Index (PNI Modified) ของ สุวิมล ว่องวานิช (2548)

$$PNI \text{ modified} = (I-D)/D$$

I (Important) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น

D (Degree of Success) หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

## ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด  
ด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน

### 1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้บริหารและครู โรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน จำนวน 3 โรงเรียน รวมจำนวน 6 คน  
โรงเรียนต้นแบบได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1.1 เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา หรือเป็น  
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1.2 เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลเหรียญทอง กิจกรรมการแข่งขันกิจกรรม  
สถานักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 งานมหกรรมความสามารถทาง  
ศิลปหัตถกรรมวิชาการ และเทคโนโลยีของนักเรียน ระดับชาติ รายละเอียดของโรงเรียนต้นแบบ  
3 แห่ง มีดังนี้

1.2.1 โรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์ตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.2.2 โรงเรียนบ้านหนองแปนเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

1.2.3 โรงเรียนบ้านแมตนาทม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์  
วิธีการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี ด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน

### 2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และวิธีการสร้างแบบ  
สัมภาษณ์

2. นำผลการวิจัยจากการวิจัยระยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม  
ของแบบสัมภาษณ์

3. ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบที่กำหนดและนำแบบสัมภาษณ์  
เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการใช้ภาษา

4. นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา  
วิทยานิพนธ์แล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อ

คำถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

ผลการพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม พบว่า ข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์ มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยทุกข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00 คณะผู้เชี่ยวชาญ มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงรูปแบบการพิมพ์ให้สวยงาม และนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

5. ปรับปรุงรูปแบบการพิมพ์ตามข้อเสนอแนะของคณะผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

6. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนต้นแบบ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.2 ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนต้นแบบ เพื่อนัดหมายวันและเวลาเข้าพบเพื่อขอสัมภาษณ์และศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียน

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเดินทางไปยังโรงเรียนต้นแบบเพื่อสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลกลับ ตามที่ได้นัดหมายไว้

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบผลการสัมภาษณ์ และจัดเตรียมข้อมูลให้สะดวกต่อการวิเคราะห์ข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 2 การตรวจสอบยืนยันความเป็นไปได้ร่างแนวทางการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 โดยการจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การตรวจสอบและยืนยันแนวทาง โดยการจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เข้าร่วมกิจกรรม โดยทำการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1.1 เป็นผู้บริหารของสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตเป็นต้นไปสาขาด้านการบริหารการศึกษา

1.3 มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 5 ปี

รายละเอียดของผู้ทรงคุณวุฒิในการทำกิจกรรมสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบร่างแนวทาง มีรายละเอียดดังนี้

1. นายณพล วงศ์กระจ่าง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนสะอาดนาเหมือด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิกการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
  2. นายไพโรจน์ พลศักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ่อแก้วดงมะไฟมิตรภาพที่ 81 (พระเทพญาณวิศิษฐ์ “ชัยทวี” อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิกการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
  3. นายวีระพงษ์ นิลโยนาค ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านสรศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิกการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
  4. นายสมรชัย สมบูรณ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สถานที่ทำงาน โรงเรียนชุมชนนาเต่าสุขสวรรค์ (ประชาราษฎร์ 347) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย อีสาน
  5. นางสาวสุรัชดา ภูรับพา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านพุทธรักษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิ การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
  6. นายวงศ์รินทร์ แก้วฝ่าย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านดงसान สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิกการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
  7. นายกัณฑ์พัฒน์ หมายมั่น ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิ การศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบฟอร์มบันทึกข้อมูล
  3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้
    - 3.1 จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม
    - 3.2 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการในการเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้ทรงคุณวุฒิ
    - 3.3 ติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเรียนเชิญร่วมกิจกรรมการสนทนากลุ่ม และทำการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการจัดกิจกรรมให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบ
    - 3.4 จัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยเป็นผู้ประสานงาน อำนวยความสะดวก และ บันทึกผลการสนทนากลุ่ม
  4. การจัดการทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
    - 4.1 การจัดการทำกับข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้
      - 4.1.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการจัด กิจกรรมการสนทนากลุ่ม



4.1.2 จัดเตรียมข้อมูลให้พร้อมสำหรับการนำไปใช้ในขั้นตอนการวิจัยต่อไป

#### 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์จากการสนทนากลุ่ม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของร่างแนวทางการบริหารกิจกรรม  
สถานักเรียนของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัด  
กิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3  
ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การคัดเลือก  
ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 1.1 เป็นผู้บริหารของสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา  
หรือ
- 1.2 เป็นผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษานิเทศก์
- 1.3 สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตเป็นต้นไป สาขาด้านการบริหารการศึกษา  
หรือสาขาทางการศึกษาอื่นๆ

รายละเอียดของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้การประเมินแนวทาง มีรายละเอียดดังนี้

1. นายทินกร อินทะนาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ สถานะที่ทำงาน  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต  
วิชาเอกประถมศึกษาและประกาศนียบัตรบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา

2. นายสกุณ แก้วพิกุล ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ สถานะที่ทำงาน  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. นายประจักษ์ เข้มไคร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานะที่ทำงาน  
โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร วุฒิการศึกษา  
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. นายธนกรณ แก้วบัวสา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานะที่ทำงาน  
โรงเรียนหนองหลวงศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร วุฒิการศึกษา  
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. นายไพบุลย์ สุรารักษ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา สถานะที่ทำงาน  
โรงเรียนเตรียมอุดมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร  
วุฒิกการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6. นายวัชร คำพลงาม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศน์ สถานะที่ทำงาน สังกัดสำนักงาน  
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา  
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

7. นายนิวัฒน์ สินไชย ตำแหน่ง ศึกษานิเทศน์ สถานะที่ทำงานสำนักงาน  
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา  
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและวิธีการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้สำหรับการ ประเมินแนวทาง และสร้างแบบประเมิน

2.2 นำข้อมูลแนวทางหลังจากที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากกิจกรรมการ สนทนากลุ่มแล้ว มาเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

2.3 ดำเนินการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง แล้วนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและ เหมาะสม

2.4 นำแบบประเมินเสนอต่อคณะผู้เชี่ยวชาญ ชุดเดิมในการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อ พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมของแบบประเมิน ผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบให้นำไปใช้ได้

2.5 จัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลต่อไป

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงคณะผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรม สถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นำเสนอและเก็บรวบรวมกลับคืนจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 7 คน ด้วยตนเอง โดยการประเมินแนวทางมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

### 4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมิน

4.1.2 กำหนดรหัส ให้คะแนน และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเทียบเกณฑ์ ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายความว่า แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้

ระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายความว่า แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้  
ระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายความว่า แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้  
ระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายความว่า แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้  
ระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้  
ระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)  
(บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

5.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด,  
2554)



## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยนำเสนอ ผลเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหาร กิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปรากฏดังตาราง 2-8

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	71	43.83
หญิง	91	56.17
รวม	162	100.00
2. ประสบการณ์ในการบริหารหรือดำเนินงานกิจกรรม สถานักเรียน		
1-5 ปี	37	22.84
6-10 ปี	76	46.91
มากกว่า 10 ปี	49	30.25
รวม	162	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.17) และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารหรือดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน 6-10 ปี (ร้อยละ 46.91)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

ที่	การบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3	การปฏิบัติ						ความต้องการจำเป็น	
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ		
1.	กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ	3.47	0.53	ปานกลาง	4.35	0.79	มาก	0.25	5
2.	กิจกรรมการสร้างเครือข่าย	3.41	0.50	ปานกลาง	4.37	0.72	มาก	0.28	3
3.	กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม	3.27	0.56	ปานกลาง	4.23	0.87	มาก	0.29	2
4.	กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ	3.22	0.60	ปานกลาง	4.46	0.91	มาก	0.38	1
5.	กิจกรรมเสนอแนะ	3.30	0.84	ปานกลาง	4.21	0.95	มาก	0.27	4
	โดยรวม	3.33	0.63	ปานกลาง	4.32	0.86	มาก	-	-

จากตาราง 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ( $\bar{X} = 3.47$ , S.D. = 0.53) กิจกรรมการสร้างเครือข่าย ( $\bar{X} = 3.41$ , S.D. = 0.50) กิจกรรมเสนอแนะ ( $\bar{X} = 3.30$ , S.D. = 0.84) กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ( $\bar{X} = 3.27$ , S.D. = 0.56) และกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ ( $\bar{X} = 3.22$ , S.D. = 0.60)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ ( $\bar{X} = 4.46$ , S.D. = 0.91) กิจกรรมการสร้างเครือข่าย ( $\bar{X} = 4.37$ , S.D. = 0.72) กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ( $\bar{X} = 4.35$ , S.D. = 0.79) กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ( $\bar{X} = 4.23$ , S.D. = 0.87) กิจกรรมเสนอแนะ ( $\bar{X} = 4.21$ , S.D. = 0.95)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ (PNImodified = 0.38) ลำดับที่ 2 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม (PNImodified = 0.29) ลำดับที่ 3 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย (PNImodified = 0.28) ลำดับที่ 4 กิจกรรมเสนอแนะ (PNImodified = 0.27) และลำดับที่ 5 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ (PNImodified = 0.25)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ

ที่	การบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ	การปฏิบัติ						ความต้องการจำเป็น	
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ		
1.	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำและทักษะผู้นำ	3.49	0.53	ปานกลาง	4.29	0.68	มาก	0.23	4
2.	นักเรียนวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดีได้	3.41	0.51	ปานกลาง	4.28	0.89	มาก	0.26	2
3.	นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดีได้	3.51	0.54	ปานกลาง	4.38	0.83	มาก	0.25	3

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	การบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับ สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม พัฒนาทักษะผู้นำ	การปฏิบัติ					ความต้องการ จำเป็น		
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		PNI modified	ลำดับ	
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.			ระดับ การ ปฏิบัติ
4.	นักเรียนสามารถใช้ ทักษะผู้นำในการทำ กิจกรรมที่กำหนดได้	3.48	0.55	ปาน กลาง	4.46	0.80	มาก	0.28	1
	โดยรวม	3.47	0.53	ปาน กลาง	4.35	0.79	มาก	0.25	-

จากตาราง 4 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ ได้ดังนี้ นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดีได้ ( $\bar{x} = 3.51$ , S.D. = 0.54) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำและทักษะผู้นำ ( $\bar{x} = 3.49$ , S.D. = 0.53) และนักเรียนสามารถใช้ทักษะผู้นำในการทำกิจกรรมที่กำหนดได้ ( $\bar{x} = 3.48$ , S.D. = 0.55) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ ได้ดังนี้ นักเรียนสามารถใช้ทักษะผู้นำในการทำกิจกรรมที่กำหนดได้ ( $\bar{x} = 4.46$ , S.D. = 0.80) นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดีได้ ( $\bar{x} = 4.38$ , S.D. = 0.83) และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำและทักษะผู้นำ ( $\bar{x} = 4.29$ , S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 นักเรียนสามารถใช้ทักษะผู้นำในการทำกิจกรรมที่กำหนดได้ (PNImodified = 0.28) ลำดับที่ 2 นักเรียนวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดีได้ (PNImodified = 0.26) ลำดับที่ 3 นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดีได้ (PNImodified = 0.25) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย

ที่	การบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับ สถานศึกษาสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม การสร้างเครือข่าย	การปฏิบัติ						ความต้องการ จำเป็น	
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ		
1.	มีการติดต่อ ประสานงานและการ สร้างข้อตกลง เบื้องต้นของ เครือข่าย	3.48	0.54	ปาน กลาง	4.51	0.58	มาก ที่สุด	0.30	2
2.	มีการจัดทำแผนการ ดำเนินงานของ เครือข่าย โดยมีการ กำหนดกิจกรรม เป้าหมายและ ระยะเวลาดำเนินงาน อย่างชัดเจน	3.51	0.51	ปาน กลาง	4.59	0.81	มาก ที่สุด	0.31	1
3.	มีการมอบหมายหน้าที่ อย่างชัดเจนเป็นลาย ลักษณ์อักษร	3.40	0.49	ปาน กลาง	4.26	0.97	มาก	0.25	4
4.	มีกระบวนการติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินงานของ เครือข่าย และสะท้อน ผลสู่การพัฒนา เครือข่าย ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น	3.26	0.47	ปาน กลาง	4.13	0.39	มาก	0.27	3
	โดยรวม	3.41	0.50	ปาน กลาง	4.37	0.72	มาก	0.28	-



จากตาราง 5 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ ได้ดังนี้ มีการจัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย โดยมีการกำหนดกิจกรรม เป้าหมายและระยะเวลาดำเนินงานอย่างชัดเจน ( $\bar{X} = 3.51$ , S.D. = 0.51) มีการติดต่อประสานงานและการสร้างข้อตกลงเบื้องต้นของเครือข่าย ( $\bar{X} = 3.48$ , S.D. = 0.54) และมีการมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ( $\bar{X} = 3.40$ , S.D. = 0.49) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ ได้ดังนี้ มีการจัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย โดยมีการกำหนดกิจกรรม เป้าหมายและระยะเวลาดำเนินงานอย่างชัดเจน ( $\bar{X} = 4.59$ , S.D. = 0.81) มีการติดต่อประสานงานและการสร้างข้อตกลงเบื้องต้นของเครือข่าย ( $\bar{X} = 4.51$ , S.D. = 0.58) และมีการมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ( $\bar{X} = 4.26$ , S.D. = 0.97) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการจัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย โดยมีการกำหนดกิจกรรม เป้าหมายและระยะเวลาดำเนินงานอย่างชัดเจน (PNImodified = 0.31) ลำดับที่ 2 มีการติดต่อประสานงานและการสร้างข้อตกลงเบื้องต้นของเครือข่าย (PNImodified = 0.30) ลำดับที่ 3 มีกระบวนการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย และสะท้อนผลสู่การพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น (PNImodified = 0.27) ตามลำดับ



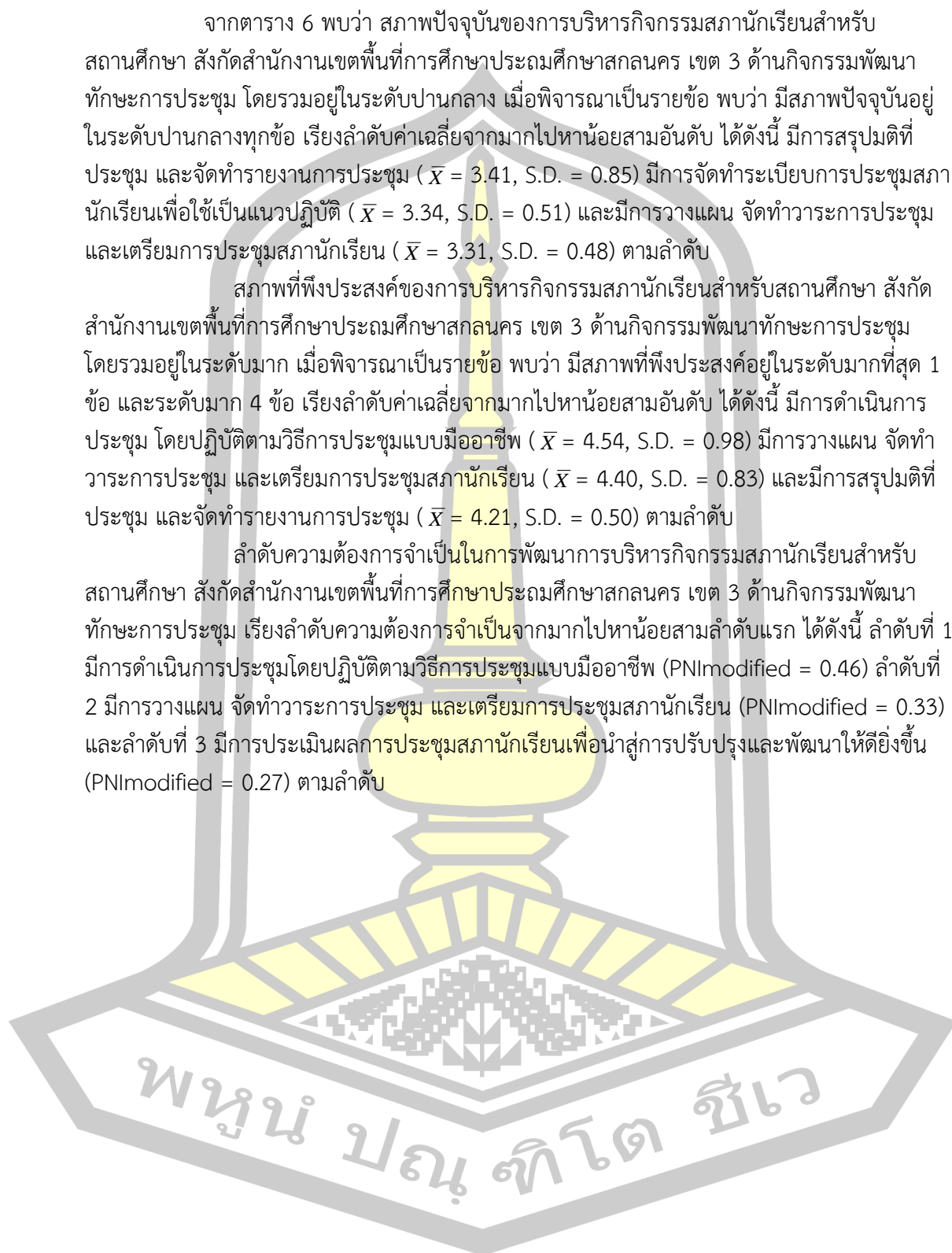
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการ ประชุม

ที่	การบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับ สถานศึกษาสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ด้านกิจกรรม พัฒนาทักษะการ ประชุม	การปฏิบัติ						ความต้องการ จำเป็น	
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ		
1.	มีการจัดทำระเบียบ การประชุมสภา นักเรียนเพื่อใช้เป็น แนวปฏิบัติ	3.34	0.51	ปาน กลาง	3.96	0.85	มาก	0.18	5
2.	มีการวางแผน จัดทำ วาระการประชุม และ เตรียมการประชุมสภา นักเรียน	3.31	0.48	ปาน กลาง	4.40	0.83	มาก	0.33	2
3.	มีการดำเนินการ ประชุมโดยปฏิบัติตาม วิธีการประชุมแบบมือ อาชีพ	3.12	0.41	ปาน กลาง	4.54	0.98	มาก ที่สุด	0.46	1
4.	มีการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการ ประชุม	3.41	0.85	ปาน กลาง	4.21	0.50	มาก	0.24	4
5.	มีการประเมินผลการ ประชุมสถานักเรียน เพื่อนำสู่การปรับปรุง และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น	3.17	0.43	ปาน กลาง	4.04	0.94	มาก	0.27	3
	โดยรวม	3.27	0.56	ปาน กลาง	4.23	0.87	มาก	0.29	-

จากตาราง 6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ ได้ดังนี้ มีการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการประชุม ( $\bar{x} = 3.41$ , S.D. = 0.85) มีการจัดทำระเบียบการประชุมสถานักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ ( $\bar{x} = 3.34$ , S.D. = 0.51) และมีการวางแผน จัดทำวาระการประชุม และเตรียมการประชุมสถานักเรียน ( $\bar{x} = 3.31$ , S.D. = 0.48) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ ได้ดังนี้ มีการดำเนินการประชุม โดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมืออาชีพ ( $\bar{x} = 4.54$ , S.D. = 0.98) มีการวางแผน จัดทำวาระการประชุม และเตรียมการประชุมสถานักเรียน ( $\bar{x} = 4.40$ , S.D. = 0.83) และมีการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการประชุม ( $\bar{x} = 4.21$ , S.D. = 0.50) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมืออาชีพ (PNImodified = 0.46) ลำดับที่ 2 มีการวางแผน จัดทำวาระการประชุม และเตรียมการประชุมสถานักเรียน (PNImodified = 0.33) และลำดับที่ 3 มีการประเมินผลการประชุมสถานักเรียนเพื่อนำสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (PNImodified = 0.27) ตามลำดับ



ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/ สำนักสาธารณะ

ที่	การบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับ สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ด้านกิจกรรม การสร้างจิตอาสา/ สำนักสาธารณะ	การปฏิบัติ					ความต้องการ จำเป็น		
		สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ	
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.			ระดับ การ ปฏิบัติ
1.	นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับจิต สาธารณะ ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะ การปฏิบัติ	3.34	0.90	ปาน กลาง	4.36	0.97	มาก	0.30	5
2.	มีการวางแผนและ ดำเนินกิจกรรม จิตสาธารณะ โดย นักเรียนหรือสภ นักเรียนมีส่วนร่วม	3.15	0.52	ปาน กลาง	4.46	0.86	มาก	0.41	2



ตาราง 7 (ต่อ)

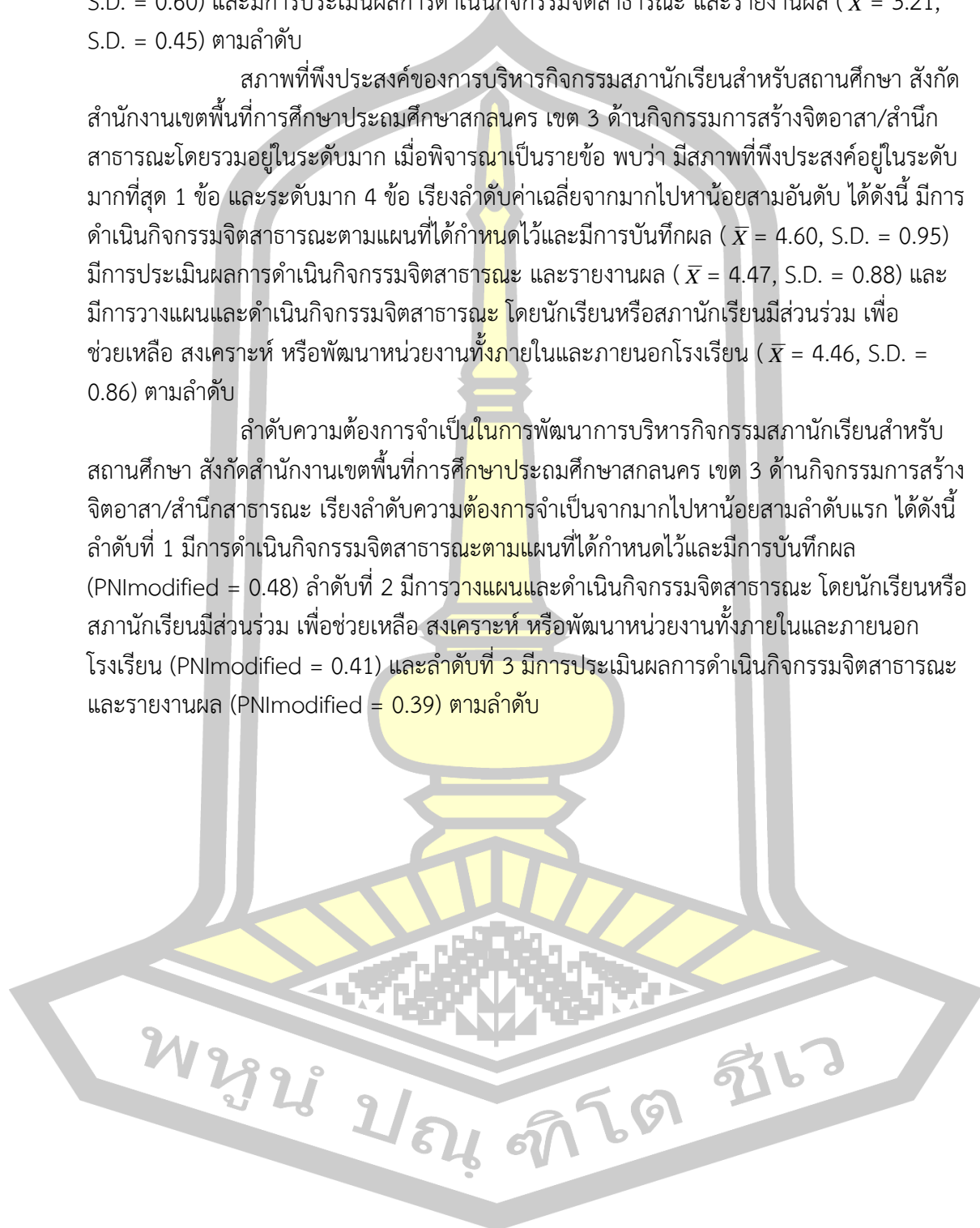
ที่	การบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับ สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม การสร้างจิตอาสา/ สำนักสาธารณะ	การปฏิบัติ					ความต้องการ จำเป็น		
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		PNI modified	ลำดับ	
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.			ระดับ การ ปฏิบัติ
	เพื่อช่วยเหลือ สงเคราะห์ หรือพัฒนา หน่วยงาน ทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียน								
3.	มีการดำเนินกิจกรรม จิตสาธารณะตามแผน ที่ได้กำหนดไว้และมี การบันทึกผล	3.12	0.38	ปาน กลาง	4.60	0.95	มาก ที่สุด	0.48	1
4.	มีการประเมินผลการ ดำเนินกิจกรรมจิต สาธารณะและรายงาน ผล	3.21	0.45	ปาน กลาง	4.47	0.88	มาก	0.39	3
5.	มีการสรุป สะท้อนผล การสร้างจิตสาธารณะ เพื่อนำสู่การปรับปรุง พัฒนา	3.30	0.60	ปาน กลาง	4.41	0.91	มาก	0.34	4
	โดยรวม	3.22	0.60	ปาน กลาง	4.46	0.91	มาก	0.38	-

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับ  
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้าง  
จิตอาสา/สำนักสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพ  
ปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ ได้ดังนี้ นักเรียน  
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะการปฏิบัติ ( $\bar{X} = 3.34$ ,

S.D. = 0.90) มีการสรุป สะท้อนผลการสร้างจิตสาธารณะ เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา ( $\bar{x} = 3.30$ , S.D. = 0.60) และมีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ และรายงานผล ( $\bar{x} = 3.21$ , S.D. = 0.45) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ ได้ดังนี้ มีการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล ( $\bar{x} = 4.60$ , S.D. = 0.95) มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ และรายงานผล ( $\bar{x} = 4.47$ , S.D. = 0.88) และมีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ โดยนักเรียนหรือสถานักเรียนมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือ สงเคราะห์ หรือพัฒนาหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ( $\bar{x} = 4.46$ , S.D. = 0.86) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล (PNImodified = 0.48) ลำดับที่ 2 มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ โดยนักเรียนหรือสถานักเรียนมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือ สงเคราะห์ หรือพัฒนาหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน (PNImodified = 0.41) และลำดับที่ 3 มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ และรายงานผล (PNImodified = 0.39) ตามลำดับ



ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ

ที่.	การบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับ สถานศึกษาสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม เสนอแนะ	การปฏิบัติ					ความต้องการ จำเป็น		
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		PNI modified	ลำดับ	
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.			ระดับ การ ปฏิบัติ
1.	นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจหลักการ ประชาธิปไตย	3.28	0.69	ปาน กลาง	4.04	0.88	มาก	0.23	4
2.	มีการวางแผนและ ดำเนินกิจกรรมให้ นักเรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อโรงเรียน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาส หรือ กิจกรรมที่เป็น ประโยชน์อื่นๆ นาม ของสถานักเรียน	3.24	0.53	ปาน กลาง	4.44	0.94	มาก	0.37	1
3.	มีการดำเนินกิจกรรม ตามแผนที่ได้กำหนด ไว้และมีการบันทึกผล	3.38	0.89	ปาน กลาง	4.53	1.05	มาก ที่สุด	0.34	2
4.	มีการประเมินผลการ ดำเนินกิจกรรม และ รายงานผล	3.32	0.97	ปาน กลาง	3.93	0.65	มาก	0.18	5

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	การบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับ สถานศึกษาสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม เสนอแนะ	การปฏิบัติ					ความต้องการ จำเป็น		
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		PNI modified	ลำดับ	
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.			ระดับ การ ปฏิบัติ
5.	มีการสรุป สะท้อนผล การจัดกิจกรรม ประชาธิปไตยใน โรงเรียน เพื่อนำสู่ การปรับปรุงพัฒนา	3.29	1.03	ปาน กลาง	4.09	1.09	มาก	0.24	3
	โดยรวม	3.30	0.84	ปาน กลาง	4.21	0.95	มาก	0.27	-

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ ได้ดังนี้ มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล ( $\bar{X} = 3.38$ , S.D. = 0.89) มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม และรายงานผล ( $\bar{X} = 3.32$ , S.D. = 0.97) และมีการสรุป สะท้อนผลการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา ( $\bar{X} = 3.29$ , S.D. = 1.03) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ ได้ดังนี้ มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล ( $\bar{X} = 4.53$ , S.D. = 1.05) มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อโรงเรียน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาส หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ นามของสถานักเรียน ( $\bar{X} = 4.44$ , S.D. = 0.94) และมีการสรุป สะท้อนผลการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา ( $\bar{X} = 4.09$ , S.D. = 1.09) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการ



วางแผนและดำเนินกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อโรงเรียน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาส หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่นๆ นามของสถานักเรียน (PNImodified = 0.37) ลำดับที่ 2 มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล (PNImodified = 0.34) ลำดับที่ 3 มีการสรุป สะท้อนผลการจัดกิจกรรมประจำปีในโรงเรียน เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา (PNImodified = 0.24) ตามลำดับ

## ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

### ตอนที่ 1 การศึกษาโรงเรียนต้นแบบ ที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

ผู้วิจัยได้ศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน คือผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ รวมทั้งหมด 6 คน โดยใช้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI modified) ที่มีค่ามาก มาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ซึ่งได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้แก่

1. โรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์ตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 1 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
2. โรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 1 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
3. โรงเรียนบ้านแมตนาทม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 1 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน จากการสัมภาษณ์ตามลำดับความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ  
โรงเรียนที่ 1

“...โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำแก่คณะกรรมการสถานักเรียน โดยเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน เป็นการเปิดโลกทัศน์แก่นักเรียนให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ และได้เรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์จากภายนอก...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1, 1 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...จัดอบรมผู้นำนักเรียน โดยเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ และจัดค่ายพัฒนาผู้นำ...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1, 1 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2

“...การจัดการด้านการพัฒนาทักษะผู้นำแก่นักเรียน โรงเรียนให้การสนับสนุน โดยจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดโครงการค่ายพัฒนาภาวะผู้นำ โดยให้ครูผู้ดูแลสามารถเขียนโครงการเพื่อเสนอขอของบประมาณสนับสนุนได้อย่างต่อเนื่องทุกปี...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2, 2 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...พัฒนาทักษะการเป็นผู้นำโดยการศึกษาดูงานนอกสถานที่ การจัดค่ายพัฒนาภาวะผู้นำ การฝึกภาวะผู้นำโดยให้นักเรียนทุกห้องมีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมเสียงตามสาย กิจกรรมภาษาไทยวันละคำ กิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมสุดสัปดาห์..”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2, 2 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3

“...การพัฒนาความเป็นผู้นำ นักเรียนทุกคนจะได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นผู้นำ ร่วมกันกับคณะกรรมการสถานักเรียน เราจัดเป็นโครงการรวม เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ร่วมกิจกรรม ส่วนการพัฒนาคณะกรรมการนักเรียน ครูผู้ดูแลงานสถานักเรียน จะเป็นผู้อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำแก่คณะกรรมการสถานักเรียน...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 3, 3 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...ศึกษาดูงานเกี่ยวกับประชาธิปไตย มีการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแข่งขันสถานักเรียนในระดับต่างๆ มีการจัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาประชาธิปไตยในระดับโรงเรียน ส่งเสริมภาวะผู้นำโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การประกวดความสะอาดห้องเรียน ประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 3, 3 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

จากผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ จากโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง สรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้รับผิดชอบมีการจัดทำโครงการสถานักเรียน เสนอคณะกรรมการบริหาร เพื่อนำเข้าบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

2. คณะกรรมการสถานักเรียน ประชุม วางแผนการดำเนินงานโครงการ

ตามแผน

3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำของสภานักเรียน ในรูปแบบค่ายต่างๆ

4. คณะกรรมการสภานักเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ การประกวดห้องเรียนสีขาว ฯลฯ โดยมีการกำกับติดตาม ประเมินผลจากคณะกรรมการสภานักเรียน

5. ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีความเป็นผู้นำโดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงาน เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมเสียงตามสาย กิจกรรมภาษาไทยวันละคำ อบรมคุณธรรมจริยธรรมสุดสัปดาห์ เป็นต้น

6. สรุป รายงานและประเมินผลการดำเนินงาน ต่อครู ผู้บริหารอย่างเป็นระบบ

## 2. ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย

### โรงเรียนที่ 1

“...โรงเรียนการทำงานในลักษณะของเครือข่าย จะได้รับการติดต่อจากชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ในลักษณะของการขอความร่วมมือให้ช่วยเหลือ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เคยขอความร่วมมือจากครูและนักเรียนเพื่อช่วยทาสีการจราจร ภายในโรงพยาบาล โดยทางโรงพยาบาลเป็นผู้ดูแลด้านงบประมาณต่างๆ ส่วนผู้บริหาร ครู ก็นำนักเรียนและคณะกรรมการสภานักเรียนชั้น ม.3 ไปช่วยงานจนสำเร็จ...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1, 1 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...มีการจัดอบรมให้ความรู้กับนักเรียนโดยวิทยากรภายนอกจากภาคีเครือข่าย เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โครงการครูแดร์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1, 1 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

### โรงเรียนที่ 2

“...กิจกรรมศึกษาวิถีพอเพียงที่เราจัดขึ้นทุกปี โดยในวันแม่ 12 สิงหาคม นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน จะช่วยกันทำนา และในวันพ่อ 5 ธันวาคม ของทุกปี จะช่วยกันเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อนำมาใช้ในโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะประสานความร่วมมือไปยังผู้ปกครอง ชุมชน และสภานักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและกำกับดูแลนักเรียนในการทำกิจกรรม...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2, 2 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมกีฬาภายใน ผู้ปกครองร่วมแข่งขันกีฬากับนักเรียน โดยสภานักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2, 2 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

### โรงเรียนที่ 3

“...การทำงานของสถานักเรียน และหน่วยงานภาคความมั่นคง ได้แก่ การเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ผู้บริหารและครูผู้ดูแล จะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานในการอำนวยความสะดวกแก่นักเรียน และคณะกรรมการสถานักเรียนจะเป็นผู้กำกับดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกิจกรรมด้วยความเรียบร้อย...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 3, 3 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...สถานักเรียน ได้รับการอบรมพัฒนาร่วมกับภาคีเครือข่าย เช่น องค์กรการบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กลุ่มแม่บ้าน และนำมาสู่การปฏิบัติอยู่เสมอ สถานักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เช่น งานศพ งานบุญประเพณีต่างๆ...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 3, 3 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

จากผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย จากโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง สรุปได้ดังนี้

1. กำหนดแผนการดำเนินงานในการสร้างเครือข่าย
2. การกำหนดการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรภาครัฐและเอกชน
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนองค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน

4. การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน
5. มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
6. มีการสรุป รายงานและประเมินผลการจัดกิจกรรม

### 3. ด้านกิจกรรมการพัฒนาทักษะการประชุม

#### โรงเรียนที่ 1

“...โรงเรียนจัดให้มีห้องสถานักเรียนเป็นสัดส่วน และครูผู้ดูแล ก็จะมีโต๊ะทำงานอยู่ในห้องสถานักเรียน ในการประชุมสถานักเรียน ครูจะคอยสังเกตการณ์และให้คำแนะนำ รวมถึงการเตรียมวางแผนการประชุม การจัดทำวาระการประชุม การสรุปรายงานการประชุม ครูจะให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่เป็นคณะกรรมการสภาให้สามารถปฏิบัติได้ทุกคน...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1, 1 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...โรงเรียนจัดสรรงบประมาณ อย่างเพียงพอ ครูสามารถจัดกิจกรรมสภานักเรียนได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการจัดประชุมสภานักเรียนร่วมกันระหว่างครูผู้รับผิดชอบและสภานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีผู้บริหารเข้าร่วมในบางครั้ง เพื่อรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะวิธีการแก้ไข และสรุปผลการดำเนินงาน...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1, 1 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

### โรงเรียนที่ 2

“...มีการอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการประชุมสภานักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจวิธีการปฏิบัติและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โรงเรียนจัดสถานที่ให้นักเรียนสำหรับ ทำกิจกรรมสภานักเรียน การประชุมมีทั้งประชุมแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ นักเรียนจะต้อง รวบรวมเอกสารการประชุมไว้ทุกครั้ง โดยจัดทำเป็นแฟ้มเอกสาร ซึ่งโรงเรียนมีการจัดตู้ แฟ้ม และ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ไว้ให้กับนักเรียนอย่างครบถ้วน...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2, 2 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...ครูมีการอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการประชุมสภานักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจวิธีการปฏิบัติและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ครูผู้รับผิดชอบเข้าร่วมประชุม กับสภานักเรียน เพื่อรับฟังผลการดำเนินงาน ปัญหา ข้อเสนอแนะ...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2, 2 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

### โรงเรียนที่ 3

“...สำหรับการบริหารงบประมาณในด้านนี้ มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับ วัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการใช้ตลอดทั้งปี มีการของบประมาณเกี่ยวกับเครื่องขยายเสียง เพื่อใช้ใน การประชุม และกิจกรรมอื่นๆ ของสภานักเรียน ซึ่งเป็นวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ส่วนกลางของงานสภา นักเรียนโดยตรง...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 3, 3 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...โรงเรียนให้การสนับสนุนงบประมาณโครงการอย่างเพียงพอ ครูสามารถ จัดกิจกรรมได้เต็มที่ มีการประชุมร่วมกันของสภานักเรียนทุกเดือน โดยมีครูผู้รับผิดชอบโครงการเป็น ที่ปรึกษาในการประชุม...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 3, 3 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

จากผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practices) การ บริหารกิจกรรมสภานักเรียน ด้านกิจกรรมการพัฒนาทักษะการประชุม จากโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง สรุป ได้ดังนี้

1. ประชุม วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบและคณะกรรมการสถานักเรียน
  2. ดำเนินการจัด ตกแต่งห้องสถานักเรียนให้พร้อม โดยโรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆและบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี
  3. มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการสถานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีครูผู้รับผิดชอบ ผู้บริหารเข้าร่วมประชุมในบางครั้ง
  4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาทักษะการประชุมสถานักเรียนอยู่เสมอ
  5. พัฒนาทักษะการประชุมให้กับสถานักเรียน โดยการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ในรูปแบบการจัดค่าย การอบรมเชิงปฏิบัติการ
  6. มีการสรุป รายงานและประเมินผลการจัดกิจกรรม
4. ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ  
โรงเรียนที่ 1

“...โรงเรียนมีการส่งครูผู้สอนไปอบรม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ครูมีการวัดประเมินผลการดำเนินงานและมีการสรุป รายงานผลการดำเนินงาน...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1, 1 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม และนำมาจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอทุกวัน โดยสอดแทรกในกิจกรรมระหว่างวัน...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1, 1 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2

“...ในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน นั้นผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาครูให้เข้าใจวิธีการจัดการ และมีกิจกรรมที่หลากหลาย เพิ่มเติมจากกิจกรรมตามที่กำหนดในคู่มือ ครูต้องตั้งเป้าหมายว่าจะพัฒนานักเรียนให้เกิดคุณลักษณะอย่างไร และใช้กิจกรรมอะไรเข้ามาพัฒนา...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2, 2 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...ครูเข้ารับการอบรม และนำมาพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเป็นผู้มีจิตอาสา พร้อมนำไปสู่การปฏิบัติ โดยให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2, 2 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

## โรงเรียนที่ 3

“...จัดประชุมครู วางแผน สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงาน กิจกรรมสถานักเรียน มอบหมายครูรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมให้นักเรียน มีการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาแหล่งเรียนรู้หรือสารสนเทศที่จะนำมาใช้ในการแนะนำหรือจัดกิจกรรมแก่นักเรียน...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 3, 3 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...ครูได้รับการพัฒนา เพื่อนำมาจัดกิจกรรมจิตอาสา และนำสู่การปฏิบัติ ร่วมกันทั้งโรงเรียน อย่างหลากหลาย...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 3, 3 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

จากผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) การ บริหารกิจกรรมสถานักเรียน ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ จากโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง สรุปได้ดังนี้

1. ประชุม วางแผน การจัดกิจกรรมสถานักเรียน
  2. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการดำเนินการกิจกรรมสถานักเรียน
- ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาผู้นำชุมชน และนักเรียน
3. ส่งเสริมให้ชุมชนมีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆของทาง
  4. จัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนและร่วมกับชุมชน หน่วยงานอื่นๆอยู่
  5. ผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานอยู่เสมอ
  6. สรุป รายงานและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

เสมอ

## 5. ด้านกิจกรรมเสนอแนะ

## โรงเรียนที่ 1

“...การจัดกิจกรรมการเลือกตั้ง อย่างเป็นระบบ เป็นการจำลองสถานการณ์ ทางการเมืองให้นักเรียนได้เรียนรู้ ศึกษา และปรับตัว ให้เข้าใจหลักการประชาธิปไตย และมีการ แสดงออกทางประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1, 1 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...มีการจำลองรูปแบบสถานักเรียน สู่ห้องเรียนในรูปแบบคณะกรรมการ ระดับห้องเรียน...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1, 1 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

## โรงเรียนที่ 2

“...หลังจากเลือกตั้งประธานนักเรียนแล้ว เราจะมอบหมายให้คณะกรรมการ  
สภานักเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียนแต่ละฝ่าย เพื่อกำหนดนโยบายให้นักเรียนได้ปฏิบัติโดยมี  
ครูเป็นที่ปรึกษา และมีการสรุปผลงานในรอบปีการศึกษาเมื่อสิ้นสุดบทบาทหน้าที่...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2, 2 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...ให้สภานักเรียนมีบทบาทในการจัดกิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ มี  
การมอบรางวัลทุกเดือน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2, 2 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

## โรงเรียนที่ 3

“...ผู้บริหารมีการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างชัดเจนในทุกระดับ  
มีการฝึกฝนให้นักเรียนเป็นคนมีระเบียบวินัย และเคารพเสียงส่วนมากตามหลักการประชาธิปไตย เช่น  
ในการลงมติต่างๆ ในชั้นเรียน หรือแม้แต่การเลือกตั้งประธานสภานักเรียน...”

(ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 3, 3 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยการสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้  
เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติ เช่น การเลือกหัวหน้าห้อง คณะกรรมการ  
ในห้องเรียน การเลือกหัวหน้ากลุ่มสี่ เป็นต้น...”

(ครูโรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 3, 3 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

จากผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) การ  
บริหารกิจกรรมสภานักเรียน ด้านกิจกรรมเสนอแนะ จากโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง สรุปได้ดังนี้

1. กำหนดบทบาท ให้สภานักเรียนมีส่วนรับผิดชอบในกิจกรรมของ  
โรงเรียน
2. จัดกิจกรรมฝึกทักษะการวิเคราะห์ข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ทาง  
การเมืองและปัญหาสังคมอย่างสม่ำเสมอ
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม  
สร้างสำนึกสาธารณะ
4. นำสภานักเรียนออกสู่ชุมชน ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกัน  
และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต โรคเอดส์ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวและอื่นๆ
5. นำนักเรียนไปศึกษาดูงาน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่  
เกี่ยวข้อง



6. จัดกิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมเสริมสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียน มีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้อยู่เสมอ

7. จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้กับเพื่อนๆ ในรูปคณะกรรมการระดับห้องเรียน

8. สรุปรายงานและประเมินผลการดำเนินงาน ต่อครู ผู้บริหารอย่างเป็นระบบ

จากผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน จากโรงเรียนต้นแบบทั้ง 3 แห่ง ผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาเอกสารจากการวิจัยระยะที่ 1 มาพิจารณาร่วมกับแนวปฏิบัติที่ดีจากโรงเรียนต้นแบบ เพื่อออกแบบและสร้างแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน รายละเอียด ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 สังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ

ผลจากการศึกษาเอกสารจากการวิจัยระยะที่ 1	ผลจากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) จากการวิจัยระยะที่ 2	ร่าง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน
1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำและทักษะผู้นำ 2. นักเรียนวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดีที่สุด 3. นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดีที่สุด 4. นักเรียนสามารถใช้ทักษะผู้นำในการทำกิจกรรมที่กำหนดได้	1. ครูผู้รับผิดชอบมีการจัดทำโครงการสถานักเรียน เสนอคณะกรรมการบริหาร เพื่อนำเข้าบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน 2. คณะกรรมการสถานักเรียนประชุม วางแผนการดำเนินงานโครงการตามแผน 3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำของสถานักเรียน ในรูปแบบค่ายต่างๆ 4. คณะกรรมการสถานักเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ การประกวดห้องเรียนสีขาว ฯลฯ โดยมีการกำกับติดตาม	1. จัดอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาทักษะผู้นำให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนได้ 2. วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ โดยจัดเตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์งบประมาณอย่างเพียงพอและเหมาะสม 3. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาทั้งการทำ ความเข้าใจ ความหมาย ความสำคัญ และการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ หรือกิจกรรมอื่นๆ อย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์

ตาราง 9 (ต่อ)

ผลจากการศึกษาเอกสาร จากการวิจัยระยะที่ 1	ผลจากการศึกษาวิธีปฏิบัติ ที่ดีที่สุด (Best Practices) จากการวิจัยระยะที่ 2	ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน
	<p>ประเมินผลจากคณะกรรมการ สถานักเรียน</p> <p>5. ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมี ความเป็นผู้นำโดยจัดกิจกรรม ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ทำงาน เช่น กิจกรรมหน้า เสาธง กิจกรรมเสียงตามสาย กิจกรรมภาษาไทยวันละคำ อบรมคุณธรรมจริยธรรม สุดสัปดาห์ เป็นต้น</p> <p>6. สรุป รายงานและประเมิน ผลการดำเนินงาน ต่อครู ผู้บริหารอย่างเป็นระบบ</p>	<p>4. สังเกตการปฏิบัติ หรือการร่วม กิจกรรมของนักเรียน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรม</p> <p>5. ครูจัดทำโครงการพัฒนาทักษะ ผู้นำแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทุกปี</p> <p>6. ประเมินผล สรุปผล และ สะท้อนผลการจัดกิจกรรมเพื่อ นำสู่การพัฒนาการจัดกิจกรรม ให้ดียิ่งขึ้น</p>

จากตาราง 9 พบว่า ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับ  
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จากการศึกษาโรงเรียน  
ต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ด้านกิจกรรมพัฒนา  
ทักษะผู้นำ ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็นมาสรุปเป็นร่างแนวทางได้ 6 ข้อ ดังนี้

1. จัดอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาทักษะผู้นำให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา  
เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนได้
2. วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำโดยจัดเตรียมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์  
งบประมาณ อย่างเพียงพอและเหมาะสม
3. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาทั้งการทำความเข้าใจความหมาย ความสำคัญ  
และการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ หรือกิจกรรมอื่นๆ  
อย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์
4. สังเกตการปฏิบัติ หรือการร่วมกิจกรรมของนักเรียน ระหว่าง และหลังการจัด  
กิจกรรม
5. ครูจัดทำโครงการพัฒนาทักษะผู้นำแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปี
6. ประเมินผล สรุปผล และสะท้อนผลการจัดกิจกรรมเพื่อนำสู่การพัฒนาการจัด  
กิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น

ตาราง 10 สังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย

ผลจากการศึกษาเอกสารจากการวิจัยระยะที่ 1	ผลจากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) จากการวิจัยระยะที่ 2	ร่าง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน
<p>1. มีการติดต่อประสานงานและการสร้างข้อตกลงเบื้องต้นของเครือข่าย</p> <p>2. มีการจัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย โดยมีการกำหนดกิจกรรมเป้าหมายและระยะเวลาดำเนินงานอย่างชัดเจน</p> <p>3. มีการมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>4. มีการระบวนการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย และสะท้อนผลสู่การพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น</p>	<p>1. กำหนดแผนการดำเนินงานในการสร้างเครือข่าย</p> <p>2. การกำหนดการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรภาครัฐและเอกชน</p> <p>3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนองค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน</p> <p>4. การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน</p> <p>5. มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย</p> <p>6. มีการสรุป รายงานและประเมินผลการจัดกิจกรรม</p>	<p>1. สร้างข้อตกลงเบื้องต้น โดยศึกษาวัตถุประสงค์ของงาน เพื่อกำหนดเป้าหมาย และบทบาทหน้าที่ โดยผู้บริหารและครูเป็นผู้ติดต่อประสานงาน กำกับดูแล</p> <p>2. จัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย อย่างชัดเจนและได้รับความเห็นชอบจากเครือข่ายว่าเหมาะสม</p> <p>3. แผนการดำเนินงานมีการเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่อย่างเพียงพอและเหมาะสม</p> <p>4. มอบหมายบทบาทหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการสถานักเรียนอย่างชัดเจนและมีการซักซ้อมทำความเข้าใจก่อนการปฏิบัติ</p> <p>5. ผู้บริหาร ครู มีการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สรุป และสะท้อนผลเพื่อพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมให้ดีขึ้น และพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนและเครือข่ายให้เข้มแข็งขึ้น</p>

จากตาราง 10 พบว่า ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 จากการศึกษารองเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็นมาสรุปเป็นร่างแนวทางได้ 5 ข้อ ดังนี้

1. สร้างข้อตกลงเบื้องต้น โดยศึกษาวัตถุประสงค์ของงาน เพื่อกำหนดเป้าหมาย และบทบาทหน้าที่ โดยผู้บริหารและครูเป็นผู้ติดต่อประสานงาน กำกับดูแล
2. จัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย อย่างชัดเจนและได้รับความเห็นชอบจากเครือข่ายว่าเหมาะสม
3. แผนการดำเนินงานมีการเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่อย่างเพียงพอและเหมาะสม
4. มอบหมายบทบาทหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการสถานักเรียนอย่างชัดเจนและมีการซักซ้อมทำความเข้าใจก่อนการปฏิบัติ
5. ผู้บริหาร ครู มีการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สรุป และสะท้อนผลเพื่อพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมให้ดีขึ้น และพัฒนาสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนและเครือข่ายให้เข้มแข็งขึ้น

ตาราง 11 สังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม

ผลจากการศึกษาเอกสารจากการวิจัยระยะที่ 1	ผลจากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practices) จากการวิจัยระยะที่ 2	ร่าง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. มีการจัดทำระเบียบการประชุมสถานักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ</li> <li>2. มีการวางแผน จัดทำวาระการประชุม และเตรียมการประชุมสถานักเรียน</li> <li>3. มีการดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมืออาชีฟ</li> <li>4. มีการสรุปมติที่ประชุมและจัดทำรายงานการประชุม</li> <li>5. มีการประเมินผลการประชุมสถานักเรียน</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ประชุม วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบและคณะกรรมการสถานักเรียน</li> <li>2. ดำเนินการจัด ตกแต่งห้องสถานักเรียนให้พร้อม โดยโรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆและบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี</li> <li>3. มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการสถานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีครูผู้รับผิดชอบ ผู้บริหารเข้าร่วมประชุมในบางครั้ง</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. กำหนดแนวปฏิบัติในการประชุมสถานักเรียน หรือคู่มือการประชุมสถานักเรียน</li> <li>2. พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจทักษะการประชุมเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำในการปฏิบัติแก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง</li> <li>3. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาทักษะการประชุม</li> <li>4. วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม</li> <li>5. ดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมืออาชีฟ</li> <li>6. มีวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมสำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน</li> </ol>

ตาราง 11 (ต่อ)

ผลจากการศึกษาเอกสาร จากการวิจัยระยะที่ 1	ผลจากการศึกษาวิธีปฏิบัติ ที่ดีที่สุด (Best Practices) จากการวิจัยระยะที่ 2	ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน
เพื่อนำสู่การปรับปรุง และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น	<p>4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาทักษะการประชุมสถานักเรียนอยู่เสมอ</p> <p>5. พัฒนาทักษะการประชุมให้กับสถานักเรียน โดยการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ในรูปแบบการจัดค่าย การอบรมเชิงปฏิบัติการ</p> <p>6. มีการสรุป รายงานและประเมินผลการจัดกิจกรรม</p>	<p>7. จัดเตรียมสถานที่สำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียนเหมาะสม</p> <p>8. จัดเตรียมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศต่างๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน</p> <p>9. บันทึกการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>10. จัดทำรายงานการประชุมอย่างถูกต้อง</p> <p>11. ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมสถานักเรียน สรุป และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น</p>

จากตาราง 11 พบว่า ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จากการศึกษา โรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็นมาสรุปเป็นร่างแนวทางได้ 11 ข้อ ดังนี้

1. กำหนดแนวปฏิบัติในการประชุมสถานักเรียน หรือคู่มือการประชุมสถานักเรียน
2. พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจทักษะการประชุมเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำในการปฏิบัติแก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง
3. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาทักษะการประชุม
4. วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม
5. ดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมืออาชีพ
6. มีวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมสำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน
7. จัดเตรียมสถานที่สำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียนเหมาะสม
8. จัดเตรียมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศต่างๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน

9. บันทึกการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ
10. จัดทำรายงานการประชุมอย่างถูกต้อง
11. ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมสถานักเรียน สรุป และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ตาราง 12 สังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ

ผลจากการศึกษาเอกสารจากการวิจัยระยะที่ 1	ผลจากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) จากการวิจัยระยะที่ 2	ร่าง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน
<p>1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะความหมาย ความสำคัญ ลักษณะ การปฏิบัติ</p> <p>2. มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ โดยนักเรียนหรือสถานักเรียนมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังเคราะห์ หรือพัฒนาหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน</p> <p>3. มีการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล</p> <p>4. มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ และรายงานผล</p>	<p>1. ประชุม วางแผน การจัดการกิจกรรมสถานักเรียน</p> <p>2. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการดำเนินการกิจกรรมสถานักเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และนักเรียน</p> <p>3. ส่งเสริมให้ชุมชนมีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียน โดยเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เรื่องจิตอาสา/สำนักสาธารณะแก่นักเรียน</p> <p>4. จัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนและร่วมกับชุมชนหน่วยงานอื่นๆอยู่เสมอ</p> <p>5. ผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานอยู่เสมอ</p>	<p>1. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่ครูเพื่อให้จัดการกิจกรรมสถานักเรียนได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตอาสา/สำนักสาธารณะแก่นักเรียนอย่างถูกต้อง</p> <p>3. กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย</p> <p>4. กำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยจัดในลักษณะแผนการปฏิบัติการรายปี</p> <p>5. กำหนดขอบเขตของงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน</p> <p>6. ประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้ง</p> <p>7. ติดตามการจัดกิจกรรมทั้งระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรม</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลจากการศึกษาเอกสาร จากการวิจัยระยะที่ 1	ผลจากการศึกษาวิธีปฏิบัติ ที่ดีที่สุด (Best Practices) จากการวิจัยระยะที่ 2	ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน
5. มีการสรุป สะท้อนผล การสร้างจิตสาธารณะ เพื่อนำสู่การปรับปรุง พัฒนา	6. สรุป รายงานและ ประเมินผลการดำเนินงาน โครงการ	8. สรุปผลการจัดกิจกรรม ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อน ผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

จากตาราง 12 พบว่า ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จากการศึกษา โรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ด้านกิจกรรม การสร้างจิตอาสา/สำนึกสาธารณะ ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็นมาสรุปเป็นร่างแนวทางได้ 8 ข้อ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่ครูเพื่อให้จัดกิจกรรมสถานักเรียนได้อย่าง หลากหลายและมีประสิทธิภาพ
2. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตอาสา/สำนึกสาธารณะแก่นักเรียนอย่างถูกต้อง
3. กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมเพื่อบรรลุ เป้าหมาย
4. กำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยจัดในลักษณะ แผนการปฏิบัติกิจกรรมรายปี
5. กำหนดขอบเขตของงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและ มอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน
6. ประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้ง
7. ติดตามการจัดกิจกรรมทั้งระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรม
8. สรุปผลการจัดกิจกรรม ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

ตาราง 13 สังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาเอกสาร จากการวิจัยระยะที่ 1	ผลจากการศึกษาวิธีปฏิบัติ ที่ดีที่สุด (Best Practices) จากการวิจัยระยะที่ 2	ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน
1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ประชาธิปไตย	1. กำหนดบทบาท ให้สภา นักเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบใน กิจกรรมของโรงเรียน	1. อบรมให้ความรู้แก่ครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ในการจัดกิจกรรม

ตาราง 13 (ต่อ)

ผลจากการศึกษาเอกสาร จากการวิจัยระยะที่ 1	ผลจากการศึกษาวิธีปฏิบัติ ที่ดีที่สุด (Best Practices) จากการวิจัยระยะที่ 2	ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน
<p>2. มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อโรงเรียน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาส หรือ</p> <p>3. กิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่นๆ ในนามของสถานักเรียน</p> <p>4. มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล</p> <p>5. มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมและรายงานผล</p> <p>6. มีการสรุป สะท้อนผลการจัดกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา</p>	<p>2. จัดกิจกรรมฝึกทักษะการวิเคราะห์ข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>3. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม สร้างสำนึกสาธารณะ</p> <p>4. นำสถานักเรียนออกสู่ชุมชน ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โรคเอดส์ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวและอื่นๆ</p> <p>5. นำนักเรียนไปศึกษาดูงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>6. จัดกิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมเสริมสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียน มีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้อยู่เสมอ</p> <p>7. จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้กับเพื่อนๆ ในรูปคณะกรรมการระดับห้องเรียน</p> <p>8. สรุป รายงานและประเมินผลการดำเนินงาน ต่อครู ผู้บริหารอย่างเป็นระบบ</p>	<p>เสนอแนะ เพื่อนำพานักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง</p> <p>2. กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของการปฏิบัติงาน และวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย</p> <p>3. กำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน</p> <p>4. จัดเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ อย่างครบถ้วนเพียงพอ และเหมาะสม</p> <p>5. ดำเนินการตามแผนโดยมีการสังเกตการปฏิบัติในระหว่างการจัดกิจกรรม</p> <p>6. ประเมินผลการจัดกิจกรรม และจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรม</p> <p>7. หลังการจัดกิจกรรมมีการสรุปผล สะท้อนผลเพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น</p>

จากตาราง 13 พบว่า ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 จากการศึกษา



โรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ด้านกิจกรรมเสนอแนะ ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็นมาสรุปเป็นร่างแนวทางได้ 7 ข้อ ดังนี้

1. อบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ในการจัดกิจกรรมเสนอแนะ เพื่อนำพานักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง
2. กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของการปฏิบัติงาน และวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย
3. กำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน
4. จัดเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ อย่างครบถ้วนเพียงพอ และเหมาะสม
5. ดำเนินการตามแผนโดยมีการสังเกตการปฏิบัติในระหว่างการจัดกิจกรรม
6. ประเมินผลการจัดกิจกรรม และจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรม
7. หลังการจัดกิจกรรมมีการสรุปผล สะท้อนผลเพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 ยกร่าง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3

จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดองค์ประกอบ ตัวชี้วัดในการวิจัยระยะที่ 1 และการศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) ด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน จากสถานศึกษาต้นแบบ ผู้วิจัยได้นำมาจัดทำ ร่าง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) ความมุ่งหมาย 3) แนวทางหรือวิธีการ 4) กลไกในการบริหารจัดการ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### 1. หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้กิจกรรมสถานักเรียนเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณธรรม นำความรู้ การสร้างคามสมานฉันท์ การใช้สันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน ท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาและสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่องค์กรนักเรียน การพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมสถานักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด อาศัยความร่วมมือจากครูทุกคน และมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ จากสถานศึกษา การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล และแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้นักเรียนได้รับบทบาทหน้าที่พลเมืองและวิถีประชาธิปไตย

## 2. ความมุ่งหมาย

เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน

## 3. แนวทางหรือวิธีการ

แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีรายละเอียด ดังนี้

### 1. ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ประกอบด้วย 6 แนวทาง ดังนี้

- 1.1 จัดอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาทักษะผู้นำให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนได้
- 1.2 วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำโดยจัดเตรียมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ อย่างเพียงพอและเหมาะสม
- 1.3 จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาทั้งการทำความเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ หรือกิจกรรมอื่นๆ อย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์
- 1.4 ส่งเกิดการปฏิบัติ หรือการร่วมกิจกรรมของนักเรียน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรม
- 1.5 ครูจัดทำโครงการพัฒนาทักษะผู้นำแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปี
- 1.6 ประเมินผล สรุปผล และสะท้อนผลการจัดกิจกรรมเพื่อนำสู่การพัฒนาการจัดกิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น

### 2. ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังนี้

- 2.1 สร้างข้อตกลงเบื้องต้น โดยศึกษาวัตถุประสงค์ของงาน เพื่อกำหนดเป้าหมาย และบทบาทหน้าที่ โดยผู้บริหารและครูเป็นผู้ติดต่อประสานงาน กำกับดูแล
- 2.2 จัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย อย่างชัดเจนและได้รับความเห็นชอบจากเครือข่ายว่าเหมาะสม
- 2.3 แผนการดำเนินงานมีการเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่อย่างเพียงพอและเหมาะสม
- 2.4 มอบหมายบทบาทหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการสถานักเรียนอย่างชัดเจนและมีการซักซ้อมทำความเข้าใจก่อนการปฏิบัติ
- 2.5 ผู้บริหาร ครู มีการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สรุป และสะท้อนผลเพื่อพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมให้ดีขึ้น และพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนและเครือข่ายให้เข้มแข็งขึ้น

### 3. ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ประกอบด้วย 11 แนวทาง ดังนี้

- 3.1 กำหนดแนวปฏิบัติในการประชุมสถานักเรียน หรือคู่มือการประชุมสถานักเรียน

3.2 พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจทักษะการประชุมเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำในการปฏิบัติแก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง

3.3 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาทักษะการประชุม

3.4 วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม

3.5 ดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมีอาชีพ

3.6 มีวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมสำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน

3.7 จัดเตรียมสถานที่สำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน

เหมาะสม

3.8 จัดเตรียมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศต่างๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน

3.9 บันทึกการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ

3.10 จัดทำรายงานการประชุมอย่างถูกต้อง

3.11 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมสถานักเรียน สรุป และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

4. กิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ ประกอบด้วย 8 แนวทาง ดังนี้  
4.1 จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่ครูเพื่อให้ออกแบบกิจกรรมสถานักเรียนได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ

4.2 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตอาสา/สำนักสาธารณะแก่นักเรียนอย่างถูกต้อง

4.3 กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย

4.4 กำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยจัดในลักษณะแผนการปฏิบัติกิจกรรมรายปี

4.5 กำหนดขอบเขตของงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและ มอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน

4.6 ประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้ง

4.7 ติดตามการจัดกิจกรรมทั้งระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรม

4.8 สรุปผลการจัดกิจกรรม ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อน และวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

5. ด้านกิจกรรมเสนอแนะ ประกอบด้วย 7 แนวทาง ดังนี้

5.1 อบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ในการจัดกิจกรรมเสนอแนะ เพื่อนำพานักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

5.2 กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของการปฏิบัติงาน และวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

5.3 กำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน

- 5.4 จัดเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ อย่างครบถ้วน  
เพียงพอ และเหมาะสม
- 5.5 ดำเนินการตามแผนโดยมีการสังเกตการปฏิบัติในระหว่างการจัด  
กิจกรรม
- 5.6 ประเมินผลการจัดกิจกรรม และจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรม
- 5.7 หลังการจัดกิจกรรมมีการสรุปผล สะท้อนผลเพื่อนำสู่การปรับปรุง  
พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

#### 4. กลไกในการบริหารจัดการ

กลไกในการบริหารจัดการ ยึดหลักการบริหารจัดการด้วยวงจรคุณภาพ  
PDCA ประกอบด้วยขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

##### 1. การวางแผน (Plan: P)

1.1 แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบงานสถานักเรียน และมอบหมายให้จัดทำ  
โครงการ และแผนการดำเนินงานสถานักเรียนเพื่อนำเข้าสู่แผนปฏิบัติการของสถานศึกษา จนกระทั่ง  
ผ่านกระบวนการเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานักเรียน

1.2 ประชุมชี้แจงทิศทางนโยบายของสถานศึกษา เป้าหมายของงาน  
สถานักเรียน บทบาทหน้าที่ของสถานักเรียน และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการงาน  
สถานักเรียน เพื่อทำความเข้าใจกับครู และคณะกรรมการสถานักเรียน

1.3 พิจารณางบประมาณสำหรับสนับสนุนงานสถานักเรียน และทำ  
ความเข้าใจขอบเขตของการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้ครูผู้รับผิดชอบงานสถานักเรียนเป็นผู้พิจารณา  
ความเหมาะสมเบื้องต้น

1.4 จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งจำเป็นสำหรับงานด้านสภา  
นักเรียนให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติ และสามารถเบิกวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการใช้ได้จากฝ่ายพัสดุของ  
โรงเรียน ให้ครูผู้รับผิดชอบงานสถานักเรียนเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้น

1.5 มอบหมายกรอบการปฏิบัติครอบคลุมตลอดปีการศึกษา ประกอบด้วย  
กิจกรรมพัฒนาคณะกรรมการสถานักเรียน กิจกรรมงานประจำปีของโรงเรียน เช่น งานวันพ่อ  
งานวันแม่ งานวันสุนทรภู่ งานกีฬา เป็นต้น เพื่อให้ครูและคณะกรรมการสถานักเรียน ร่วมกัน  
วางแผน ออกแบบวิธีการปฏิบัติงาน และรวบรวมเพื่อจัดทำแผนและปฏิทินการปฏิบัติงานของสภา  
นักเรียน

##### 2. การปฏิบัติตามแผน (Do: D)

2.1 ดำเนินกิจกรรมสถานักเรียน ตามแผนและปฏิทินที่ได้กำหนดไว้

2.2 มีการประชุมเตรียมการ มอบหมายหน้าที่ และวิธีการปฏิบัติ  
ทุกครั้งก่อนปฏิบัติกิจกรรม และสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมหลังจากเสร็จสิ้น  
กิจกรรมแล้วทุกครั้ง

2.3 คณะกรรมการสถานักเรียนบันทึกผลการปฏิบัติตามที่ได้รับ  
มอบหมาย และบันทึกปัญหา อุปสรรค ที่พบ และวิธีการแก้ไข

##### 3. การตรวจสอบ (Check: C)

3.1 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยใช้เครื่องมือที่ได้สร้างและ ออกแบบไว้ เพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติในด้าน ความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาอุปสรรค วิธีแก้ไข ปัญหา เป็นต้น

3.2 ประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมแล้ว ทุกครั้ง

#### 4. การปรับปรุงแก้ไข (Action: A)

4.1 การประชุมสรุปผลการปฏิบัติงานทุกครั้งหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ให้ มีการพิจารณาในประเด็น ความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาอุปสรรค วิธีแก้ไขปัญหา เพื่อสะท้อน ผลนำสู่การพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานักเรียนในครั้งต่อไป

4.2 จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานักเรียน และเก็บรวบรวมไว้เป็นแฟ้มผลงานทุกกิจกรรม

#### 5. เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารควรกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และให้ข้อเสนอแนะ แก่ครูผู้รับผิดชอบ งานสถานักเรียน และคณะกรรมการสถานักเรียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานอื่นๆ ควรให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ปฏิบัติ และการ ประเมินผล เพื่อให้มีความเข้าใจร่วมกัน และเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือที่ดีต่อกันในอนาคต

3. ผู้บริหาร คณะครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนทุกคน มีความ เข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่องานสถานักเรียน และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

ตอนที่ 3 ตรวจสอบยืนยัน ร่าง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยคณะผู้เชี่ยวชาญการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน 7 คน ปรากฏดังในตาราง 14

ตาราง 14 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของ ร่าง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
1. หลักการและเหตุผล	เหมาะสม	-
2. ความมุ่งหมาย	เหมาะสม	-
3. แนวทางหรือวิธีการ		

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
<p>3.1 กิจกรรมพัฒนาทักษะ ผู้นำ</p> <p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.1.1 นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำ และทักษะผู้นำ</p> <p>แนวทาง :</p> <p>1) จัดอบรมให้ความรู้ใน การพัฒนาทักษะผู้นำ ให้แก่ครู และบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อให้ สามารถพัฒนานักเรียนได้</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับตัวชี้วัดให้ สอดคล้องกับ องค์ประกอบ และแนวทางการบริหาร กิจกรรมสถานักเรียน และ ปรับในทุกองค์ประกอบ ทุกตัวชี้วัด</p> <p>แนวทาง : เหมาะสม</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.1.1 ครูหรือบุคลากรทาง การศึกษามีความรู้ความเข้าใจ การจัดกิจกรรม พัฒนาทักษะ ผู้นำ และสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนานักเรียน ให้เป็นผู้มีทักษะความเป็นผู้นำได้</p> <p>แนวทาง : -</p>
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.1.2 นักเรียนวิเคราะห์ คุณลักษณะของผู้นำที่ดีได้</p> <p>แนวทาง :</p> <p>2) วางแผนการจัด กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ โดยจัดเตรียมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ อย่างเพียงพอและ เหมาะสม</p> <p>3) จัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้ศึกษาทั้งการทำความเข้าใจ ความสำคัญ และการ วิเคราะห์คุณลักษณะของ ผู้นำที่ดี เพื่อเป็นแนวทาง ในการนำไปปฏิบัติ หรือ</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ ครอบคลุมการวางแผน การบริหารกิจกรรมทุก ด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ และ สอดคล้องกับแนวทาง</p> <p>แนวทาง : เหมาะสม</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.1.2 มีการกำหนดเป้าหมาย และจัดทำแผนการจัดกิจกรรม พัฒนาทักษะผู้นำ ที่มีรายละเอียด ครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้าน ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการ ปฏิบัติ สถานที่ ทรัพยากรที่ใช้ และการประเมินผล และสามารถ พัฒนานักเรียนให้มีทักษะผู้นำได้</p> <p>แนวทาง : -</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
กิจกรรมอื่นๆ อย่าง หลากหลาย และ สร้างสรรค์		
ตัวชี้วัด : 3.1.3 นักเรียนบอก วิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ที่ดีได้	ตัวชี้วัด : ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ ตรงกับชื่อกิจกรรมตาม องค์ประกอบ และให้แสดง ถึงการตรวจสอบผลการ ปฏิบัติหรือประเมินผล ในช่วงระหว่างการปฏิบัติ กิจกรรม	ตัวชี้วัด : 3.1.3 มีการดำเนินกิจกรรม พัฒนาทักษะการประชุมตามแผน ที่กำหนดไว้ และมีการติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วง ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม
แนวทาง : 4) สังเกตการปฏิบัติ หรือ การร่วมกิจกรรมของ นักเรียน ระหว่าง และหลัง การจัดกิจกรรม 5) ครูจัดทำโครงการ พัฒนาทักษะผู้นำแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปี	แนวทาง : แนวทาง 4 และ 5 ควร ปรับโดยเพิ่มเติมหรือปรับ ข้อความให้สอดคล้องกับ ตัวชี้วัด และให้มีการ ตรวจสอบผลการปฏิบัติหรือ ประเมินผลในช่วงระหว่าง การปฏิบัติกิจกรรม	แนวทาง : 4) ปรับเป็น ดำเนินกิจกรรม พัฒนาทักษะผู้ตามแผนที่วางไว้ และมีการพัฒนาทักษะผู้นำ อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี 5) ปรับเป็น ติดตาม ตรวจสอบ ผลการปฏิบัติในช่วงระหว่าง การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือ วิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม
ตัวชี้วัด : 3.1.4 นักเรียนสามารถใช้ ทักษะผู้นำในการทำ กิจกรรมที่กำหนดได้ แนวทาง : 6) ประเมินผล สรุปผล และสะท้อนผลการจัด กิจกรรมเพื่อนำสู่การ พัฒนาการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้น	ตัวชี้วัด : ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ ตรงกับชื่อกิจกรรมตาม องค์ประกอบ และ สอดคล้องกับแนวทาง แนวทาง : ควรปรับปรุงแนวทางให้ ตรงกับชื่อกิจกรรมตาม องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด : 3.1.4 มีการสรุป สะท้อนผลการ จัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะผู้นำ เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา แนวทาง : 6) ประเมินผล สรุปผลการจัด กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ด้าน ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อน ผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
3.2 กิจกรรมการสร้าง เครือข่าย		
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.2.1 มีการติดต่อ ประสานงานและการสร้าง ข้อตกลงเบื้องต้นของ เครือข่าย</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ สอดคล้องกับองค์ประกอบ และแนวทาง</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.2.1 มีการติดต่อประสานงาน เพื่อบริหารกิจกรรมการสร้าง เครือข่าย โดยมีข้อตกลงเบื้องต้น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และ มอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน</p>
<p>แนวทาง :</p> <p>1) สร้างข้อตกลงเบื้องต้น โดยศึกษาวัตถุประสงค์ ของงาน เพื่อกำหนด เป้าหมาย และบทบาท หน้าที่ โดยผู้บริหารและครู เป็นผู้ติดต่อประสานงาน กำกับดูแล</p>	<p>แนวทาง : เหมาะสม</p>	<p>แนวทาง : -</p>
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.2.2 มีการจัดทำ แผนการดำเนินงาน ของเครือข่าย โดยมีการ กำหนดกิจกรรม เป้าหมาย และระยะเวลาดำเนินงาน อย่างชัดเจน</p> <p>แนวทาง :</p> <p>2) จัดทำแผนการ ดำเนินงานของเครือข่าย อย่างชัดเจนและได้รับ ความเห็นชอบจาก เครือข่ายว่าเหมาะสม</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ ครอบคลุมการบริหาร กิจกรรมทุกด้าน ได้แก่ ด้าน ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากร ที่ใช้</p> <p>แนวทาง :</p> <p>ควรปรับปรุงแนวทางให้เห็น ภาพรวมของการวางแผน ครอบคลุมการบริหาร กิจกรรมทุกด้าน ได้แก่ ด้าน ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.2.2 มีการศึกษาเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ข้อตกลงเบื้องต้น และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อนำสู่การจัดทำแผนการจัด กิจกรรมการสร้างเครือข่าย ที่มีรายละเอียดครอบคลุม ทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ และการ ประเมินผล</p> <p>แนวทาง :</p> <p>2) จัดทำแผนการดำเนินงานของ เครือข่าย อย่างชัดเจน โดย มีกิจกรรมการวัดประเมินผล</p>



ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
3) แผนการดำเนินงานมี การเตรียมความพร้อมด้าน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่อย่างเพียงพอและ เหมาะสม	วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากร ที่ใช้	การจัดกิจกรรมการสร้าง เครือข่ายด้วย 3) วิเคราะห์รายละเอียดการ จัดกิจกรรม ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ การวัดและ ประเมินผล และจัดทำแผนการ จัดกิจกรรมการสร้างเครือข่าย นำเสนอเครือข่ายเพื่อพิจารณา และร่วมให้ความเห็นชอบก่อน นำไปปฏิบัติ
ตัวชี้วัด : 3.2.3 มีการมอบหมาย หน้าที่อย่างชัดเจนเป็น ลายลักษณ์อักษร  แนวทาง : 4) มอบหมายบทบาท หน้าที่ให้แก่คณะกรรมการ สถานักเรียนอย่างชัดเจน และมีการซักซ้อมทำความเข้าใจ ก่อนการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด : ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ สอดคล้องกับองค์ประกอบ และเพิ่มเติมการตรวจสอบ การปฏิบัติ  แนวทาง : ควรปรับปรุงแนวทางให้ สอดคล้องกับตัวชี้วัดและ แนวทางการปฏิบัติ	ตัวชี้วัด : 3.2.3 มีการมอบหมายหน้าที่ ในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับ เครือข่ายอย่างเหมาะสม ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร และมี การตรวจสอบผลในระหว่างการ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย แนวทาง : 4) มอบหมายหน้าที่ให้แก่ คณะกรรมการสถานักเรียนและ ผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ตาม แผนที่ได้ทำร่วมกันระหว่าง สถานศึกษาและเครือข่าย มีการ ซักซ้อมทำความเข้าใจ ก่อนการ ปฏิบัติหน้าที่ และมีการสังเกต การปฏิบัติเพื่อตรวจสอบผล ในระหว่างการปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.2.4 มีกระบวนการติดตามประเมินผลการทำงานของเครือข่ายและสะท้อนผลสู่การพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น</p> <p>แนวทาง :</p> <p>5) ผู้บริหาร ครู มีการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สรุปลงและสะท้อนผลเพื่อพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมให้ดีขึ้น และพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนและเครือข่ายให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ตรงกับชื่อกิจกรรมตามองค์ประกอบ</p> <p>แนวทาง :</p> <p>เหมาะสม</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.2.4 มีกระบวนการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายหลังสิ้นสุดงาน และสะท้อนผลสู่การพัฒนากิจกรรมการสร้างเครือข่ายให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น</p> <p>แนวทาง : -</p>
<p>3.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม</p>		
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.3.1 มีการจัดทำระเบียบการประชุมสถานักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ</p> <p>แนวทาง :</p> <p>1) กำหนดแนวปฏิบัติในการประชุมสถานักเรียนหรือคู่มือการประชุมสถานักเรียน</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ปรับปรุงข้อความให้สอดคล้องกับองค์ประกอบและแนวทาง</p> <p>แนวทาง :</p> <p>ปรับปรุงข้อความให้สอดคล้องกับองค์ประกอบและตัวชี้วัด</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.3.1 มีคู่มือหรือแนวปฏิบัติด้านการพัฒนาทักษะการประชุม และมีการให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ให้เข้าใจ และสามารถปฏิบัติทักษะการประชุมได้อย่างถูกต้อง</p> <p>แนวทาง :</p> <p>1) จัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติด้านการพัฒนาทักษะการประชุมสถานักเรียน</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
2) พัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจทักษะการ ประชุมเพื่อให้สามารถ ถ่ายทอดความรู้และให้ คำแนะนำในการปฏิบัติแก่นัก เรียนได้อย่างถูกต้อง		2) อบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และ นักเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะการประชุม เพื่อให้สามารถ ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.3.2 มีการวางแผน จัดทำวาระการประชุม และเตรียมการประชุม สถานักเรียน</p> <p>แนวทาง :</p> <p>3. กำหนดเป้าหมายการ พัฒนาทักษะการประชุม</p> <p>4) วางแผนการจัด กิจกรรมพัฒนาทักษะการ ประชุม</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ ครอบคลุมการบริหาร กิจกรรมทุกด้าน ได้แก่ ด้าน ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากร ที่ใช้</p> <p>แนวทาง :</p> <p>ควรปรับปรุงแนวทางให้เห็น ภาพรวมของการวางแผน ครอบคลุมการบริหาร กิจกรรมทุกด้าน ได้แก่ ด้าน ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากร ที่ใช้</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.3.2 ควรปรับปรุงแนวทาง ให้เห็นภาพรวมของการวางแผน ครอบคลุมการบริหารกิจกรรม ทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และ ทรัพยากรที่ใช้</p> <p>แนวทาง :</p> <p>3) กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรม และ การวัดประเมินผลการจัด กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม</p> <p>4) ปรับเป็น วิเคราะห์ รายละเอียดการจัดกิจกรรม พัฒนาทักษะการประชุม ด้าน ผู้เข้าร่วมประชุมหรือผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง งบประมาณ วิธีการ ประชุม และทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการประชุม และ จัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ทักษะการประชุมโดยละเอียด</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.3.3 มีการดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมืออาชีพอาชีพ</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ตรงกับชื่อกิจกรรมตามองค์ประกอบ และให้แสดงถึงการตรวจสอบผลการปฏิบัติหรือประเมินผลในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.3.3 มีการดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ตามแผนที่กำหนดไว้ และมีการติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการประชุม</p>
<p>แนวทาง :</p> <p>5) ดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมืออาชีพอาชีพ</p> <p>6) มีวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมสำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน</p> <p>7) จัดเตรียมสถานที่สำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียนเหมาะสม</p> <p>8) จัดเตรียมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศต่างๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน</p>	<p>แนวทาง :</p> <p>เหมาะสม</p>	<p>แนวทาง : -</p>
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.3.4 มีการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการประชุม</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ตรงกับชื่อกิจกรรมตามองค์ประกอบ</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.3.4 มีการสรุปมติที่ประชุมจัดทำรายงานการประชุม และตรวจสอบผลการพัฒนาทักษะการประชุม</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
แนวทาง : 9) บันทึกการประชุม อย่างมีประสิทธิภาพ 10) จัดทำรายงาน การประชุมอย่างถูกต้อง	แนวทาง : ควรปรับปรุงแนวทางให้ สอดคล้องกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัด	แนวทาง : 9) บันทึกการประชุม และการ สรุปมติที่ประชุม และจัดทำ รายงานการประชุมที่มีรูปแบบ ถูกต้อง 10) ตรวจสอบความถูกต้องของ การจัดทำเอกสารการประชุม และรายงานการประชุม
ตัวชี้วัด : 3.3.5 มีการประเมินผล การประชุมสถานักเรียน เพื่อนำสู่การปรับปรุงและ พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น แนวทาง : 11) ประเมินผลการ ปฏิบัติกิจกรรมพัฒนา ทักษะการประชุมสภา นักเรียน สรุป และสะท้อน ผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ให้ดียิ่งขึ้น	ตัวชี้วัด : ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ตรง กับชื่อกิจกรรมตาม องค์ประกอบ แนวทาง : เหมาะสม	ตัวชี้วัด : 3.3.5 มีการประเมิน สรุปผล และสะท้อนผลการจัดกิจกรรม พัฒนาทักษะ การประชุม เพื่อ นำสู่การปรับปรุงพัฒนาต่อไป แนวทาง : -
3.4 กิจกรรมการสร้างจิต อาสา/สำนึกสาธารณะ		
ตัวชี้วัด : 3.4.1 นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจิต อาสาธนะความหมาย ความสำคัญ ลักษณะ การปฏิบัติ แนวทาง :	ตัวชี้วัด : ควรปรับตัวชี้วัดให้ สอดคล้องกับ องค์ประกอบ และแนวทางการบริหาร กิจกรรมสถานักเรียน และ ปรับในทุกองค์ประกอบ ทุกตัวชี้วัด แนวทาง : เหมาะสม	ตัวชี้วัด : 3.4.1 ครูหรือบุคลากรทาง การศึกษามีความรู้ความเข้าใจ การจัดกิจกรรม การสร้างจิต อาสา/สำนึกสาธารณะ และ สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มี จิตอาสา/สำนึกสาธารณะได้ แนวทาง : -

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
<p>1) จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่ครูเพื่อให้จัดกิจกรรมสถานักเรียนได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ</p> <p>2) ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตอาสา/สำนึกสาธารณะแก่นักเรียนอย่างถูกต้อง</p>		
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.4.2 มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ โดยนักเรียนหรือสถานักเรียนมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือ สงเคราะห์ หรือพัฒนาหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน</p> <p>แนวทาง :</p> <p>3) กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย</p> <p>4) กำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยจัดในลักษณะแผนการปฏิบัติกิจกรรมรายปี</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ครอบคลุมการบริหารกิจกรรมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากรที่ใช้</p> <p>แนวทาง :</p> <p>ควรปรับปรุงแนวทางให้เห็นภาพรวมของการวางแผนครอบคลุมการบริหารกิจกรรมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากรที่ใช้</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.4.2 มีการกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนึกสาธารณะ ที่มีรายละเอียดครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ และการประเมินผล</p> <p>แนวทาง :</p> <p>3) กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนึกสาธารณะ</p> <p>4) วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรม ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากรที่ใช้ และจัดทำ</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.4.3 มีการดำเนิน กิจกรรมจิตสาธารณะตาม แผนที่ได้กำหนดไว้และ มีการบันทึกผล</p>	<p>ตัวชี้วัด : ควรปรับปรุง ตัวชี้วัดให้ตรงกับชื่อกิจกรรม ตามองค์ประกอบ และให้ แสดงถึงการตรวจสอบผล การปฏิบัติหรือประเมินผล ในช่วงระหว่างการปฏิบัติ กิจกรรม</p>	<p>แผนการจัดกิจกรรมสร้างจิต อาสา/สำนักสาธารณะ โดยละเอียด ตัวชี้วัด : 3.4.3 มีการดำเนินกิจกรรมสร้าง จิตอาสา/สำนักสาธารณะตาม แผนที่กำหนดไว้ และมีการ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติ ในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม</p>
<p>แนวทาง :</p> <p>5) กำหนดขอบเขตของ งาน กำหนดผู้รับผิดชอบ และ มอบหมายหน้าที่ อย่างชัดเจน</p> <p>6) ประชุมเพื่อเตรียม ความพร้อมก่อนปฏิบัติ หน้าที่ทุกครั้ง</p>	<p>แนวทาง : เหมาะสม แต่ควรเพิ่ม แนวทาง ให้มีการตรวจสอบ ผลการปฏิบัติหรือ ประเมินผลในช่วงระหว่าง การปฏิบัติกิจกรรม</p>	<p>แนวทาง : 7) ติดตาม ตรวจสอบผลการ ปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติ กิจกรรม โดยการสังเกตการ ปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตาม ความเหมาะสม</p>
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.4.4 มีการประเมินผล การดำเนินกิจกรรมจิต สาธารณะ และรายงานผล</p> <p>แนวทาง :</p> <p>7) ติดตามการจัดกิจกรรม ทั้งระหว่าง และหลังการ จัดกิจกรรม</p>	<p>ตัวชี้วัด : ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ตรง กับชื่อกิจกรรมตาม องค์ประกอบ</p> <p>แนวทาง : ควรปรับปรุงแนวทางให้ สอดคล้องกับตัวชี้วัด</p>	<p>ตัวชี้วัด : 3.4.4 มีการประเมินผลการ ดำเนินกิจกรรมสร้างจิตอาสา/ สำนักสาธารณะ และรายงานผล การประเมิน</p> <p>แนวทาง : แก้ไขเลขข้อเป็น 8 8) ติดตาม ตรวจสอบผลการจัด กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนัก สาธารณะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการติดตามการ จัดกิจกรรม</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
<p>ตัวชี้วัด : 3.4.5 มีการสรุป สะท้อน ผลการสร้างจิตสาธารณะ เพื่อนำสู่การปรับปรุง พัฒนา</p> <p>แนวทาง : 8) สรุปผลการจัดกิจกรรม ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อนและ วิธีแก้ไข และสะท้อนผล เพื่อปรับปรุงพัฒนา</p>	<p>ตัวชี้วัด : ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ตรง กับชื่อกิจกรรมตาม องค์ประกอบ</p> <p>แนวทาง : เหมาะสม</p>	<p>ตัวชี้วัด : 3.4.5 มีการสรุป สะท้อนผลการ จัดกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/ สำนักสาธารณะ เพื่อนำสู่การ ปรับปรุงพัฒนา</p> <p>แนวทาง : แก้ไขเลขข้อเป็น 9 9) ประเมินและสรุปผลการจัด กิจกรรม ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและ วิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อ ปรับปรุงพัฒนา</p>
3.5 กิจกรรมเสนอแนะ		
<p>ตัวชี้วัด : 3.5.1 นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ประชาธิปไตย</p> <p>แนวทาง : 1) อบรมให้ความรู้แก่ครู และบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความรู้ในการจัด กิจกรรมเสนอแนะ เพื่อ นำพานักเรียนปฏิบัติ กิจกรรมได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>ตัวชี้วัด : ควรปรับตัวชี้วัดให้ สอดคล้องกับ องค์ประกอบ และแนวทางการบริหาร กิจกรรมสถานักเรียน และ ปรับในทุกองค์ประกอบ ทุกตัวชี้วัด</p> <p>แนวทาง : ควรปรับให้มีการจัดกิจกรรม เสนอแนะอย่างหลากหลาย และไม่จำเจ</p>	<p>ตัวชี้วัด : 3.5.1 ครู และบุคลากรทางการ ศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการ จัดกิจกรรมเสนอแนะที่ หลากหลาย และสามารถสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนา นักเรียนด้วยกิจกรรม เสนอแนะได้</p> <p>แนวทาง : 1) อบรมให้ความรู้แก่ครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ในการจัดกิจกรรม เสนอแนะได้หลากหลายกิจกรรม เพื่อให้สามารถนำพานักเรียน ปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง และเกิดการพัฒนาตาม วัตถุประสงค์</p>



ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.5.2 มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อโรงเรียน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาส หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่นๆ ในนามของสถานักเรียน</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ครอบคลุมการบริหารกิจกรรมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากรที่ใช้</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.5.2 มีการกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมเสนอแนะ ที่มีรายละเอียดครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ และการประเมินผล</p>
<p>แนวทาง :</p> <p>2) กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของการปฏิบัติงาน และวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย</p> <p>3) กำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน</p> <p>4) จัดเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ อย่างครบถ้วนเพียงพอ และเหมาะสม</p>	<p>แนวทาง :</p> <p>ควรปรับปรุงแนวทางให้สอดคล้องกับองค์ประกอบและตัวชี้วัด และปรับปรุงแนวทางให้เห็นภาพรวมของการวางแผน ครอบคลุมการบริหารกิจกรรมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากรที่ใช้</p>	<p>แนวทาง :</p> <p>2) กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของการปฏิบัติงาน และวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย</p> <p>3) กำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะอย่างชัดเจน</p> <p>4) จัดเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สำหรับกิจกรรมเสนอแนะอย่างครบถ้วนเพียงพอ และเหมาะสม</p>
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.5.3 มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้และมีการบันทึกผล</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ตรงกับชื่อกิจกรรมตามองค์ประกอบ และให้แสดงถึงการตรวจสอบผลการปฏิบัติหรือประเมินผลในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.5.3 มีการดำเนินกิจกรรมเสนอแนะตามแผนที่กำหนดไว้และมีการติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
<p>แนวทาง :</p> <p>5) ดำเนินการตามแผนโดยมีการสังเกตการปฏิบัติในระหว่างการจัดกิจกรรม</p> <p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.5.4 มีการประเมินผล การดำเนินกิจกรรม และ รายงานผล</p> <p>แนวทาง :</p> <p>6) ประเมินผลการจัดกิจกรรม และจัดทำ รายงานผลการจัดกิจกรรม</p>	<p>แนวทาง :</p> <p>ควรเพิ่มแนวทาง ให้มีความชัดเจนด้านการปฏิบัติและการตรวจสอบผลการปฏิบัติหรือประเมินผลในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ตรงกับชื่อกิจกรรมตามองค์ประกอบ</p> <p>แนวทาง :</p> <p>ควรปรับปรุงแนวทางให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด</p>	<p>แนวทาง :</p> <p>5) ปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนที่กำหนดไว้</p> <p>เพิ่มแนวทาง 6) ติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะ โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม</p> <p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.5.4 มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมเสนอแนะ และ รายงานผลการประเมิน</p> <p>แนวทาง :</p> <p>แก้ไขเลขข้อเป็น 7</p> <p>7) ติดตาม ตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมเสนอแนะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการจัดกิจกรรม</p>
<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.5.5 มีการสรุป สะท้อนผลการจัดกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>ควรปรับปรุงตัวชี้วัดให้ตรงกับชื่อกิจกรรมตามองค์ประกอบ</p>	<p>ตัวชี้วัด :</p> <p>3.5.5 มีการสรุป สะท้อนผลการจัดกิจกรรมเสนอแนะ เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

ร่าง แนวทาง การบริหารกิจกรรม สถานักเรียน	ข้อเสนอแนะ	การแก้ไขปรับปรุง
แนวทาง : 7) หลังการจัดกิจกรรม มีการสรุปผล สะท้อนผล เพื่อนำสู่การปรับปรุง พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น	แนวทาง : ปรับแนวทางให้สอดคล้อง กับตัวชี้วัดและการปฏิบัติ	แนวทาง : แก้ไขเลขข้อเป็น 8 8) ประเมินและสรุปผลการจัด กิจกรรมเสนอแนะ ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อน และวิธีแก้ไข และสะท้อนผล เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
4. กลไกในการบริหาร จัดการ	เหมาะสม	-
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	เหมาะสม	-

จากตาราง 14 สรุปได้ว่า หลังจากการจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม ร่วมกับคณะ  
ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด และแนวทาง การบริหารกิจกรรม  
สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3  
ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้แนวทางการบริหารกิจกรรม  
สถานักเรียน ประกอบด้วย 5 กิจกรรม 23 ตัวชี้วัด 39 แนวทาง

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการบริหาร  
กิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร  
เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ปรากฏดังตาราง 15-20 ดังนี้

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการ  
บริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
สกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

ที่	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน	ค่าเฉลี่ย		ระดับ ความ เหมาะ สม	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		ระดับ ความ เป็นไป ได้
		$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.	
1.	กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ	4.12	0.71	มาก	4.45	0.63	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

ที่	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไป ได้
2.	กิจกรรมการสร้างเครือข่าย	4.31	0.63	มาก	4.40	0.55	มาก
3.	กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม	4.30	0.63	มาก	4.42	0.61	มาก
4.	กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนัก สาธารณะ	4.27	0.65	มาก	4.29	0.63	มาก
5.	กิจกรรมเสนอแนะ	4.20	0.75	มาก	4.39	0.65	มาก
	โดยรวม	4.36	0.67	มาก	4.50	0.62	มาก

จากตาราง 15 พบว่า แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x}=4.36$ , S.D.=0.67 และ  $\bar{x}=4.50$ , S.D.=0.62) ตามลำดับ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ

ที่	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนา ทักษะผู้นำ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไป ได้
1.	จัดอบรมให้ความรู้ในการพัฒนา ทักษะผู้นำให้แก่ครู และบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อให้สามารถ พัฒนานักเรียนได้	3.86	0.90	มาก	4.43	0.79	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ร.ที่.	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนา ทักษะผู้นำ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
2.	วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ทักษะผู้นำโดยจัดเตรียมด้าน สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ งบ ประมาณ อย่างเพียงพอและ เหมาะสม	3.71	0.49	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
3.	จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษา ทั้งการทำความเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และการวิเคราะห์ คุณลักษณะของผู้นำที่ดี เพื่อเป็น แนวทางในการนำไปปฏิบัติ หรือ กิจกรรมอื่นๆ อย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์	4.29	0.49	มาก	4.43	0.53	มาก
4.	ดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะ ผู้นำตามแผนที่วางไว้ และมีการ พัฒนาทักษะผู้นำอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปี	3.71	0.76	มาก	4.14	0.69	มาก
5.	ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติ ในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม พัฒนาทักษะผู้นำ โดยการสังเกต การปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตาม ความเหมาะสม	4.43	0.53	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ร.ที่	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนา ทักษะผู้นำ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
6.	ประเมินผล สรุปผลการจัด กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ด้าน ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อน ผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา	4.71	0.49	มากที่สุด	4.43	0.79	มาก
	โดยรวม	4.12	0.71	มาก	4.45	0.63	มาก

จากตาราง 16 พบว่า แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  =4.12, S.D.=0.71 และ  $\bar{X}$  =4.45, S.D.=0.63) ตามลำดับ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย

ที่	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม การสร้างเครือข่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
1.	สร้างข้อตกลงเบื้องต้น โดยศึกษา วัตถุประสงค์ของงาน เพื่อกำหนด เป้าหมาย และบทบาทหน้าที่ โดยผู้บริหารและครูเป็นผู้ติดต่อ ประสานงาน กำกับดูแล	4.43	0.53	มาก	4.29	0.49	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ร.ที่.	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม การสร้างเครือข่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
2.	จัดทำแผนการดำเนินงานของ เครือข่าย อย่างชัดเจน โดยมี กิจกรรมการวัดประเมินผลการจัด กิจกรรมการสร้างเครือข่ายด้วย	4.29	0.76	มาก	4.14	0.38	มาก
3.	วิเคราะห์รายละเอียดการจัด กิจกรรม ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ การวัดและ ประเมินผล และจัดทำแผนการ จัดกิจกรรมการสร้างเครือข่าย นำเสนอเครือข่ายเพื่อพิจารณา และร่วมให้ความเห็นชอบก่อน นำไปปฏิบัติ	4.00	0.58	มาก	4.43	0.53	มาก
4.	มอบหมายหน้าที่ให้แก่ คณะกรรมการสถานักเรียนและ ผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ตามแผน ที่ได้ทำร่วมกันระหว่าง สถานศึกษาและเครือข่าย มีการ ซักซ้อมทำความเข้าใจ ก่อนการ ปฏิบัติหน้าที่ และมีการสังเกต การปฏิบัติเพื่อตรวจสอบผลใน ระหว่างการปฏิบัติงานตามที่ ได้รับมอบหมาย	4.29	0.76	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม การสร้างเครือข่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
5.	ผู้บริหาร ครู มีการติดตามผล การดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สรุป และสะท้อนผลเพื่อ พัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมให้ดีขึ้น และพัฒนาสัมพันธ์ภาพระหว่าง โรงเรียนและเครือข่ายให้เข้มแข็ง ขึ้น	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.79	มาก
	โดยรวม	4.31	0.63	มาก	4.40	0.55	มาก

จากตาราง 17 พบว่า แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัด  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างเครือข่าย โดยรวมมี  
ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=4.31$ , S.D.=0.63 และ  $\bar{X}=4.40$ ,  
S.D.=0.55) ตามลำดับ

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการ  
บริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศก  
นคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม

ที่	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม พัฒนาทักษะการประชุม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
1.	จัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติ ด้านการพัฒนาทักษะ การประชุมสถานักเรียน	4.00	0.00	มาก	4.14	0.38	มาก



ตาราง 18 (ต่อ)

ที่.	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม พัฒนาทักษะการประชุม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
2.	อบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากร ทางการศึกษา และนักเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจทักษะ การประชุม เพื่อให้สามารถ ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	3.71	0.49	มาก	4.00	0.58	มาก
3.	กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ รูปแบบ วิธีการจัดกิจกรรม และการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรม พัฒนาทักษะการประชุม	4.14	0.90	มาก	4.43	0.79	มาก
4.	วิเคราะห์รายละเอียดการจัด กิจกรรมพัฒนาทักษะการ ประชุม ด้านผู้เข้าร่วมประชุม หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง งบประมาณ วิธีการประชุม และทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ ในการประชุม และจัดทำ แผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ทักษะการประชุมโดยละเอียด	3.71	0.76	มาก	4.00	0.82	มาก
5.	ดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติ ตามวิธีการประชุมแบบมือ อาชีพ	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ที่.	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรม พัฒนาทักษะการประชุม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
6.	มีวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมสำหรับ กิจกรรมการประชุมสภา นักเรียน	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
7.	จัดเตรียมสถานที่สำหรับ กิจกรรมการประชุมสภา นักเรียนเหมาะสม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.29	0.49	มาก
8.	จัดเตรียมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศต่างๆ ให้ พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรม การประชุมสถานักเรียน	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
9.	บันทึกการประชุม และการสรุป มติที่ประชุม และจัดทำรายงาน การประชุมที่มีรูปแบบถูกต้อง	4.43	0.53	มาก	4.57	0.79	มากที่สุด
10.	ตรวจสอบความถูกต้องของ การจัดทำเอกสารการประชุม และรายงานการประชุม	4.29	0.49	มาก	4.43	0.53	มาก
11.	ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม พัฒนาทักษะการประชุมสภา นักเรียน สรุป และสะท้อนผล เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ ดียิ่งขึ้น	4.43	0.53	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด
	โดยรวม	4.30	0.63	มาก	4.42	0.61	มาก

จากตาราง 18 พบว่า แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  =4.30, S.D.=0.63 และ  $\bar{X}$  =4.42, S.D.=0.61) ตามลำดับ

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ

ร.ก.	แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้
1.	จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่ครูเพื่อให้จัดกิจกรรมสถานักเรียนได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ	3.86	0.90	มาก	4.14	0.69	มาก
2.	ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตอาสา/สำนักสาธารณะแก่นักเรียนอย่างถูกต้อง	4.00	0.58	มาก	4.29	0.49	มาก
3.	กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
4.	วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรม ด้านผู้รับผิดชอบงบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากรที่ใช้ และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะโดยละเอียด	4.29	0.49	มาก	4.14	0.69	มาก
5.	กำหนดขอบเขตของงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและ มอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน	4.43	0.79	มาก	4.29	0.76	มาก
6.	ประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้ง	4.14	0.69	มาก	4.00	0.58	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

ร.ที่.	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้าง จิตอาสา/สำนักสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
7.	ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติ ในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือ วิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
8.	ติดตาม ตรวจสอบผลการจัด กิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนัก สาธารณะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการติดตามการจัด กิจกรรม	4.43	0.53	มาก	4.00	0.82	มาก
9.	ประเมินและสรุปผลการจัด กิจกรรม ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและ วิธีแก้ไข และสะท้อนผล เพื่อปรับปรุงพัฒนา	4.29	0.76	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
	โดยรวม	4.27	0.65	มาก	4.29	0.63	มาก

จากตาราง 19 พบว่า แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัด  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนัก  
สาธารณะ โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  =4.27, S.D.=0.65 และ  
 $\bar{X}$  =4.29, S.D.=0.63) ตามลำดับ

พูน ปลูก ทัต ชีเว

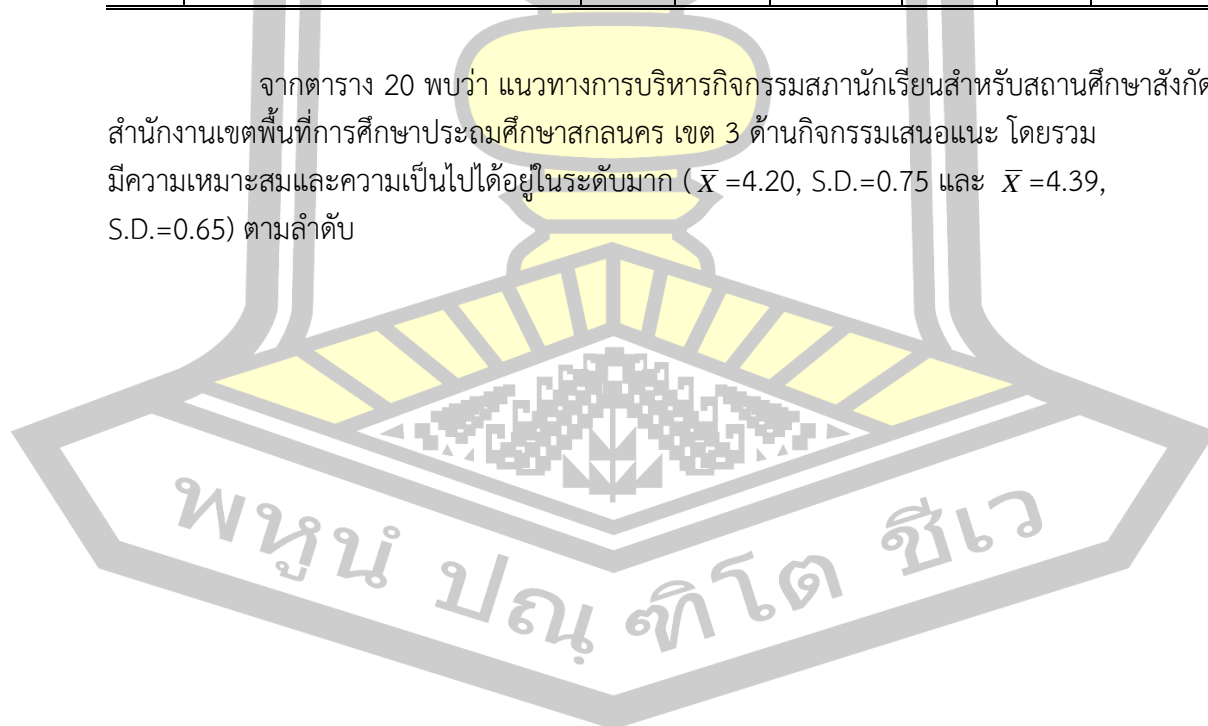
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ

ที่	แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้
1.	อบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ในการจัดกิจกรรมเสนอแนะได้หลากหลายกิจกรรมเพื่อให้สามารถนำพานักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและเกิดการพัฒนาตามวัตถุประสงค์	3.43	0.79	ปานกลาง	4.14	0.90	มาก
2.	กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของการปฏิบัติงาน และวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย	4.14	0.69	มาก	4.43	0.53	มาก
3.	กำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะอย่างชัดเจน	3.86	0.90	มาก	4.29	0.76	มาก
4.	จัดเตรียมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สำหรับกิจกรรมเสนอแนะอย่างครบถ้วนเพียงพอและเหมาะสม	4.00	0.82	มาก	4.43	0.53	มาก
5.	ปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนที่กำหนดไว้	4.00	0.00	มาก	4.14	0.90	มาก
6.	ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะ โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

ที่	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะ สม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
7.	ติดตาม ตรวจสอบผลการจัด กิจกรรมกิจกรรมเสนอแนะ โดย วิธีการที่เหมาะสม และรายงาน ผลการจัดกิจกรรม	4.86	0.38	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
8.	ประเมินและสรุปผลการจัด กิจกรรมเสนอแนะ ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อน และวิธีแก้ไข และสะท้อนผล เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
	โดยรวม	4.20	0.75	มาก	4.39	0.65	มาก

จากตาราง 20 พบว่า แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัด  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ โดยรวม  
มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x}$  =4.20, S.D.=0.75 และ  $\bar{x}$  =4.39,  
S.D.=0.65) ตามลำดับ



## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สามารถสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

#### ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

#### สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ กิจกรรมการสร้างเครือข่าย กิจกรรมเสนอแนะ กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม และกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กิจกรรมการสร้าง จิตอาสา/สำนักสาธารณะ กิจกรรมการสร้างเครือข่าย กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม และกิจกรรมเสนอแนะ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ ลำดับที่ 2 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ลำดับที่ 3 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย ลำดับที่ 4 กิจกรรมเสนอแนะ และลำดับที่ 5 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ

2. แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ประกอบด้วย 5 กิจกรรม 39 แนวทางสรุปได้ดังนี้

2.1 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ จำนวน 6 แนวทาง สรุปได้ว่า จัดอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาทักษะผู้นำให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนได้ วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำโดยจัดเตรียมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณอย่างเพียงพอ และเหมาะสม จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาทั้งการทำความเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ หรือกิจกรรมอื่นๆ อย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์ ดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำตามแผนที่วางไว้ และมีการพัฒนาทักษะผู้นำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติ กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ประเมินผลสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ด้านผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

2.2 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย จำนวน 5 แนวทาง สรุปได้ว่า สร้างข้อตกลงเบื้องต้น โดยศึกษาวัตถุประสงค์ของงาน เพื่อกำหนดเป้าหมาย และบทบาทหน้าที่ จัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างชัดเจน วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรม ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ การวัดและประเมินผล และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่าย นำเสนอเครือข่ายเพื่อพิจารณาและร่วมให้ความเห็นชอบก่อนนำไปปฏิบัติมอบหมายหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการสถานักเรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน และมีการสังเกตการปฏิบัติเพื่อตรวจสอบผลในระหว่างการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหาร ครู มีการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สรุป และสะท้อนผลเพื่อพัฒนา

2.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม จำนวน 11 แนวทาง สรุปได้ว่า จัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติด้านการพัฒนาทักษะการประชุมสถานักเรียน อบรมให้ความรู้ กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ด้านผู้เข้าร่วมประชุมหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง งบประมาณ วิธีการประชุม และทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการประชุม และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมโดยละเอียด ดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมีอาชีพ มีวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมสำหรับกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน จัดเตรียมสถานที่จัดเตรียมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศต่างๆ ให้พร้อม บันทึกการประชุม และการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการประชุมที่มีรูปแบบถูกต้อง สรุป และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น



2.4 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ จำนวน 9 แนวทาง สรุปได้ว่า มีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่ครูเพื่อให้จัดกิจกรรมสภานักเรียนได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตอาสา/สำนักสาธารณะแก่นักเรียนอย่างถูกต้อง กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรม ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากรที่ใช้ และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะโดยละเอียดกำหนดขอบเขตของงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ติดตาม ตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการติดตามการจัดกิจกรรม ประเมินและสรุปผลการจัดกิจกรรม ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

2.5 กิจกรรมเสนอแนะ จำนวน 8 แนวทาง สรุปได้ว่า อบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถนำพานักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและเกิดการ พัฒนาตามวัตถุประสงค์ กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของการปฏิบัติงาน และวางแผนการ ปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายกำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรม เสนอแนะอย่างชัดเจน จัดเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สำหรับกิจกรรมเสนอแนะอย่าง ครบถ้วนเพียงพอ และเหมาะสม ปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตาม แผนที่กำหนดไว้ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะ โดยการ สังเกตการปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสมติดตาม ตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมกิจกรรม เสนอแนะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการจัดกิจกรรมประเมินและสรุปผลการจัดกิจกรรม เสนอแนะ และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

แนวทางการบริหารกิจกรรมสภานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.36$ , S.D.=0.67 และ  $\bar{X} = 4.50$ , S.D.=0.62) ตามลำดับ

### อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสภานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สามารถนำสู่การอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารกิจกรรมสภานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่ามีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ว่า สาเหตุที่สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมสภานักเรียน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากงานด้านสภานักเรียนใน

ปัจจุบันของสถานศึกษาในสังกัด มีการจัดตั้งสถานนักเรียนในสถานศึกษา 1 สภาเป็นประจำทุกปี การศึกษา แต่จากการดำเนินงานสถานนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดยังมีปัญหาในด้านการจัดบริหาร กิจกรรมสถานนักเรียน ที่ขาดความชัดเจนและเป็นเอกภาพ ทุกโรงเรียนในสังกัดมีการจัดกิจกรรมแบบ ต่างคนต่างจัด ไม่มีความเชื่อมโยงกัน ไม่มีการกำหนดวิธีการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพในการบริหารกิจกรรมสถานนักเรียน โรงเรียนขาดการให้ความสำคัญด้านคุณภาพของการจัดกิจกรรมสถาน นักเรียน และที่ผ่านมายังจัดกิจกรรมได้ไม่บรรลุตามเป้าหมายเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2561) จากสภาพของปัญหาดังกล่าว จึงอาจส่งผลทำให้สภาพที่พึง ประสงค์มีแนวโน้มมีระดับคะแนนสูง เนื่องจากเป็นภาพสะท้อนถึงความต้องการได้รับการพัฒนาด้ว การบริหารกิจกรรมสถานนักเรียน จึงเป็นเหตุผลให้สภาพที่ประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณค่าดัชนีความต้องการจำเป็น จึงทำให้ ได้ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมสถานนักเรียนสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีค่าความต้องการ จำเป็น เท่ากับ 0.27 สอดคล้องกับการศึกษาของ ชนาธิป สำเร็จ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริม การบริหารงานสถานนักเรียนที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพ ที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีที่แสดงความต้องการจำเป็นเฉลี่ย 0.30

2. แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานนักเรียน ประกอบด้วย 5 กิจกรรม 23 ตัวชี้วัด 39 แนวทาง สรุปได้ดังนี้

2.1 กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ครูและ บุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ เพื่อให้สามารถจัด กิจกรรมให้แก่นักเรียนได้ถูกต้อง และพัฒนานักเรียนได้ตามวัตถุประสงค์ การจัดทำแผนการจัด กิจกรรม ควรมีการกำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมก่อน และจัดทำแผน การจัดกิจกรรม การสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ ที่มีรายละเอียดครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ บงบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ และการประเมินผลโดยละเอียด การดำเนินกิจกรรมสร้าง จิตอาสา/สำนักสาธารณะโดยปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ และมีการติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติ ในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม ติดตาม ตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา/สำนัก สาธารณะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการติดตามการจัดกิจกรรม และประเมินและสรุปผล การจัดกิจกรรม ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุง พัฒนา จากบทสรุปของแนวทางจะเห็นได้ว่า ผู้วิจัยได้นำเสนอแนะทางการบริหารกิจกรรมสภา นักเรียน ควรเริ่มต้นจากการพัฒนาพื้นฐานความรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมสถานนักเรียนที่ถูกต้องก่อน เมื่อครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว จะสามารถจัดกิจกรรมให้แก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง และสามารถพัฒนา นักเรียนได้ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังที่การศึกษาของ Jared และ Thinguri (2017) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของผู้นำสถานนักเรียนในการจัดการวินัยของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศ เคนยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนควรได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วม และได้รับการฝึกอบรมที่

เหมาะสมแก่สถานนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยแสดงถึงการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์

2.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ควรจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติด้านการพัฒนาทักษะการประชุมสถานนักเรียน อบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ให้ความรู้ความเข้าใจทักษะการประชุม เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง กำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ที่มีรายละเอียดครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ และการประเมินผล แนวทางสรุปได้ว่ากำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม ดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการประชุมแบบมีอาชีพ มีวัตถุประสงค์ พร้อมสำหรับกิจกรรมการประชุมสถานนักเรียนจัดเตรียมสถานที่สำหรับกิจกรรมการประชุมสถานนักเรียนเหมาะสม จัดเตรียมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศต่างๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมการประชุมสถานนักเรียน บันทึกการประชุม และการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการประชุมที่มีรูปแบบถูกต้อง ตรวจสอบความถูกต้องของการจัดทำเอกสารการประชุม และรายงานการประชุมประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมสถานนักเรียน สรุป และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น แนวทางที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้น นอกจากมุ่งเน้นที่การให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้ว ยังให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ โดยต้องทราบเป้าหมายของกิจกรรมก่อน จึงกำหนดแผนการจัดกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายนั้น และแผนที่ดีจะต้องมีรายละเอียดครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ และการประเมินผล เพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติ การวางแผนนี้เปรียบเสมือนต้นทางนำสู่ความสำเร็จต่อไปได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ณะภา ลีพรม (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา

2.3 กิจกรรมการสร้างเครือข่าย สร้างข้อตกลงเบื้องต้น โดยศึกษาวัตถุประสงค์ของงาน เพื่อกำหนดเป้าหมาย และบทบาทหน้าที่ โดยผู้บริหารและครูเป็นผู้ติดต่อประสานงาน กำกับดูแลจัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย อย่างชัดเจน โดยมีกิจกรรมการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายด้วย วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรม ด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณ วิธีการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ การวัดและประเมินผล และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่าย นำเสนอเครือข่ายเพื่อพิจารณาและร่วมให้ความเห็นชอบก่อนนำไปปฏิบัติ มอบหมายหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการสถานนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ตามแผนที่ได้ทำร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและเครือข่าย มีการชักจูงทำความเข้าใจ ก่อนการปฏิบัติหน้าที่ และมีการสังเกตการปฏิบัติเพื่อตรวจสอบผลในระหว่างการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหาร ครู มีการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สรุป และสะท้อนผลเพื่อพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมให้ดีขึ้น และพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนและเครือข่ายให้เข้มแข็งขึ้น ในการบริหารกิจกรรมสถานนักเรียน การสร้างเครือข่ายที่ปรากฏผ่านมา มีความชัดเจนเกี่ยวกับ เครือข่ายของชุมชน และหน่วยงานราชการ

ในพื้นที่ ที่มีการขอความร่วมมือเป็นครั้งคราวไป โดยบางกิจกรรมอาจมีการขอความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอทุกๆ ปี ในการบริหารกิจกรรมการสร้างเครือข่าย ผู้บริหาร และครู ควรให้การกำกับดูแลโดยละเอียด เพราะเป็นงานที่ต้องปฏิบัติร่วมกับผู้อื่น และต้องให้คณะกรรมการสถานักเรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยต้องมีการประสานงานและสร้างข้อตกลงร่วมกันเบื้องต้น เพื่อให้สามารถนำมาวางแผนการปฏิบัติ และปฏิบัติงานได้สำเร็จได้ กิจกรรมการสร้างเครือข่าย ถือเป็นกิจกรรมสำคัญและเป็นโอกาสที่นักเรียนจะได้เรียนรู้การสร้างประโยชน์เพื่อชุมชน การทำงานเป็นทีม การมีจิตอาสา ความสามัคคี และคุณธรรมด้านอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันในนามของคณะกรรมการสถานักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ พิเชษฐ์ ใจปวน (2561) ได้ศึกษากลยุทธ์การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียนของโรงเรียนวชิรป่าซาง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ร่างกลยุทธ์ การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบ สถานักเรียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยใน โรงเรียน กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของ สถานักเรียนกับชุมชน องค์การภาครัฐและเอกชน กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียน และประชาธิปไตยในโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มมาตรการ พัฒนาผลงานสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เป็นที่ประจักษ์

2.4 กิจกรรมเสนอแนะ อบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ในการจัดกิจกรรมเสนอแนะได้หลากหลายกิจกรรม เพื่อให้สามารถนำพานักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและเกิดการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของการปฏิบัติงาน และวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย กำหนดผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะอย่างชัดเจน จัดเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สำหรับกิจกรรมเสนอแนะอย่างครบถ้วนเพียงพอ และเหมาะสม ปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนที่กำหนดไว้ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมเสนอแนะ โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ติดตาม ตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมกิจกรรมเสนอแนะ โดยวิธีการที่เหมาะสม และรายงานผลการจัดกิจกรรม ประเมินและสรุปผลการจัดกิจกรรมเสนอแนะ ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

2.5 กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ จัดอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาทักษะผู้นำให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนได้ วางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำโดยจัดเตรียมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณอย่างเพียงพอและเหมาะสมจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาทั้งการทำความเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ หรือกิจกรรมอื่นๆ อย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์ ดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำตามแผนที่วางไว้ และมีการพัฒนาทักษะผู้นำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ โดยการสังเกตการปฏิบัติ หรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ประเมินผล สรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ด้านผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา

แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

### ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ สามารถให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

#### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โดยการส่งเสริมและผลักดันให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และมอบความไว้วางใจแก่นักเรียนตามความเหมาะสม

1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับความรู้และการแสดงออกด้านประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง จากสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบัน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมสถานักเรียน และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ให้เข้าใจถึงความแตกต่างของสภาพสังคมที่ต่างกันในยุคผู้ใหญ่ และยุคปัจจุบันที่เด็กเติบโตพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล

1.3 ควรสอดแทรกกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ถูกต้อง ไม่เน้นวัตถุนิยม หรือทุนนิยมแก่นักเรียน ผ่านทางกิจกรรมสถานักเรียน เพราะคณะกรรมการสถานักเรียนอยู่ในช่วงวัยเดียวกันกับนักเรียนทุกคน จะสามารถควบคุม ประสานสัมพันธ์ และเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียน ผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้เป็นอย่างดี

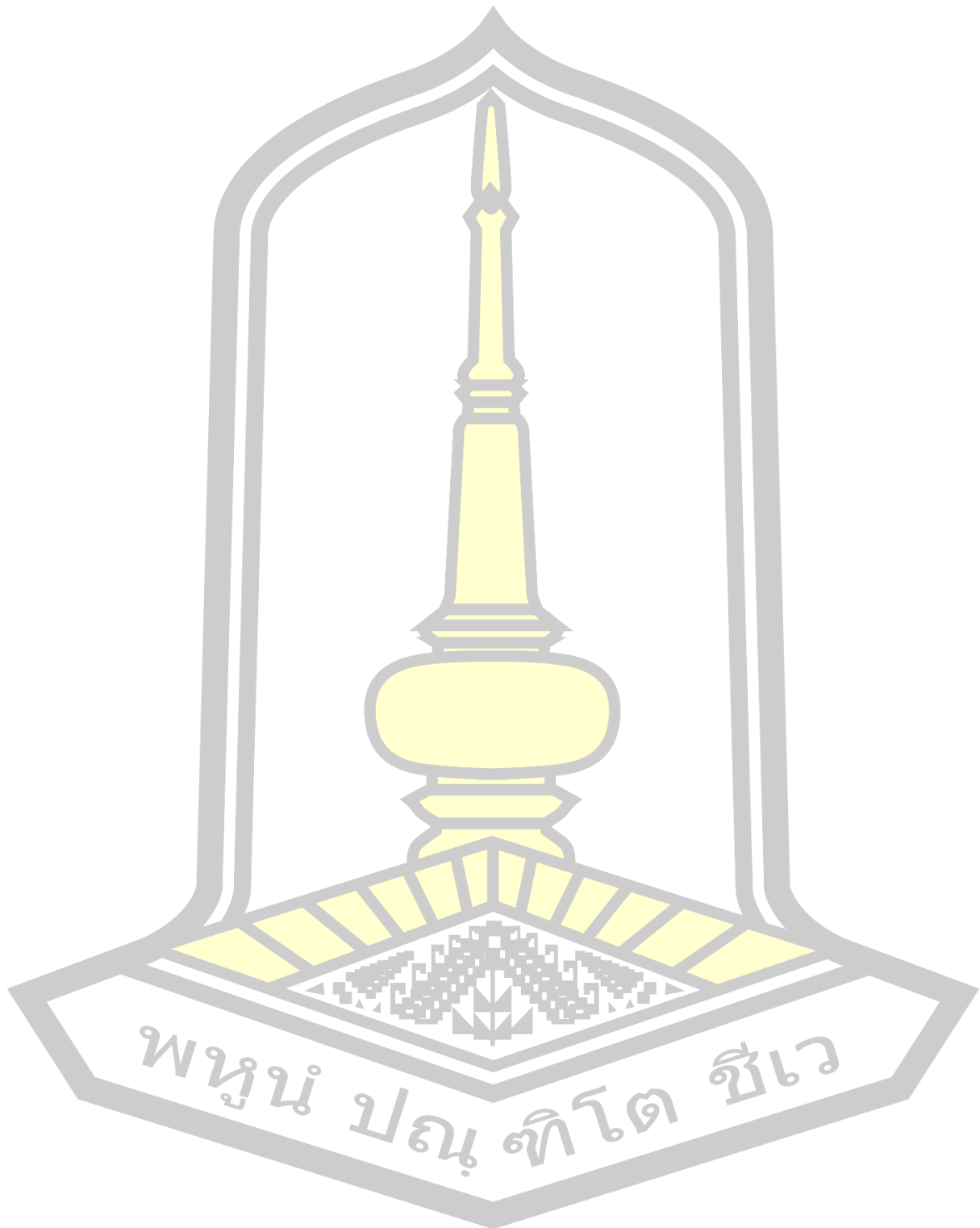
#### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อสร้างเสริมการเป็นคนดี มีประชาธิปไตย และการแสดงออกทางประชาธิปไตยที่ถูกต้องแก่นักเรียน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยภายใต้หลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อนำเสนอเป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักเรียน

พหุ ประถมศึกษา

บรรณานุกรม



## บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารจัดการสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
- กลุ่มงานบริหารการประชุม. (2562). *คู่มือการปฏิบัติงานการบริหารงานประชุม*. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2563. จาก <http://www.fishmarket.co.th/intranet/images/upload/UpdateIntra/Manual/M-meeting.pdf>.
- กึ่งกาญจน์ แสงจันทร์แดง. (2553). *การพัฒนาการทำงาน เป็นทีมของสถานักเรียน โรงเรียนวังหินลาด วังเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). *สร้างภาวะผู้นำในเด็กและเยาวชนไทย*. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2563. จาก <https://www.moe.go.th/moe/upload/hotnews/htmlfiles/2567-8308.html>.
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2561). *แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เจ. เอส. การพิมพ์.
- จิตรา สุขเจริญ. (2562). *การเสริมสร้างจิตสาธารณะในเด็ก*. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2563. จาก <http://164.115.41.60/knowledge/?p=714>.
- ชนาธิป สำเร็จ. (2560). *แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสถานักเรียนที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- ณภา ลิขิต. (2558). *การพัฒนาแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 : กรณีกิจกรรมชุมชน กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี-ยุวกาชาดและกิจกรรมสถานักเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เทวิน ชินบุตร. (2561). *คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานสถานักเรียนประจำปีการศึกษา 2561*. ศรีสะเกษ: โรงเรียนชุมชน.
- ธีระ รุญเจริญ และคณะ. (2545). *การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประกอบ สารวรรณ. (2548) *การนำเสนอรูปแบบสถานักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. (2544). *การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

- ปรีชา กองจินดา. (2549). *แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *จิตวิทยาบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2556). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2552). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ปิยะ โกฏิแสน. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ Balanced Scorecard ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เปลื้อง ณ นคร. (2544). *พจนานุกรม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พงษ์กร พูลสมบัติ. (2548). *บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิเชษฐ์ ใจปวน. (2561). *กลยุทธ์การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบสภานักเรียนของโรงเรียนวชิรป่าซาง จังหวัดลำพูน*. *วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 29(2), 142-157.
- ไพไลออต บุศราคำ. (2548). *การรายงานการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพ*. พระนครศรีอยุธยา: โรงเรียนหนองขนาก “ตรงค์เรื่อง”.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตวณะบุตร. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภิญโญ สาร. (2526). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. (ม.ป.ป.). *ความหมายของจิตอาสา*. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2563. จาก <http://www.nitade.lpru.ac.th/2012/html/news9.html>.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2530). *เอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาเพื่อการสื่อสาร = Language for communication : หน่วยที่ 8-15*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มูลนิธิเพื่อการศึกษาพิเศษในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (ม.ป.ป.). *การพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำแก่เด็กและเยาวชน*. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2563. จาก <http://specialfoundation.com/special/?q=content/การพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำแก่เด็กและเยาวชน>.
- รชตะ มุลเมือง สายันต์ บุญใบ และวรกัญญาพิไล แกระหัน. (2562). *การพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียนโรงเรียนบ้านช่อมกอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 7(26), 21-29.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2551). *การวิจัยและพัฒนาแนวคิดการศึกษาศาสตร์*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

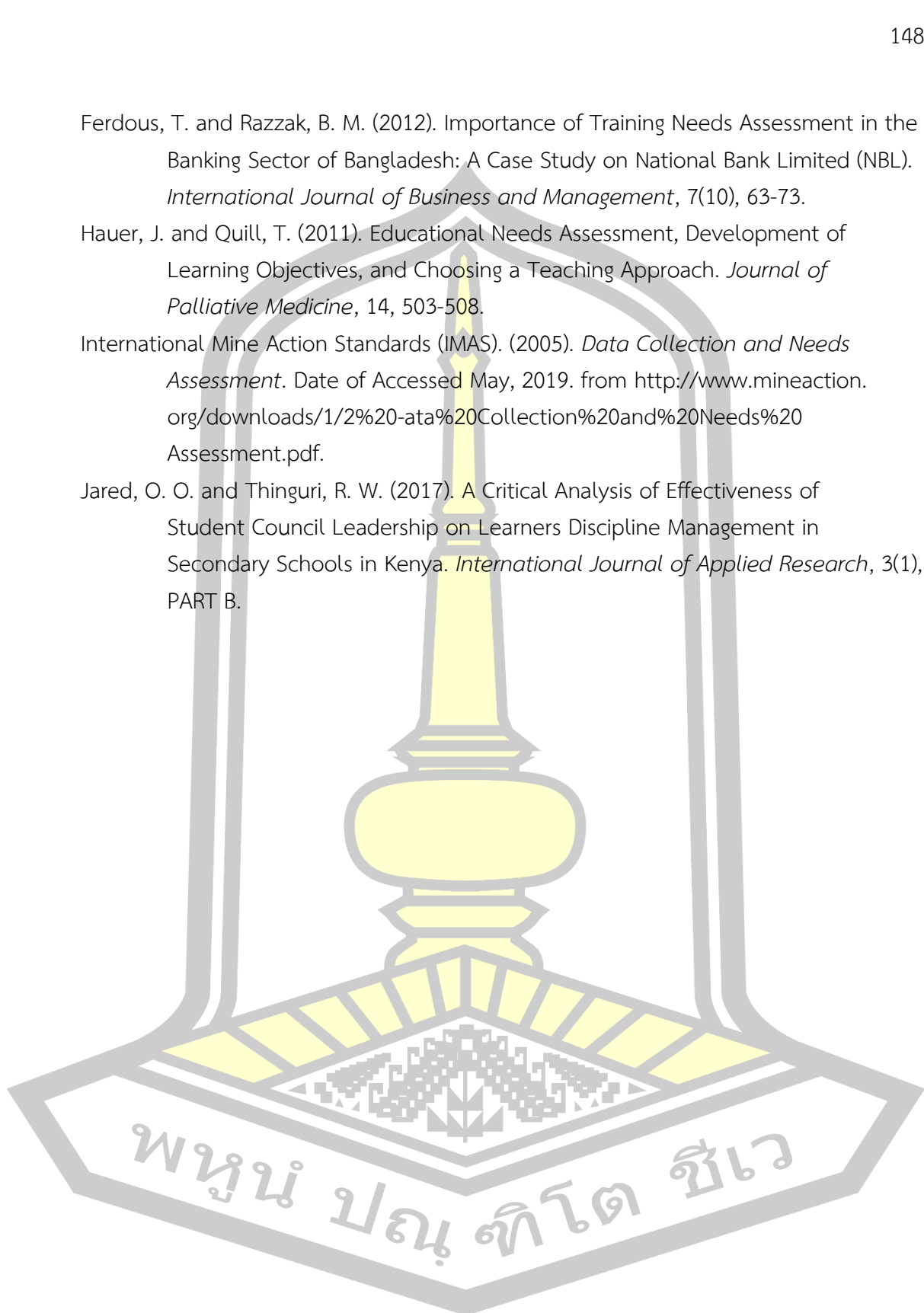


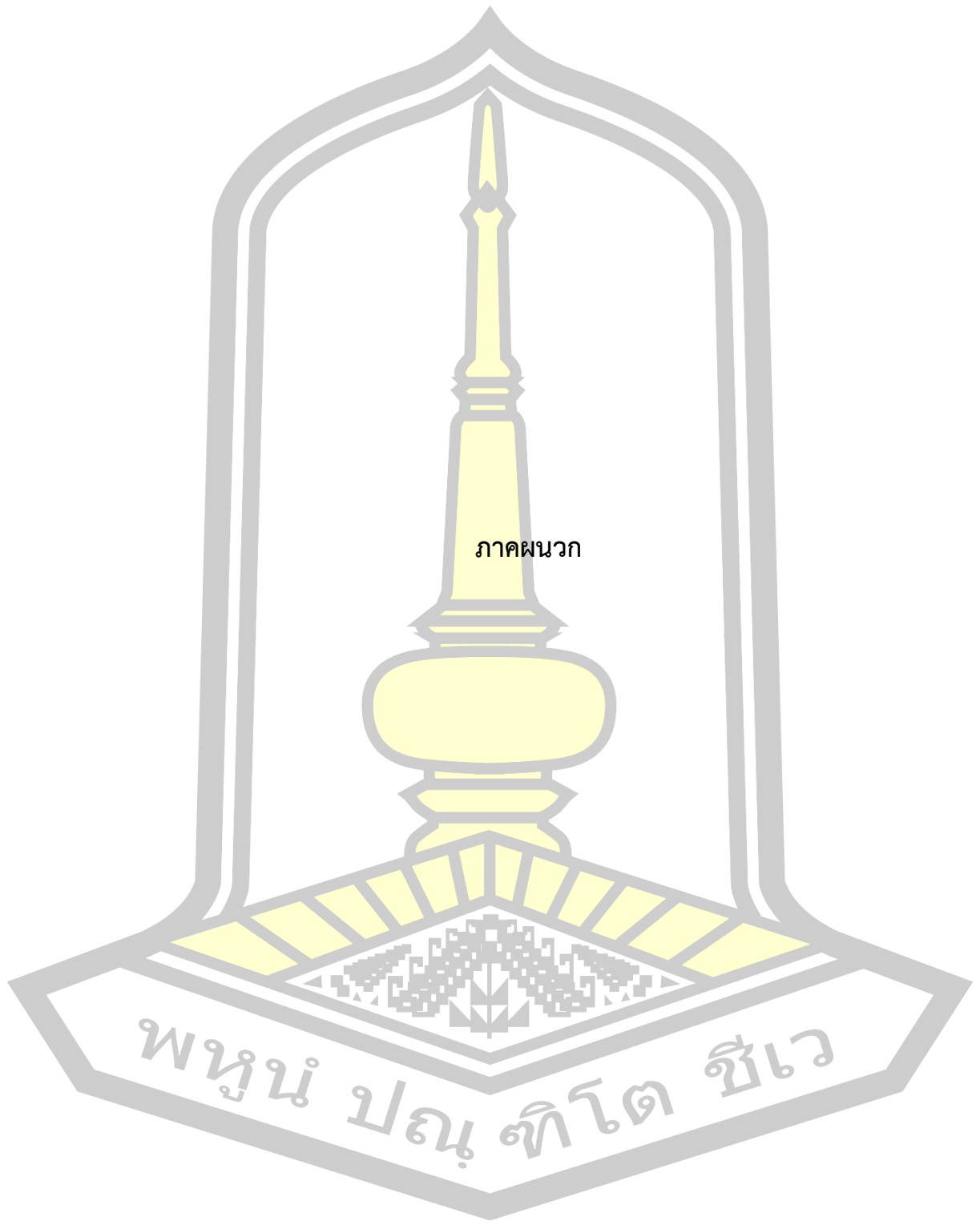
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- เรวัตี ประเสริฐเจริญสุข และอภิเกียรติ ทะวิสัย. (2550). *สังคมไทยกับจิตอาสา*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.
- ลาภ เพชรเรือง. (2526). *Q.C. : รูปแบบหนึ่งของการบริหาร ชุดฝึกอบรม: สร้างเสริมประสบการณ์บริหารการพัฒนาคุณภาพ เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา.
- วรรณารี ปทุมมาศ. (2546). *การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วรภัทร ภูเจริญ. (2541). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีด.
- วาสนา บุญขจร. (2555). *บทบาทของสภานักเรียนกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำทะเมนชัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิบูลย์ คงมั่น. (2548). *สภาพการบริหารงานเชิงคุณภาพตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยธิน แสงวงศ์. (2536). *การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สมาคมนักวิจัยเชิงคุณภาพแห่งประเทศไทย.
- ศักดิ์ผจญ เริงใจ. (2547). *ศึกษาแนวทางการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. (2553). *การประชุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล*. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2563. จาก [http://www.stabundamrong.go.th/web/book/53/b8\\_53.pdf](http://www.stabundamrong.go.th/web/book/53/b8_53.pdf).
- สถาบันวิจัยและพัฒนา. (2558). *รายงานผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการ งบประมาณปี 2559 โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน กิจกรรมลักษณะผู้นำเยาวชน วันที่ 25-26 ธันวาคม 2558 กลุ่มงานบริหารวิชาการ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา*. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2563. จาก <http://rdi.aru.ac.th/DataFile/20161110063119.pdf>.
- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สภานักเรียนโรงเรียนจอมทอง. (ม.ป.ป.). *สภานักเรียนโรงเรียนจอมทอง*. สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2563. จาก <https://sites.google.com/site/chomthomgcouncil/home/khwampen-ma>.

- สมพงษ์ แป้นพุดเย็น. (2555). *การพัฒนาแผนกลยุทธ์การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนวังแซ้มวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สมพิศ ไห้งาม. (2550). *การจัดการและการบริหารงานกิจการนักเรียน ตำราวิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). *หลักการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมาน ศรประสิทธิ์. (2548). *การศึกษาการบริหารโรงเรียนแกนนำและโรงเรียนเครือข่ายปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2550). *ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2554). *โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 34*. กรุงเทพฯ: โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. (2560). *เอกสารประกอบโครงการประชุมระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสถานักเรียนที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4*. ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2561). *แผนพัฒนาปีงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561*. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *คู่มือบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *โรงเรียนมาตรฐานสากล คู่มือบริหารจัดการคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *รายงานประจำปี 2557 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน = Annual report 2014 Office of the Basic Education Commission*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานจังหวัดเลย. (ม.ป.ป.). *KM การจัดการองค์ความรู้*. สืบค้นเมื่อ 3 สิงหาคม 2563. จาก [http://www.loei.go.th/TH/index.php?option=com\\_content&view=article&id=5516:2015-08-23-12-15-51&catid=209:it7&Itemid=79](http://www.loei.go.th/TH/index.php?option=com_content&view=article&id=5516:2015-08-23-12-15-51&catid=209:it7&Itemid=79).

- สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน. (2560). *คู่มือการจัดกิจกรรมฝึกอบรมสถานักเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน. (2558). *คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานกิจกรรมสถานักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุจริต คุณชนกุลวงศ์. (2543). *การบริหารโรงเรียน : นวัตกรรมเทคนิค : ประสบการณ์*. กรุงเทพฯ: ศาสนา.
- สุดารัตน์ พิมพ์บุตร. (2555). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของสถานักเรียน โรงเรียนบ้านนาอวนน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). *หลักการ ทฤษฎีและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม: โรงพิมพ์สารคามการพิมพ์.
- สุนันทา เลहनันท์. (2540). *การสร้างทีมงาน : เอกสารคำสอนรายวิชา*. กรุงเทพฯ: ดี. ดี. บุ๊คส์ไตร์.
- สุบิน อ้อสุวรรณ. (2544). *คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง. พระนครศรีอยุธยา: โรงเรียนลาดชะโดสามัคคี*.
- สุภัค ยมพุก. (2557). *การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิศักดิ์ พงษ์พนผลศักดิ์. (2534). *การควบคุมคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อัมพร พินะสา. (2555). *คู่มือสถานักเรียนปีการศึกษา 2555*. ปทุมธานี: โรงเรียนชุมชนบึงบาล้านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษাপทุมธานี เขต 2.
- Al-Jammal, K. (2015). Student Leadership: Basic Skills and Appropriate Activities. *ResearchGate*. Date Accessed July 28, 2020. from [https://www.researchgate.net/publication/287996550\\_Student\\_Leadership\\_Basic\\_Skills\\_and\\_Appropriate\\_Activities](https://www.researchgate.net/publication/287996550_Student_Leadership_Basic_Skills_and_Appropriate_Activities).
- Erdogen, M. (2010). Sustainability in Higher Education: A Needs Assessment on a Course Education and awareness for sustainability. *Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching*, 11(1), 1-20.

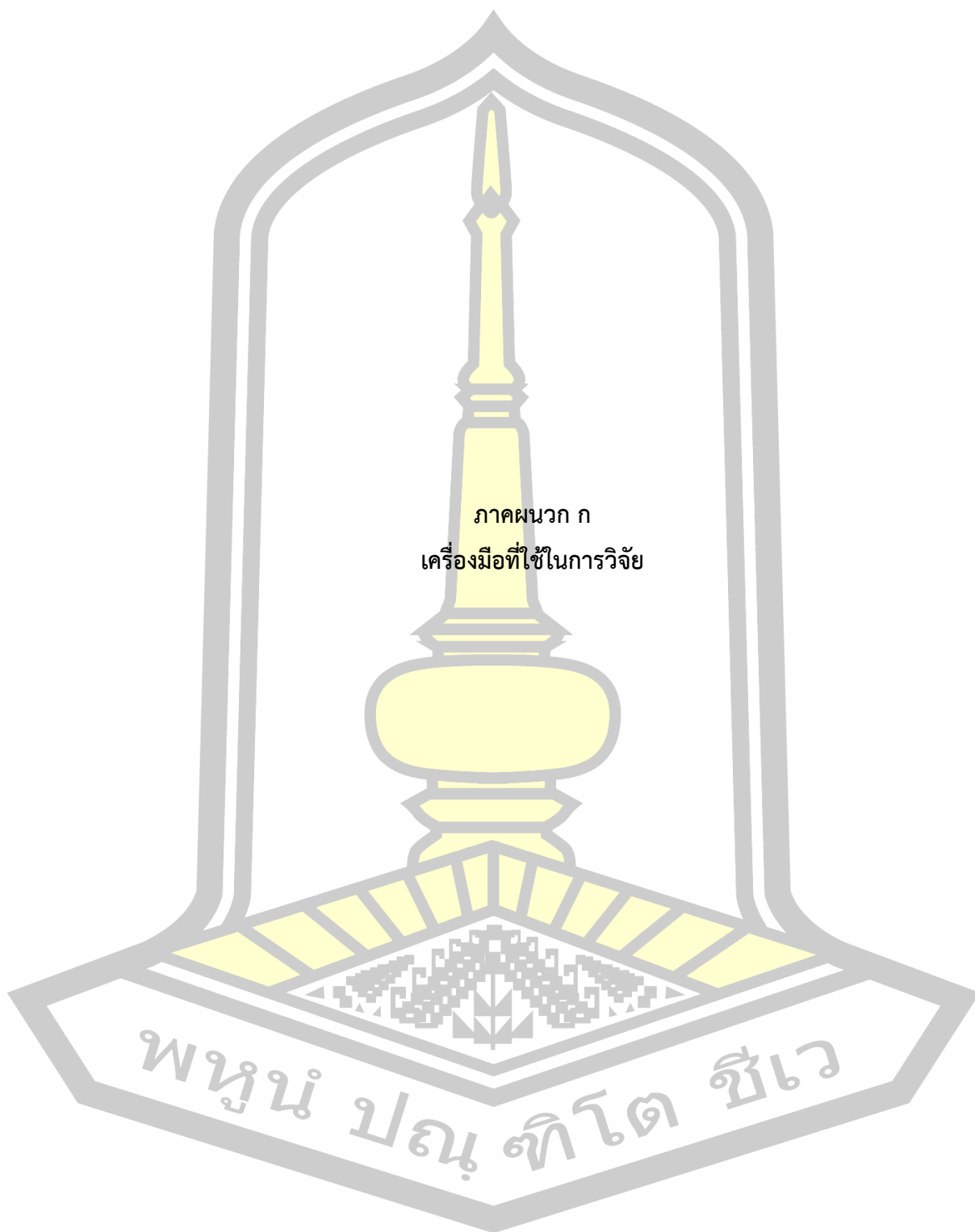
- Ferdous, T. and Razzak, B. M. (2012). Importance of Training Needs Assessment in the Banking Sector of Bangladesh: A Case Study on National Bank Limited (NBL). *International Journal of Business and Management*, 7(10), 63-73.
- Hauer, J. and Quill, T. (2011). Educational Needs Assessment, Development of Learning Objectives, and Choosing a Teaching Approach. *Journal of Palliative Medicine*, 14, 503-508.
- International Mine Action Standards (IMAS). (2005). *Data Collection and Needs Assessment*. Date of Accessed May, 2019. from <http://www.mineaction.org/downloads/1/2%20ata%20Collection%20and%20Needs%20Assessment.pdf>.
- Jared, O. O. and Thinguri, R. W. (2017). A Critical Analysis of Effectiveness of Student Council Leadership on Learners Discipline Management in Secondary Schools in Kenya. *International Journal of Applied Research*, 3(1), PART B.





ภาคผนวก

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว



ภาคผนวก ก  
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น  
ในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นฉบับนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. แบบสอบถามใช้เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น และไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบ
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตอบตามความเป็นจริง

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวบุษรา บุญรักษ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา รุ่น พ.29  
ศูนย์จังหวัดอุดรธานี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปณ ทิโต ชีเว

**ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ
  - [ ] ชาย
  - [ ] หญิง
2. ประสบการณ์ในการบริหารหรือดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน
  - [ ] 1-5 ปี
  - [ ] 6-10 ปี
  - [ ] มากกว่า 10 ปี

**ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3**

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ และพิจารณาถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ที่ต้องการ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริง ตามเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

- |     |   |         |   |
|-----|---|---------|---|
| ให้ | 5 | หมายถึง | สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด  |
| ให้ | 4 | หมายถึง | สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับมาก        |
| ให้ | 3 | หมายถึง | สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง    |
| ให้ | 2 | หมายถึง | สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับน้อย       |
| ให้ | 1 | หมายถึง | สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด |

พหุ ประถมศึกษา







ที่	การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	ระดับความคิดเห็น												
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์							
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
5.2	มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรม ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ที่จัดขึ้นเพื่อโรงเรียน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาส หรือกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์อื่น ๆ นามของสภา นักเรียน													
5.3	มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้ กำหนดไว้และมีการบันทึกผล													
5.4	มีการประเมินผลการดำเนิน กิจกรรม และรายงานผล													
5.5	มีการสรุป สะท้อนผลการจัด กิจกรรมประจำปีโดยในโรงเรียน เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา													

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม



## แบบสัมภาษณ์

สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ความมุ่งหมาย : แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารกิจกรรม  
สถานักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

### 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....  
ตำแหน่ง.....  
สังกัด.....  
ผู้สัมภาษณ์ นางสาวบุษรา บุญรักษ์  
สถานที่สัมภาษณ์.....

### 2. ข้อคำถามที่สัมภาษณ์

2.1 ท่านมีวิธีการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำอย่างไร มีเทคนิค  
วิธีการอย่างไรเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

2.2 ท่านมีวิธีการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมการสร้างเครือข่ายอย่างไร มี  
เทคนิควิธีการอย่างไรเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ และโปรดอธิบายรายละเอียดในการบริหารกิจกรรมสภา  
นักเรียน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการสะท้อนผลการปฏิบัติ

2.3 ท่านมีวิธีการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุมอย่างไร  
มีเทคนิควิธีการอย่างไรเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ และโปรดอธิบายรายละเอียดในการบริหารกิจกรรม  
สถานักเรียน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการสะท้อนผลการปฏิบัติ

2.4 ท่านมีวิธีการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ  
อย่างไร มีเทคนิควิธีการอย่างไรเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ และโปรดอธิบายรายละเอียดในการบริหาร  
กิจกรรมสถานักเรียน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการสะท้อนผลการ  
ปฏิบัติ

2.5 ท่านมีวิธีการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมเสนอแนะอย่างไร มีเทคนิควิธีการ  
อย่างไรเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

พูน บณฺ ติโต ชเว

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกิจกรรม  
สถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร

เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ สร้างขึ้นเพื่อใช้ประเมินด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ  
แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2. แบบประเมินนี้ ใช้เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น

3. ขอขอบพระคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้การประเมินแนวทางในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ

นางสาวบุษรา บุญรักษา

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา รุ่น พ.29  
ศูนย์จังหวัดอุดรธานี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทิโต ชีเว















ที่	แนวทางการบริหารกิจกรรม สถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3	ระดับความคิดเห็น												
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้							
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
5.4	ดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ตามแผนที่วางไว้ และมีการ พัฒนาทักษะผู้นำอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปี													
5.5	ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติ ในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม พัฒนาทักษะผู้นำ โดยการสังเกต การปฏิบัติ หรือวิธีการอื่น ๆ ตาม ความเหมาะสม													
5.6	ประเมินผล สรุปผลการจัด กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ ด้าน ผลสำเร็จ จุดแข็ง ปัญหาอุปสรรค จุดอ่อนและวิธีแก้ไข และสะท้อน ผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา													

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแนวทาง (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

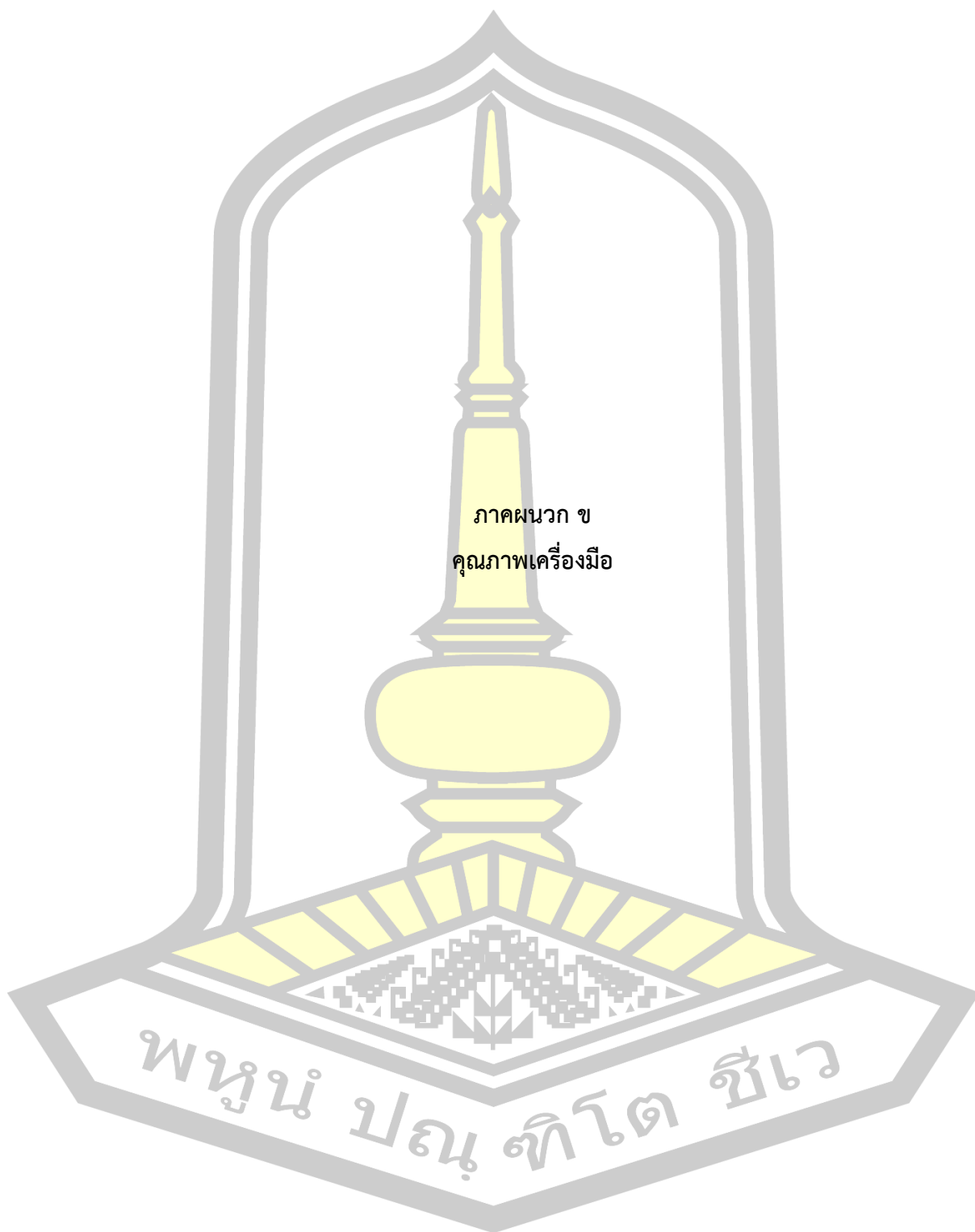
.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....



ภาคผนวก ข  
คุณภาพเครื่องมือ

พหุบัณฑิต โท ชีวะ

แบบประเมินความสอดคล้อง

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น สำหรับการวิจัย  
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาองค์ประกอบและตัวชี้วัดในแบบสอบถามแต่ละด้าน และการประเมิน  
สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่  
และโปรดให้คะแนน ลงในช่องผลการพิจารณา ดังนี้

ใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้น ตรง กับนิยามศัพท์

ใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง 0 ถ้าไม่แน่ใจข้อความนั้น ตรง กับนิยามศัพท์

ใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้น ไม่ตรง กับนิยามศัพท์

ข้อความเกี่ยวกับ การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1. กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ				
1.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำและ ทักษะผู้นำ				
1.2 นักเรียนวิเคราะห์คุณลักษณะผู้นำที่ดีได้				
1.3 นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดีได้				
1.4 นักเรียนสามารถใช้ทักษะผู้นำในการทำกิจกรรมที่ กำหนดได้				
2. กิจกรรมการสร้างเครือข่าย				
2.1 มีการติดต่อประสานงานและการสร้างข้อตกลง เบื้องต้นของเครือข่าย				
2.2 มีการจัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่าย โดย มีการกำหนดกิจกรรม เป้าหมายและระยะเวลา ดำเนินงานอย่างชัดเจน				
2.3 มีการมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์ อักษร				
2.4 มีกระบวนการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ของเครือข่าย และสะท้อนผลสู่การพัฒนาเครือข่ายให้ เข้มแข็งยิ่งขึ้น				

ข้อความคำถามเกี่ยวกับ การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
3. กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม				
3.1 มีการจัดทำระเบียบการประชุมสถานักเรียน เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ				
3.2 มีการวางแผน จัดทำวาระการประชุม และ เตรียมการประชุมสถานักเรียน				
3.3 มีการดำเนินการประชุมโดยปฏิบัติตามวิธีการ ประชุมแบบมีอาชีพ				
3.4 มีการสรุปมติที่ประชุม และจัดทำรายงานการ ประชุม				
3.5 มีการประเมินผลการประชุมสถานักเรียนเพื่อนำสู่ การปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น				
4. กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนักสาธารณะ				
4.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะการปฏิบัติ				
4.2 มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ โดยนักเรียนหรือสถานักเรียน มีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือ สงเคราะห์ หรือพัฒนาหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน				
4.3 มีการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะตามแผนที่ได้ กำหนดไว้และมีการบันทึกผล				
4.4 มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมจิตสาธารณะ และรายงานผล				
4.5 มีการสรุป สะท้อนผลการสร้างจิตสาธารณะ เพื่อ นำสู่การปรับปรุงพัฒนา				
5. กิจกรรมเสนอแนะ				
5.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักการ ประชาธิปไตย				
5.2 มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมให้นักเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อโรงเรียน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาส หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ นาม ของสถานักเรียน				
5.3 มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้และ มีการบันทึกผล				

ข้อความเกี่ยวกับ การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
5.4 มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม และรายงาน ผล				
5.5 มีการสรุป สะท้อนผลการจัดกิจกรรม ประจำปีภายในโรงเรียน เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

พหุมนุ ปรณุ ทิโต ชิเว



ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

ตัวชี้วัดที่	IOC	ตัวชี้วัดที่	IOC
1.1	1.00	3.5	0.80
1.2	1.00	4.1	0.60
1.3	1.00	4.2	1.00
1.4	0.60	4.3	0.80
2.1	1.00	4.4	1.00
2.2	0.80	4.5	1.00
2.3	1.00	5.1	0.80
2.4	1.00	5.2	1.00
3.1	0.80	5.3	1.00
3.2	0.80	5.4	1.00
3.3	0.60	5.5	1.00
3.4	1.00		

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนก ( $r_{xy}$ ) และค่าความเชื่อมั่น ( $\alpha$ ) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน

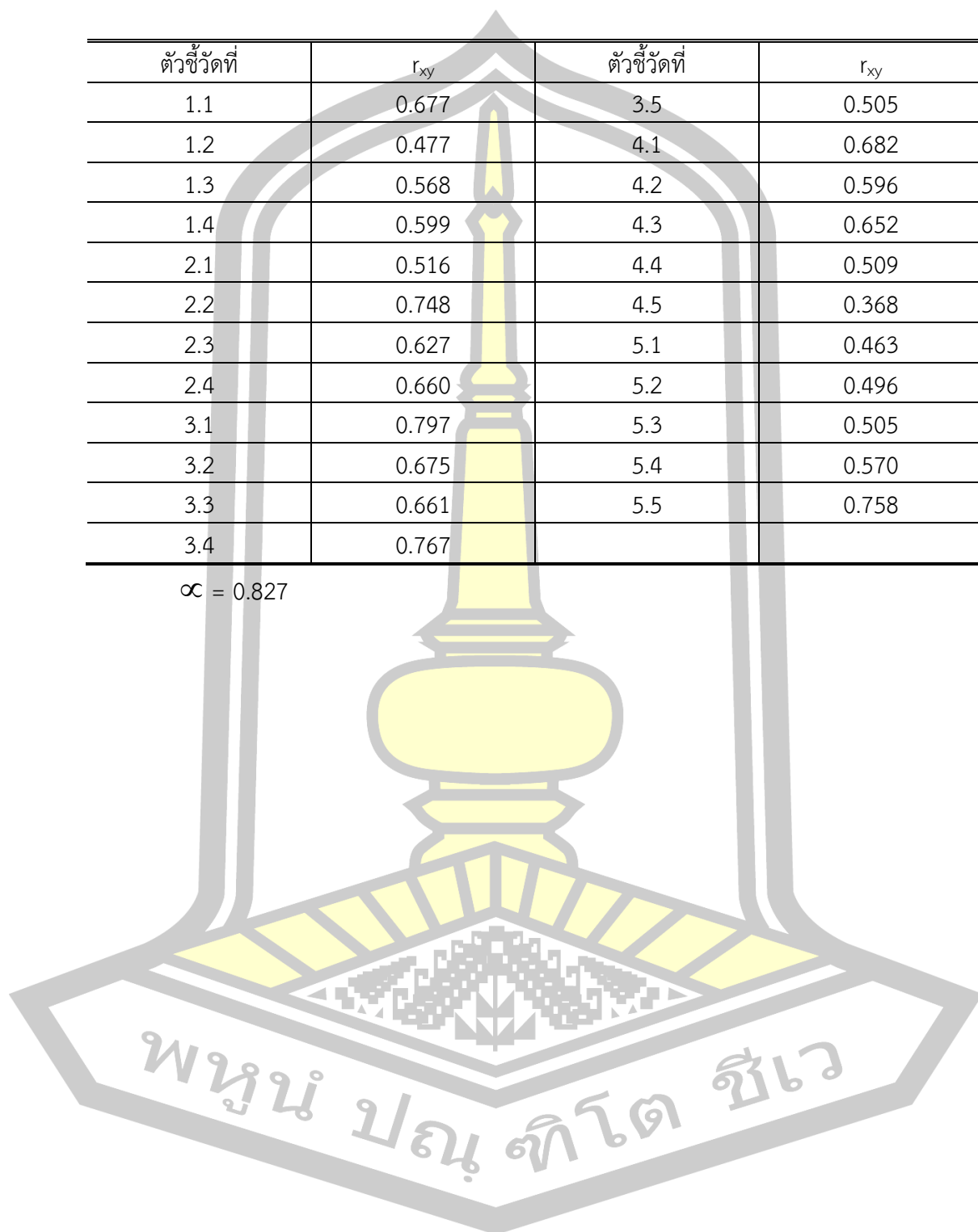
ตัวชี้วัดที่	$r_{xy}$	ตัวชี้วัดที่	$r_{xy}$
1.1	0.581	3.5	0.595
1.2	0.641	4.1	0.656
1.3	0.502	4.2	0.362
1.4	0.571	4.3	0.582
2.1	0.650	4.4	0.679
2.2	0.447	4.5	0.704
2.3	0.414	5.1	0.710
2.4	0.616	5.2	0.412
3.1	0.537	5.3	0.742
3.2	0.471	5.4	0.740
3.3	0.312	5.5	0.417
3.4	0.493		

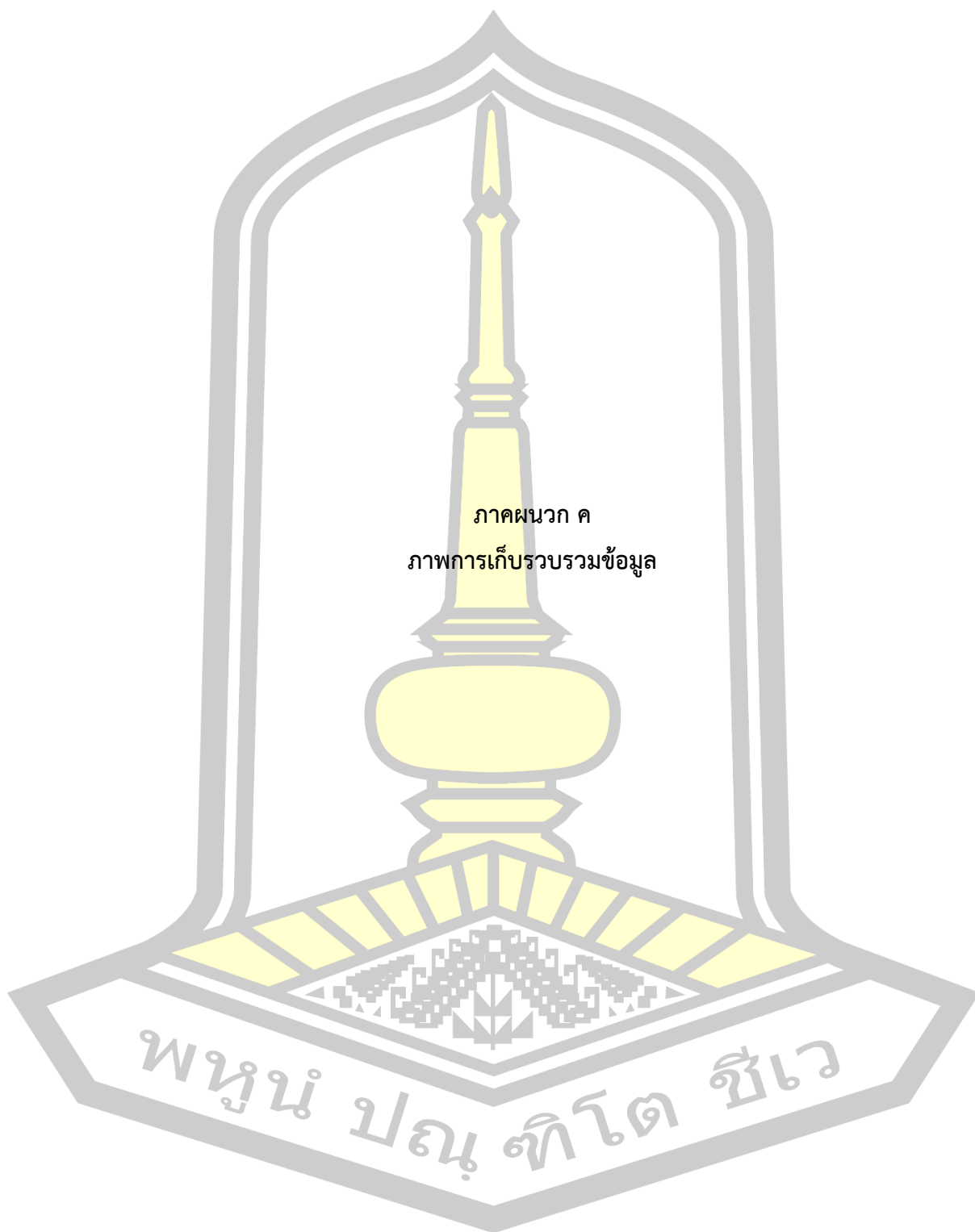
$$\alpha = 0.870$$

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนก ( $r_{xy}$ ) และค่าความเชื่อมั่น ( $\alpha$ ) ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์

ตัวชี้วัดที่	$r_{xy}$	ตัวชี้วัดที่	$r_{xy}$
1.1	0.677	3.5	0.505
1.2	0.477	4.1	0.682
1.3	0.568	4.2	0.596
1.4	0.599	4.3	0.652
2.1	0.516	4.4	0.509
2.2	0.748	4.5	0.368
2.3	0.627	5.1	0.463
2.4	0.660	5.2	0.496
3.1	0.797	5.3	0.505
3.2	0.675	5.4	0.570
3.3	0.661	5.5	0.758
3.4	0.767		

$$\alpha = 0.827$$





ภาคผนวก ค  
ภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุบัณฑิตยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาพประกอบ 3 การสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์ตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3



ภาพประกอบ 4 การสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนบ้านแมตนาทม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1



ภาพประกอบ 5 การสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแปนเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2



ภาพประกอบ 6 ผู้วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญ



ภาพประกอบ 7 ผู้วิจัยนำเสนอร่างแนวทางเพื่อพิจารณา



ภาพประกอบ 8 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบร่างแนวทาง



ภาพประกอบ 9 ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงร่างแนวทาง

## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวบุษรา บุญรักษา
วันเกิด	วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 6 บ้านซ่อมตุ่ ตำบลดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47140
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ่อแก้วดงมะไฟมิตรภาพที่ 81 (พระเทพญาณวิศิษฎ์ “ชัยทวี” อุปถัมภ์) อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47140
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคำ양พิทยาคม ตำบลดงเหนือ อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2550 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2554 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2564 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปณฺ ทิโต ชีเว